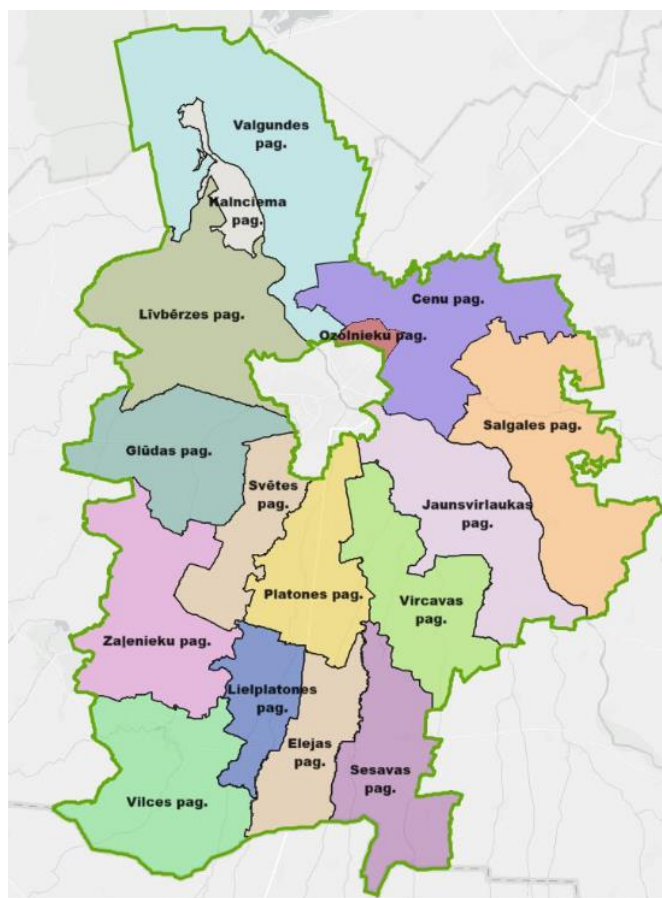

Jelgavas novada kopējais raksturojums

Jelgavas novads – Elejas un Sesavas pagasts

Jelgavas novads atrodas Latvijas vidusdaļā, Zemgales vidienē. Jelgavas novads robežojas ar Jelgavas valstspilsētu, Bauskas, Dobeles, Tukuma, Mārupes un Olaines novadiem un Lietuvas Republiku.

Jelgavas novada kopējā teritorija 1601.99 km². Jelgavas novadu veido 16 pagasti: Cenu, Elejas, Glūdas, Jaunsvirlaukas, Kalnciema, Lielplatones, Līvērzes, Platones, Salgales, Ozolnieku, Sesavas, Svētes, Valgundes, Vilces, Vircavas un Zaļenieku pagasts. Katrs pagasts iedalās lauku teritorijās un ciemos (1.att.).

1.att. Jelgavas novada administratīvā teritorija.

Avots: www.jelgavasnovads.lv¹

Teritorija

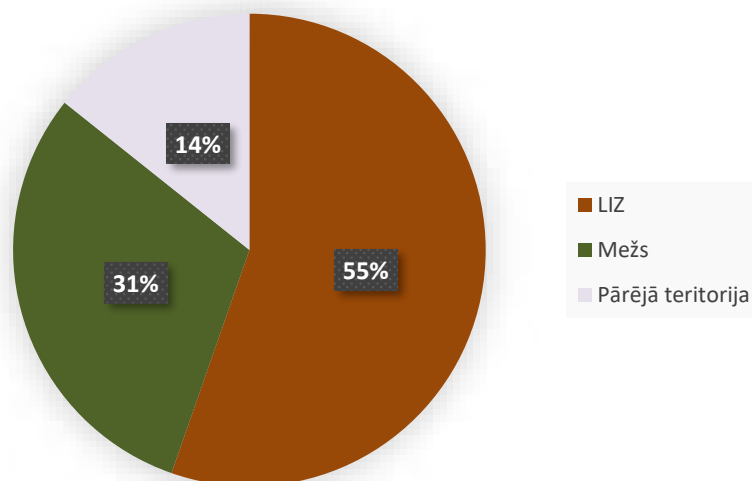
Jelgavas novada dienvidu teritorija ir izteikti līdzena un šeit nav lielpauguru un paaugstinājumu. Ziemeļu daļa ir bagāta ar kāpām, kāpu grēdām, uzkalniem un paaugstinājumiem. Jelgavas novads ir tipisks lauksaimniecības novads. Augsnes labā kvalitāte, tās izvietojums un klimats ļauj nodarboties ar visa veida lauksaimniecības nozarēm. **Lauksaimniecībā tiek izmantoti 67.6% novada teritorijas.**

¹ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/skaitli-un-fakti>

Novadā darbojas lielas augkopības, lopkopības un piena saimniecības, uzņēmīgi augļu un dārzeņu audzētāji, dažādu specializāciju pārtikas mājrāžotāji.

Novadā ir vērā ņemamas kūdras, māla, dolomīta, grants un smilts atradnes un ieguves vietas. Jelgavas novada teritorijā atrodas valsts nozīmes māla atradne Kaiģi. Lielākās meža platības ir **Līvberzes** un **Valgundes** pagastos, kur meži aizņem gandrīz pusi no pagastu teritorijas. Novadā attīstās mežsaimniecības un kokapstrādes uzņēmumi.

Novadu šķērso otra ūdeņiem bagātākā upe Latvijā - Lielupe, kā arī daudzas mazas upes – Sesava, Vircava, Platone, Svēte un citas (2.att.).

2.att. Jelgavas novada zemes sadalījums zemes lietošanas veidos, ha, 01.01.2024.

Avots: autoru veidots, izmantojot Valsts zemes dienesta datus²

Jelgavas administratīvā teritorijās teritorijas kopplatība ir 160088 ha, no kuriem lielāko teritorijas daļu 55% aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme – 88607 ha, 31% meži 48606 ha un pārējā teritorija 22875 ha, t.i. krūmāji, purvi, zeme zem ūdeņiem un ēkām, pagalmiem (2.att.).

Jelgavas novads aizņem 1601.99 km², kurā 2024. gada sākumā dzīvoja 32 053 ³iedzīvotāji un iedzīvotāju blīvums novadā bija 20.0 iedzīvotāju uz 1 km².

Jelgavas novada pašvaldības budžets

2024. gadā Jelgavas novada pašvaldības konsolidētie budžeta ieņēmumi plānoti 67.07 miljonu eiro, kas salīdzinot ar 2023. gada budžetu ir par 14.5% jeb 8 504 193 eiro vairāk. Izdevumi plānoti 83,3 miljoni eiro. Lielāko ieņēmumu daļu veido iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)-29.8 milj. eiro jeb 48% no kopējiem ieņēmumiem. Ieņēmumos otru lielāko daļu veido Valsts budžeta transferti – 22.3 milj. eiro jeb 33%.

Pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu palielinājums galvenokārt saistīts ar:

- **izglītībai;** Dotācijas apmēra noteikšanu profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādēm 2024. gadam; valsts budžeta finansējuma piešķiršanu mācību līdzekļu iegādei pašvaldībām un

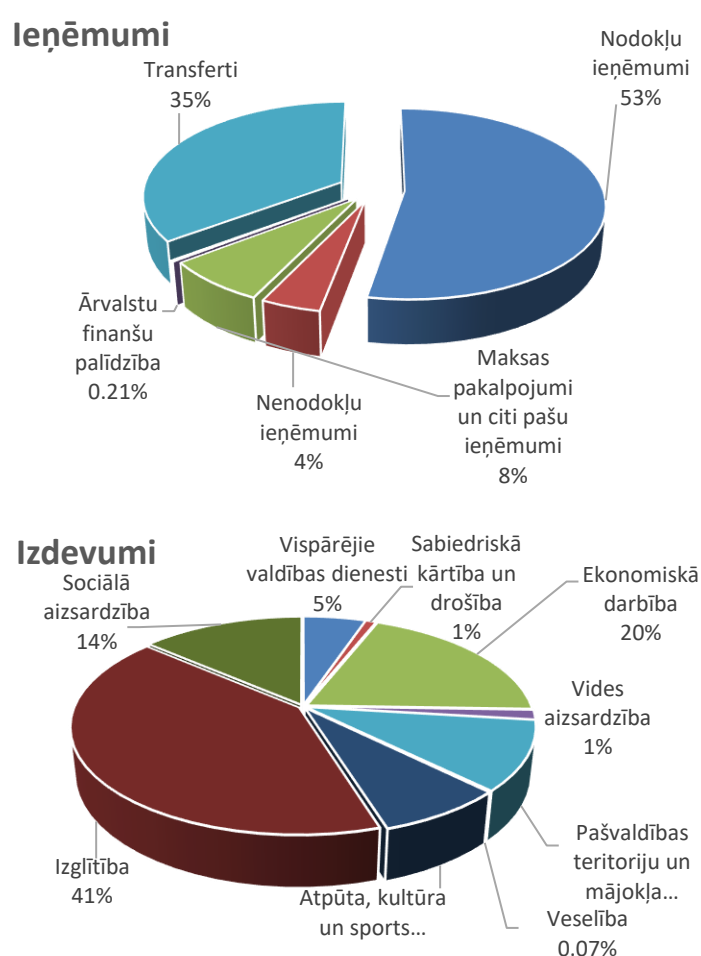
² <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>

³ <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaitis/247-iedzivotaju-skaitis-un-ta-izmainas?themeCode=IR>

privātajām izglītības iestādēm 2024. gadā; Atbalsts Ukrainas un Latvijas bērnu un jauniešu nometnēm”, ēdināšanas izdevumu (1.-4.klase) izglītojamiem ar apakšstatusu Ukrainas civiliedzīvotājs nodrošināšanai; profesionālās ievirzes mākslas/mūzikas/dejas izglītības programmu finansēšanai;

- **Nekustamā īpašuma** nodokļa ieņēmumu prognozes palielināšanu;
- Eiropas Parlamenta **vēlēšanu organizēšanai** finansējuma piešķiršanu; Eiropas savienības (ES) politiku instrumentu projektu īstenošanai saņemto finansējumu.

Lielākais izdevumu īpatsvars ir izglītības nodrošināšanai – 2024. gadā pašvaldības izdevumi izglītībai sastāda 34.5 milj. eiro jeb 41.0% (t.sk valsts mērķdotācijas). Šo izdevumu daļu veido pirmsskolas, sākumskolas, pamatskolas, vidusskolas, ģimnāzijas un interešu izglītības iestāžu izdevumi (tai skaitā pedagogu atlīdzība, mācību līdzekļu iegāde, remontdarbi). Otrie lielākie izdevumi plānoti Ekonomiskā darbība 15.03 milj. eiro. Trešo lielāko izdevumu daļu veido sociālā aizsardzība – 11.7 milj. eiro jeb 14% (3.att., 1.tab.).

3.att. Jelgavas novada pašvaldības 2024.gada budžeta ieņēmumu un izdevumu struktūra, (%).

Avots: Jelgavas novada pašvaldība⁴

⁴ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/jelgavas-novada-pasvaldibas-budzets>

1.tabula. Jelgavas novada pašvaldības budžets 2023. un 2024. gadam

Rādītāji	2023.gads*	2024.gads**
IEŅĒMUMI	58 572 811	67 077 004
Iedzīvotāju ienākuma noroklis (IIN)	25 897 723	29 856 972
Īpašuma nodoklis	4 129 709	4 123 112
Valsts budžeta transferti	20 969 604	22 379 092
Pārējie	7 575 775	10 717 828
IZDEVUMI	69 786 401	83 367 347
Izglītības nodrošināšanai	32 028 413	34 593 966
Sociālā aizsardzība	10 882 905	11 711 653
Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas nodrošināšanai	8 286 084	9 694 666
Atpūta, kultūra un reliģija	5 089 208	5 975 781
Ekonomiskā darbība	7 730 567	15 031 812
Pārējie	5 769 224	6 359 469
Iedzīvotāju skaits novadā (gada sākumā)	32 243	32 053
IIN uz vienu iedzīvotāju (eiro)	803.20	931.49

*Jelgavas novada pašvaldības 2023. gada decembra budžeta grozījumi

**Jelgavas novada pašvaldības 2024. gada konsolidētais budžeta plāns

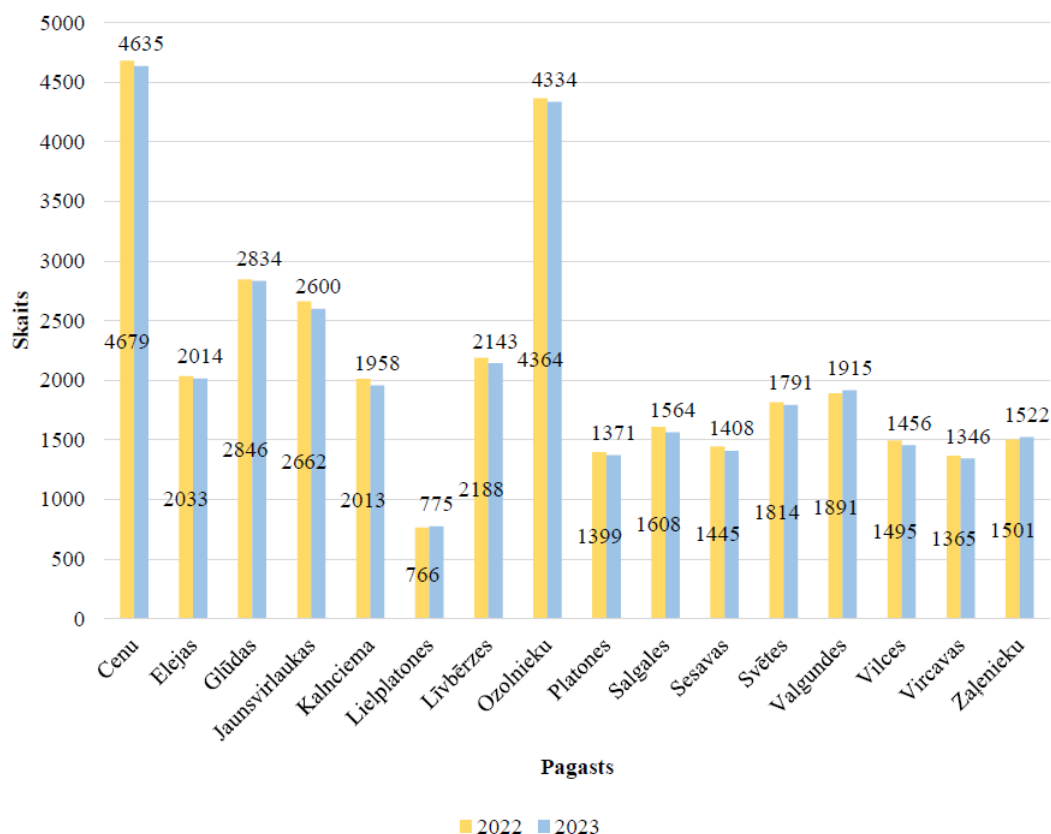
Avots: autoru aprēķini pēc Jelgavas novada pašvaldības informācijas⁴

Jelgavas novada pašvaldības investīciju programmas 2024. gadam paredzēti Elejas vidusskolas mājturības un tehnoloģiju darbnīcas energoefektivitātes paaugstināšana; Līvērzes pagasta pārvaldes ēkas energoefektivitātes paaugstināšana; Līvērzes pagasta Aktivitāšu centrs " Līvērze" , Ceriņu iela 2, Vārpa energoefektivitātes paaugstināšana; Valgundes pagasta ēkas energoefektivitātes paaugstināšana, Pirmsskolas izglītības iestādes jaunbūve Jelgavas iela 35, Ozolnieki, "Zaļenieku pagasta kultūras nama energoefektivitātes paaugstināšana, restaurācija, teritorijas labiekārtošana" u.c. ⁵

Iedzīvotāji

Jelgavas novadā kopā ir 33 666 iedzīvotāji. Vislielākais iedzīvotāju skaits ir Cenu pagasta ar 4 635 iedzīvotājiem, vismazākais ir Lielplatones pagastā ar 775 iedzīvotājiem (4.att.).

⁵ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/jelgavas-novada-pasvaldibas-budzets>

4.att. Jelgavas novada iedzīvotāju skaits uz 2022. un 2023. gada 31. decembri sadalījumā pa pagastiem.

Avots: PMLP

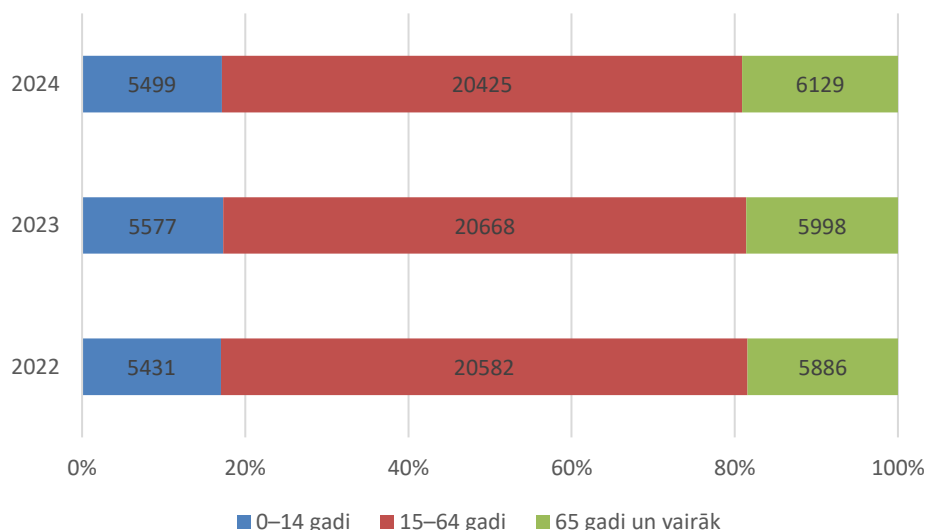
Demogrāfiskā slodze ir iedzīvotāju līdz darbības vecumam un virs (bērni un seniori) attiecībā pret iedzīvotājiem darbības vecumā (darbības vecums ir no 15 gadiem līdz oficiālajam pensionēšanās vecumam) Vidēji Jelgavas novada teritorijā demogrāfiskās slodzes rādītājs 2022. gadā bija 586 un palielinājās par 2.53% 2024. gadā sasniedzot jau 601, kas ir par 3.53% zemāks kā vidējais demogrāfiskās slodzes rādītājs Latvijā – 623⁶.

Izvērtējot iedzīvotāju sadalījumu pa vecuma grupā, tad pēdējos trijos gados nav novērojamas būtiskas izmaiņas. Iedzīvotāji vecuma grupa 0-14 gadi veidoja 17% un vecuma grupā 65 un vairāk gadi bija 19% no kopējā iedzīvotāju skaita, savukārt lielāko iedzīvotāju daļu 64% veido vecuma grupa 15–64 gadi (darbības vecumā) (5.att.).

2024. gada sākumā novērojams pieaugums vecuma grupā 0-14 gadi par 1.25% un vecuma grupā 65 un vairāk gadi par 4.12% salīdzinot ar 2022. gada rādītājiem. Savukārt par 0.76% samazinājies iedzīvotāju skaits vecuma grupā 15–64 gadi. 2023. gadā Jelgavas novadā dzimuši 252 bērni, bet miruši 455 iedzīvotāji.

Pēc statistikas datiem Jelgavas novadā 2022. gadā piedzima 350 bērni un 2023.gadā par 28,0% mazāk, t.i., 252 bērni. Visaugstākie dzimstības rādītāji Jelgavas novadā pēdējos desmit gados bija 2015. un 2016. gadā, kad gadā piedzima 365 bērni.

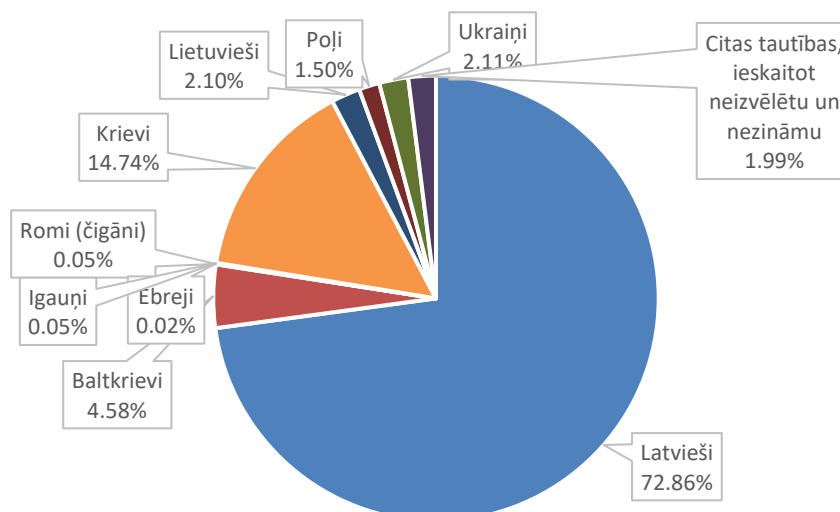
⁶ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRD/IRD021/table/tableViewLayout1/

5.att. Galvenās iedzīvotāju vecuma grupas gada sākumā (tūkst.) Jelgavas novadā.⁸

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁷

Jelgavas novadā 2024. gada būtiski nav mainījies salīdzinot ar 2022. gada sākumu. Latviešu tautības iedzīvotāju skaits Jelgavas novadā veido 72.86% no kopējā iedzīvotāju skaita. Otrā lielākā etniskā grupa Jelgavas novadā ir krievi, 14.74%.

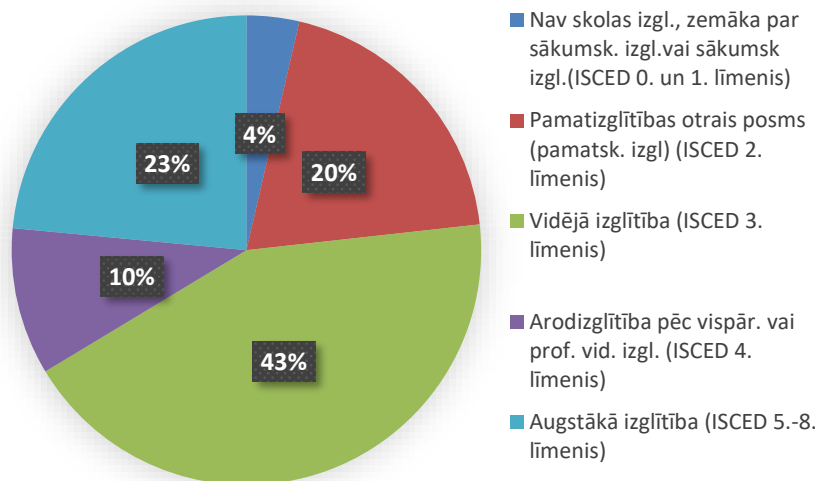
6.att. Iedzīvotāju skaits pēc tautības Jelgavas novadā 2024. gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁸

Jelgavas novadā 2023. gada sākumā pavisam bija 26 666 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 43% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 23% ar augstāko izglītību un 20% ar pamatzglītību. Nav skolas izglītības, zemāka par sākumskolas izglītību vai sākumskolas izglītība (ISCED 0. un 1. līmenis) ir 4% iedzīvotājiem (7.att.).

⁷https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRD/IRD081/

⁸ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IRE/IRE031/table/tableViewLayout1/

7.att. Jelgavas novada iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām 2023. gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁹

Jelgavas novadā kopējais mājsaimniecību skaits 2024. gadā bija no 12.1 tūkst., un vidējais mājsaimniecības lielums 2.61- personas.

2.tabula. Privāto mājsaimniecību kopējais skaits un mājsaimniecības vidējais lielums Jelgavas novadā, 2022 – 2024. gadā

Rādītāji	2022.gads	2023.gads	2024.gads
Mājsaimniecību kopējais skaits, tūkst.	12.0	12.1	12.1
Mājsaimniecības vidējais lielums, personas	2.61	2.62	2.60
Iedzīvotāju skaits privātajās mājsaimniecībās	31293	31573	31395

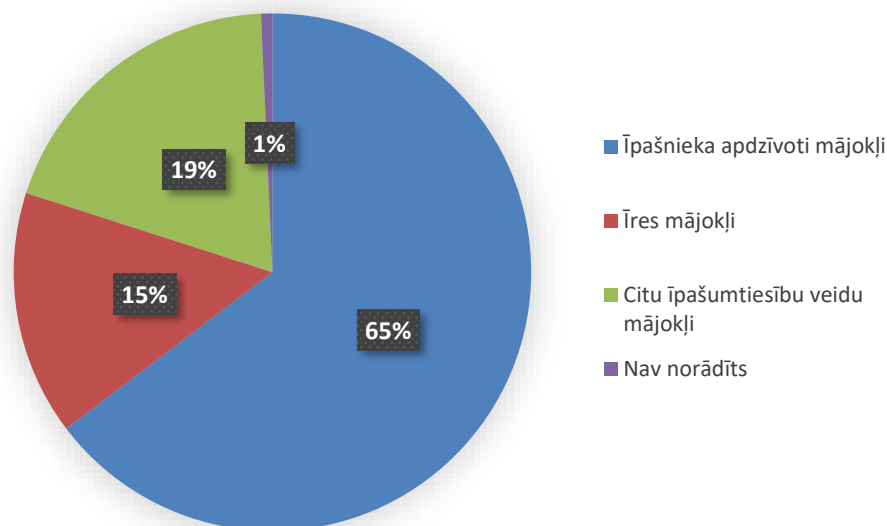
Avots: izmantojot CSP datus¹⁰

Iedzīvotāju skaits privātajās mājsaimniecībās 2024. gadā Jelgavas novadā pieaudzis par 0,32% jeb 102 personām.

Pēc 2021. gada tautas skaitīšanas mājokļu rādītājiem Jelgavas novadā bija 8201 mājokļi (mājoklis ir nodalīta un neatkarīga uzturēšanās vieta, kas paredzēta dzīvošanai vienai mājsaimniecībai, vai arī uzturēšanās vieta, kas nav paredzēta dzīvošanai, bet ir reģistrēta kā dzīvesvieta), no kuriem 5 304 jeb 65% bija īpašnieku apdzīvoti mājokļi un 1 253 jeb 15% īres mājokļi (2.tab., 8.att.).

⁹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZ__IZI/IZT041/table/tableViewLayout1/

¹⁰ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__MV__MVS/MVS011/table/tableViewLayout1/

8.att. Apdzīvoti tradicionālie mājokļi pēc īpašumtiesību veida Jelgavas novadā, 2021. gadā (pirms ATR 2021. gadā).

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹¹

Ekonomiskais raksturojums un nodarbinātība

Jelgavas novadā arvien populārākas kļūst amatniecības jomas - kokapstrāde, dažādi rokdarbi, pārtikas amatniecība. Novadā darbojas lielas graudkopības, piena un gaļas ražošanas saimniecības, atjaunojamās enerģijas ražotāji, mazi un uzņēmīgi dārzenu audzētāji, mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmēji, amatnieki un nelieli pārtikas ražotāji. Uzņēmējdarbībā 44% uzņēmumu ir zemnieku saimniecības. Lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma ir lauksaimnieciskās produkcijas ražotāji, rūpnieciskās ražošanas un būvniecības uzņēmumi.¹²

Raksturīgākās uzņēmējdarbības nozares Jelgavas novadā ir lauksaimniecība, mežsaimniecība, ražošana, būvniecība un pakalpojumi. Pēc Lursoft datiem uz 2024. gada 1. jūniju Jelgavas novadā reģistrēti 2990 uzņēmumi. Lielākā daļa reģistrēto uzņēmumu ir zemnieku saimniecības (ZEM) - 789, sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) – 1485, kā arī biedrības (BDR) – 376, individuālie komersanti (152).

Uzņēmumu skaits sadalījumā pēc to uzņēmējdarbības formām katrā no Jelgavas novada pagastiem atšķiras. Novads netieši dalās - Dienvidu daļā, kur izteikta ir lauksaimniecība, un Ziemeļu daļā, kur lielu daļu teritorijas aizņem meži un derīgo izrakteņu iegulas. Zemnieku saimniecību (ZEM) visvairāk ir Vilces, Vircavas un Zaļenieku pagastos; Sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) – Jaunsvirlaukas, Platones un Valgundes pagastos; Biedrības (BDR) – Jaunsvirlaukas, Glūdas un Svētes pagastos.¹³

10 uzņēmumi Jelgavas novadā ar lielāko gada apgrozījumu 2023. gadā:

SIA "GVF BIO", Jaunsvirlaukas pagasts;

SIA "Valtek", Cenu pagasts;

SIA "BILDBERG", Ozolnieku pagasts;

¹¹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__MA__MAS/MAS040/table/tableViewLayout1/

¹² <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/skaitli-un-fakti>

¹³ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/uznemumi-jelgavas-novada>

SIA "Alwark", Svētes pagasts;

SIA "Haugaard Baltic", Cenu pagasts;

SIA "Steel Constructor MM", Ozolnieku pagasts;

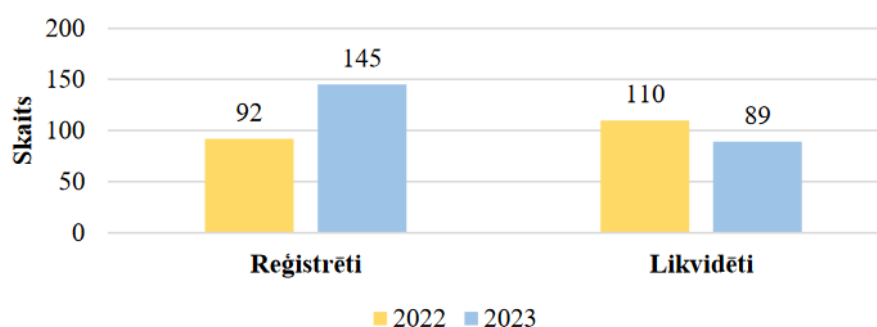
SIA "Nordic Homes", Cenu pagasts;

AS "Mārupes Metālmeistars", Ozolnieku pagasts;

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs", Ozolnieku pagasts;

SIA "PIENSAIMNIEKS", Līvberzes pagasts.

2023. gadā pēc Lursoft datiem Jelgavas novadā darbojās 2 656 aktīvi uzņēmumi, no kuriem visvairāk pārstāvētā uzņēmumu darbības nozare ir lauksaimniecība, kam seko mežsaimniecība, ražošana, būvniecība un pakalpojumi.

9.att. Reģistrēto un likvidēto uzņēmumu skaits Jelgavas novadā.

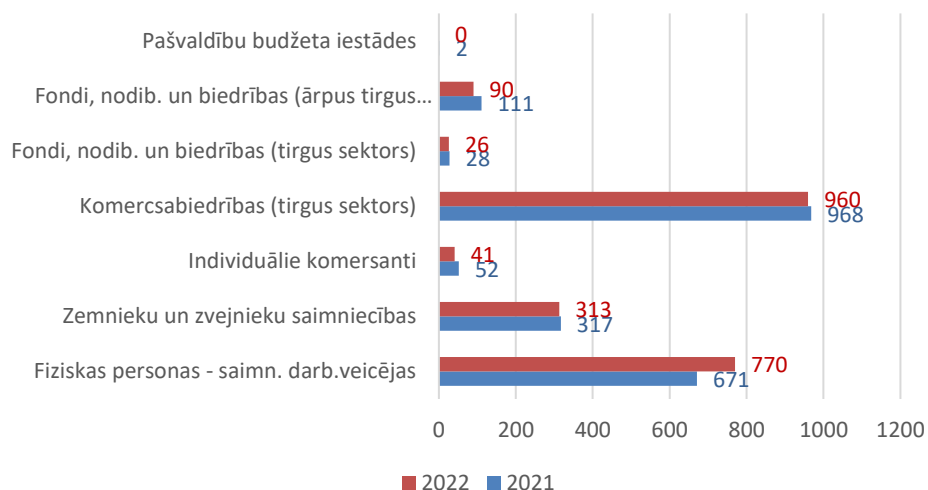
Avots: <https://www.jelgavasnovads.lv>¹⁴

Attiecinot 2023. gadā jaunreģistrēto uzņēmumu skaitu pret likvidēto, jauno uzņēmumu skaits Jelgavas novadā gada laikā audzis par 57,61 %. Saskaņā ar Lursoft datiem tas ir straujākais jauno uzņēmumu skaita pieaugums, kas 2023. gadā reģistrēts kādā no Latvijas pašvaldībām. 2023. gadā reģistrēti 145 jauni uzņēmumi, likvidēti 89. Savukārt 2022. gadā tie bija 92 jauni, un 110 likvidēti uzņēmumi (9.att.)

¹⁴.

Pēc statistikas datiem 2022. gadā Jelgavas novadā bija pavisam 2200 ekonomiski aktīvi uzņēmumi, kas bija par 2.37% vairāk nekā 2021. gadā. Visvairāk bija komercsabiedrības (tirgus sektors) 44%, fizisko personu - saimnieciskās darbības veicēju uzņēmumi 35% un 14% jeb 313 zemnieku un zvejnieku saimniecību skaits (10.att.).

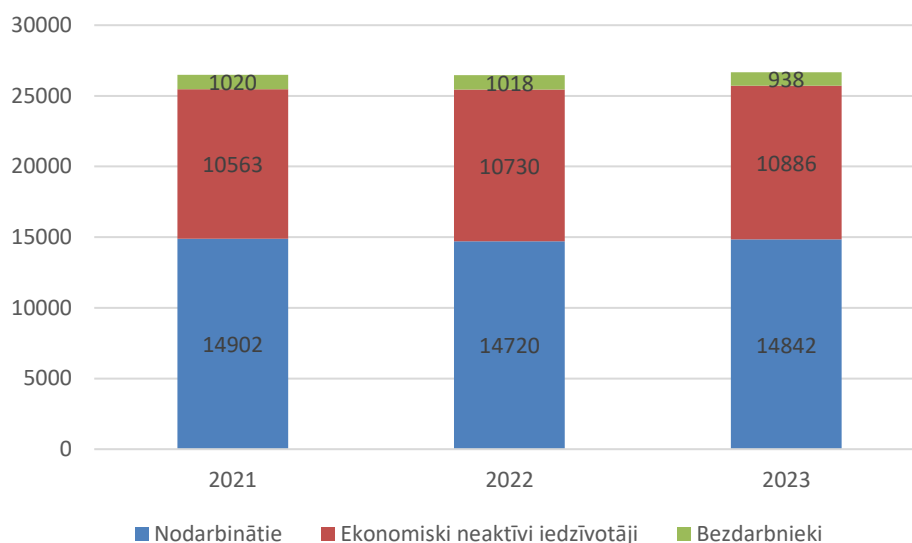
¹⁴ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/media/42567/download?attachment>

10.att. Ekonomiski aktīvi uzņēmumi Jelgavas novadā 2021.-2022. gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁵

2023. gadā Jelgavas novadā pavisam bija 26 666 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, no kuriem 14 842 bija nodarbinātie, 10 886 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 938 bezdarbnieki. 2023. gadā bezdarbnieku skaits sarucis par 8.03% salīdzinot ar 2021. gadu.

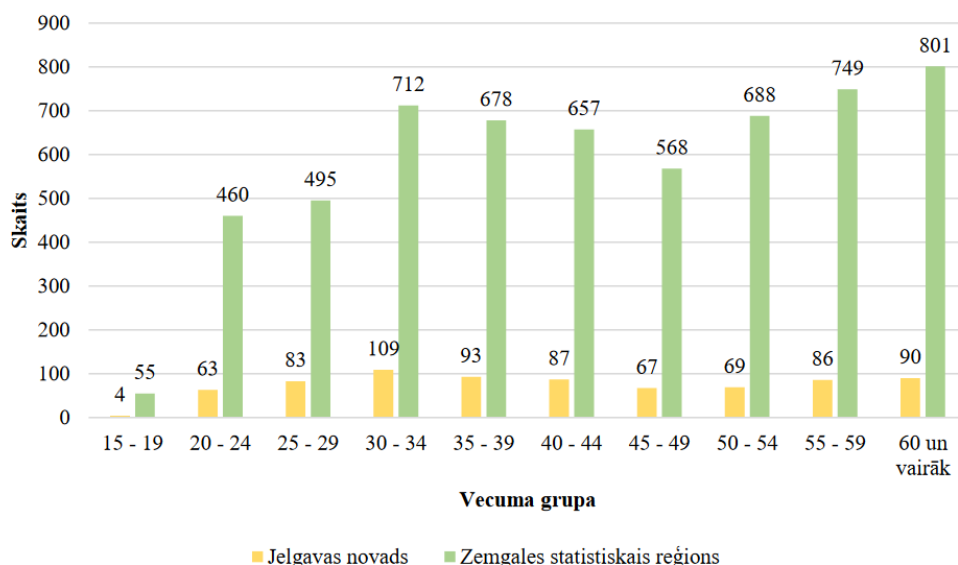
11.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Jelgavas novadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁶

Jelgavas novadā reģistrēto bezdarbnieku skaits ir 751, Zemgales statistiskajā reģionā – 2 863, valstī 50 344. Bezdarba līmenis Jelgavas novadā ir 3.7%, kas ir zemāks, salīdzinot gan ar Zemgales statistisko reģionu, gan ar valsti kopumā – attiecīgi par 0.6 un 0.5 procentpunktiem (12.att.).

¹⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UZ__UZS/UZS011/table/tableViewLayout1/

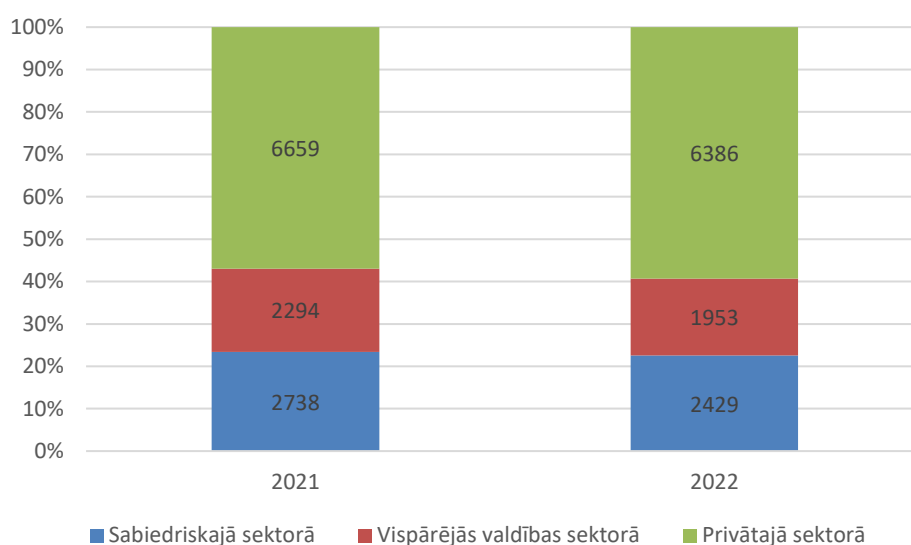
¹⁶ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

12.att. Reģistrēto bezdarbnieku skaits sadalījumā pa vecuma grupām uz 31.12.2023.

Avots: Jelgavas pašvaldība, NVA dati ¹⁷

Jelgavas novadā 2023. gadā bija nodarbināti pavisam 8815 darbinieki, kas ir par 6.19% mazāk nekā 2021. gadā. No visiem 2022. gadā nodarbinātiem privātajā sektorā tika nodarbināti 6386 darbinieki un 2429 darbinieki sabiedriskajā sektorā (13.att.).

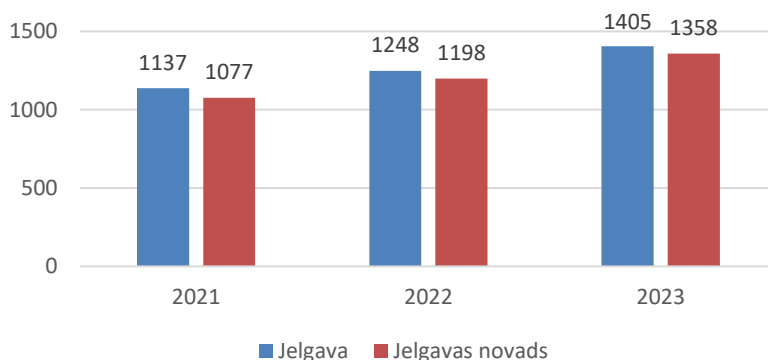
13.att. Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas Jelgavas novadā 2021.-2022. gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁸

Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2023. gadā Jelgavas novadā bija 1358 eiro, kas ir par 23.57% augstāka nekā 2021. gadā. Savukārt 2023. gadā Jelgavas plīvētā mēneša vidējā bruto darba samaksa bija par 3.46% augstāka, nekā Jelgavas novadā mēneša vidējā bruto darba samaksa (14.att.).

¹⁷ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/media/42567/download?attachment>

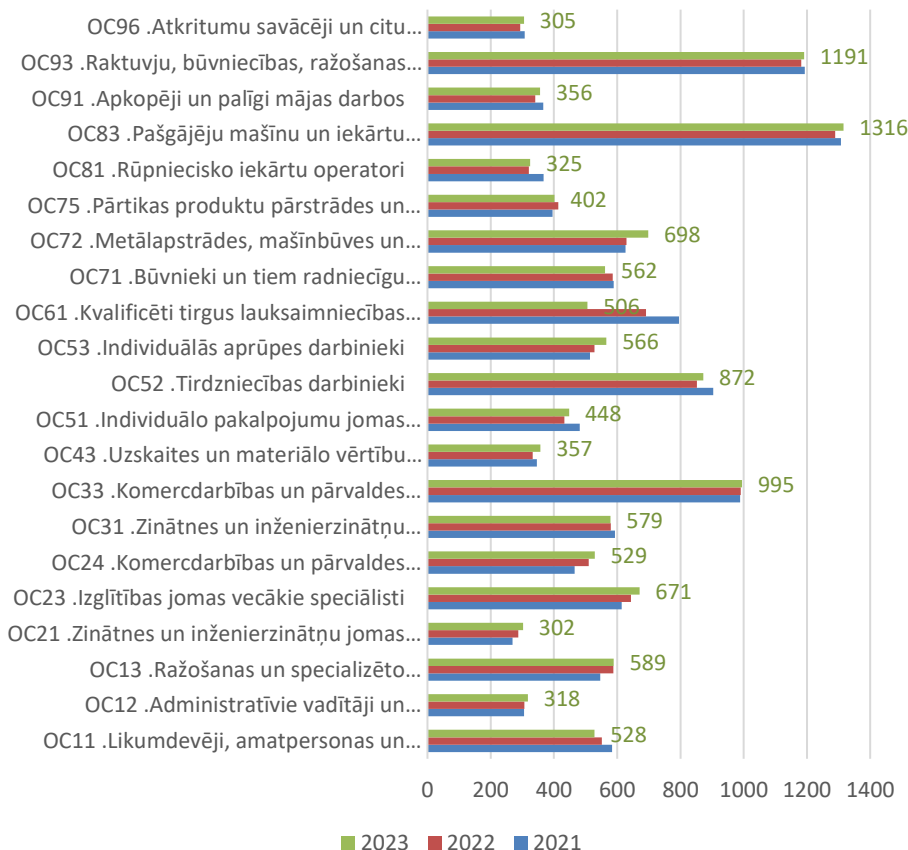
¹⁸ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DV__DVA/DVA051/table/tableViewLayout1/

14.att. Mēneša darba bruto samaksas izmaiņas Jelgavas novadā 2021.-2023. gados.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus ¹⁹

Jelgavas novadā 2023. gada sākumam pavisam bija 14 842 nodarbinātie iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, kas ir par 0.4% mazāk nekā 2021. gada sākumā. Izvērtējot darbinieku skaita sadalījumu pēc dzimuma, tad 2023. gadā bija nodarbināti 7 469 vīrieši un 7 373 sievietes.

15.att. Nodarbinātie iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc profesijas, Jelgavas novadā gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus ²⁰

¹⁹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

²⁰ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NB__NBLA/EKA051/table/tableViewLayout1/

Statistikas datus tiek izdalītas 43 profesijas. Jelgavas novadā atsevišķi tika izdalītas 21 profesiju grupas, kurās ir vairāk par 300 nodarbinātajiem. Pēdējos trīs gados vislielākais nodarbināto skaits Jelgavas novadā bija pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori ~ 1316 darbiniekiem 2021. gadā (15.att.).

Pārējās profesijas veido 14% no kopējā profesiju klāsta, kurās nodarbināto skaits bija 0-299 darbiniekiem. 2023. gada sākumā tika norādīti 227 lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki, kas ir par 9.2% mazāks kā 2021. gada sākumā. Pārtikas produktu pārstrādes un kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas un citi amatnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki 2023. gadā bija 402. Šajā profesijā novērot 1.51% pieaugums salīdzinot ar 2021. gada sākumu²⁰.

Izglītība, kultūra

Jelgavas novadā 2023. gadā darbojās 30 izglītības iestādes:

- 6 pirmsskolas izglītības iestādes;
- 11 pamatizglītības iestādes;
- 5 vidusskolas;
- 2 mūzikas un mākslas skolas;
- 1 mūzikas skola;
- 1 pamatskola - atbalsta centrs.

2023. gada 1. augustā Stalģenes vidusskolu reorganizēja par pamatskolu. Izglītības iestādēs īstenotās izglītības programmas: 17 izglītības iestādēs īstenoja pirmsskolas izglītības programmas, 6 izglītības iestādēs īstenoja vispārējās vidējās izglītības programmas, tajā skaitā 2 izglītības iestādēs vidējās izglītības programmu īstenoja neklātienē un/vai tālmācības formā, 14 izglītības iestādes īstenoja speciālās izglītības programmas, 1 izglītības iestāde īstenoja pamatizglītības mazākumtautību programmu, 1 izglītības iestāde īstenoja profesionālās vidējās izglītības un/ vai arodizglītības programmas.

Pirmsskolas izglītības programmu 2023. gada 1. septembrī uzsāka apgūt 1 745 bērni, no tiem - 755 – obligātās izglītības vecuma bērni. Vispārējās izglītības programmas sāka apgūt 3 579 skolēni, tajā skaitā vidusskolas izglītības programmas 479 skolēni, no kuriem 270 skolēni mācījās neklātienē vai tālmācības programmās. Profesionālās izglītības un arodizglītības programmas Jelgavas novadā sāka vai turpināja apgūt 81 izglītojamie.

Profesionālās ievirzes programmas 2023. gada 1. septembrī sāka apgūt 1 478 skolēni, no tiem 636 – mūzikas un mākslas programmas, bet 842 – sporta programmas.

2023. gada vispārējās izglītības un profesionālās ievirzes izglītības iestādēs darbojās 218 interešu izglītības pulciņi, kas finansēti no valsts budžeta mērķdotācijas. No pašvaldības budžeta līdzekļiem - 5 sporta tūrisma pulciņi un Stalģenes mazpulks un 6 tautas deju programmas 5- 6 gadus veciem bērniem. 6 interešu izglītības programmas bērniem un jauniešiem tika īstenotas Jelgavas novada kultūras iestādēs.

Jelgavas novada **16 pagastos darbojas sporta bāzes** (halles, zāles, trenāžieru zāles u. c.), kuras izmanto vispārējās izglītības iestādes, profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādes, kā arī vakaros un brīvdienās ar sporta aktivitātēm nodarbojas pagastu iedzīvotāji.

Jelgavas novada Sporta centrā 2023. gadā tiek īstenotas 10 profesionālās ievirzes sporta izglītības programmas (476 audzēkņi 33 grupās) un Ozolnieku Sporta skolā – 5 profesionālās ievirzes sporta izglītības programmas (388 izglītojamie 22 grupās) un interešu izglītībā 5 programmas (52 izglītojamais 5 grupas)²¹.

Bibliotēkas, kultūras nami

Jelgavas novada pagastos ir **26 publiskās bibliotēkas**, 1 pakalpojuma sniegšanas vieta, **17 kultūras/Tautas/Saieta nami**, kuros darbojas **83 kolektīvi ar kopējo dalībnieku skaitu 1210**.²²

Nevalstiskās organizācijas

Pēc Lursoft datiem, Jelgavas novada teritorijā uz 2024. gada 1. janvāri reģistrētas **366 biedrības un 14 nodibinājumi**. Jelgavas novada pašvaldība sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām (NVO) un iespēju robežās atbalsta tās, iznomā pašvaldībai piederošas telpas, palīdz organizēt un finansiāli atbalsta publiskus svētkus, nometnes, mācību un apmaiņas braucienus. Iedzīvotāji aktīvi uzņemas iniciatīvu un dalību dažādos pasākumos apkārtnē vides sakārtošanai un labiekārtošanai, sabiedrības intelektuālai un fiziskai attīstīšanai, kā arī izklaides un kultūras pasākumu nodrošināšanai.

Sociālā aizsardzība un veselība

Sociālā aizsardzība

Jelgavas novadā sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība ir sociālās drošības sistēmas sastāvdaļa, kuras uzdevums ir garantēt sociālo aizsardzību tiem iedzīvotājiem, kuri saviem spēkiem nespēj sevi nodrošināt vai pārvarēt īpašas dzīves grūtības un kuri nesaņem ne no viena cita pietiekamu palīdzību. Sociālā aizsardzībā ir iekļauti Jelgavas novada Labklājības pārvaldes, Jelgavas novada Sociālā dienesta, pašvaldības sociālās aprūpes un rehabilitācijas centru, pagastu aktivitāšu centru un dažādu rīcības virzienu (tai skaitā ģimenēm ar bērniem un senioriem) projektu nodrošināšanas izdevumi. Sociālā darba nozīmīgākais resurss ir profesionāls sociālais darbinieks. Sociālo darbu Jelgavas novada Sociālajā dienestā (turpmāk – Sociālais dienests) no 2023. gada 1. janvāra nodrošina 34 sociālie darbinieki, kuri **pakalpojumu iedzīvotājiem nodrošina 23 pieņemšanas punktos (16 pagastos)**. Sociālā darba atbalstam dienestā strādā 3 sociālie darbinieki ģimenēm ar bērniem, 1 sociālais darbinieks darbam ar atkarīgām personām, 3 ģimenes asistenti un psihologs.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu novadā nodrošina:

- Jelgavas novada Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs “Stalģene”;
- Jelgavas novada Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs “Kalnciems”;
- Jelgavas novada Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs “Eleja”;
- Jelgavas novada Sociālās aprūpes centrs “Zemgale”.

Veselība

Primārās veselības aprūpes pieejamības nodrošināšanai Jelgavas novada reģistrētas **16 ģimenes ārstu prakses**, nodrošinot veselības aprūpes pakalpojumu iedzīvotājiem **20 prakses vietās**, skatoties pēc

²¹ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/media/42567/download?attachment>

²² <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/media/42567/download?attachment>

Nacionālā veselības dienesta datiem. Novada teritorijā darbojas **3 zobārstniecības pakalpojumu sniedzēji**. Pēc Zāļu valsts aģentūras datiem, Jelgavas novadā darbojas **9 aptiekas**.

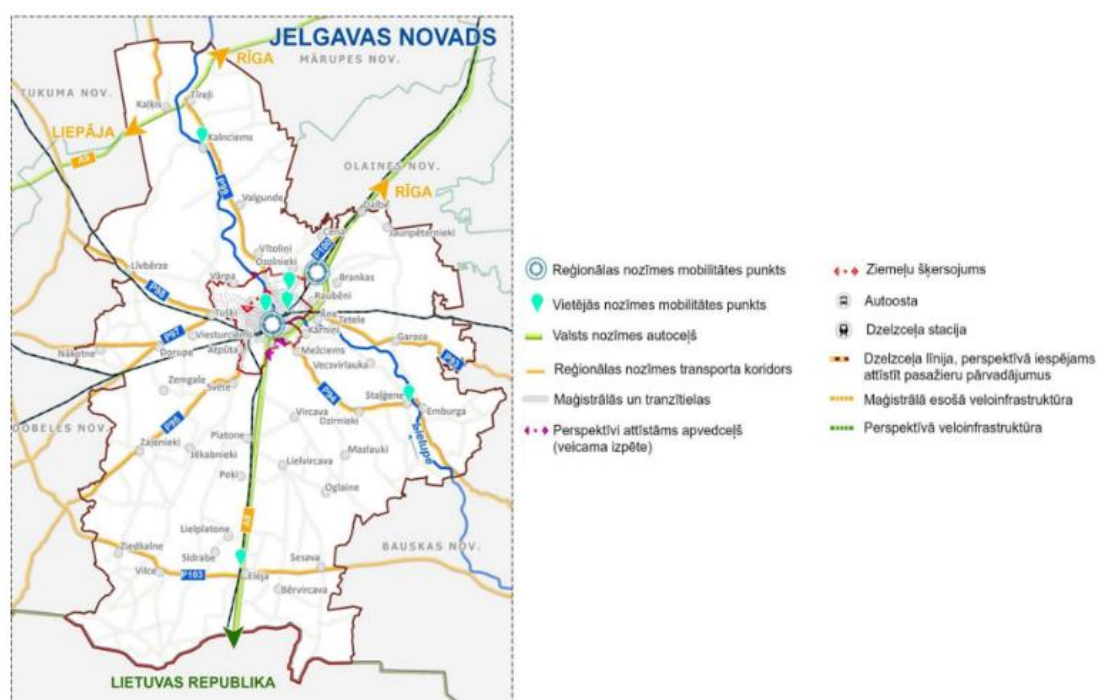
Pieejamība

Ceļi

Jelgava atrodas 44 km attālumā no valsts galvaspilsētas Rīgas.

Pašreizējais Jelgavas novada ceļu tīkls ir pietiekoši sazarots, attīstības centri, tostarp Jelgavas valstspilsēta, ir ērti sasniedzami. Jelgavas novadam nozīmīgas ir divas starptautiskā transporta attīstības asis (valsts galvenie autoceļi): A8 (E77) Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene) un A9 (Rīga – Liepāja). A8 un A9 ietilpst Eiropas transporta tīkla (TEN-T) pamattīklā. Autoceļš A8 vienā virzienā savieno novadu ar starptautiskas nozīmes attīstības centru Rīgu, savukārt pretējā virzienā ar Lietuvas Republiku. Autoceļš ir būtisks novada iekšējās sasniedzamības nodrošināšanai, kā arī reģionālajai un vietējai uzņēmējdarbības attīstībai, tas kalpo arī kā galvenais transporta koridors uz Lietuvu, tas veicina pārrobežu sadarbību un rada iespējas atrast sadarbības partnerus un tirdzniecības iespējas Lietuvas pierobežā. Novadu šķērso deviņi valsts reģionālie autoceļi, un ir blīvs valsts vietējo autoceļu un pašvaldības ielu/ceļu tīkls, kura uzlabošana un attīstība ir ļoti svarīga gan Zemgales reģiona, gan Jelgavas novada attīstībai.

Jelgavas novadu šķērso dzelzceļa līnijas Rīga – Jelgava – Liepāja, Tukums – Jelgava – Krustpils, Jelgava Eleja – Šauļi, Jelgava – Auce – Mažeikī. Visas līnijas izmanto kravu pārvadājumiem, pasažieru pārvadājumi notiek tikai līnijā Rīga – Jelgava – Liepāja.²³

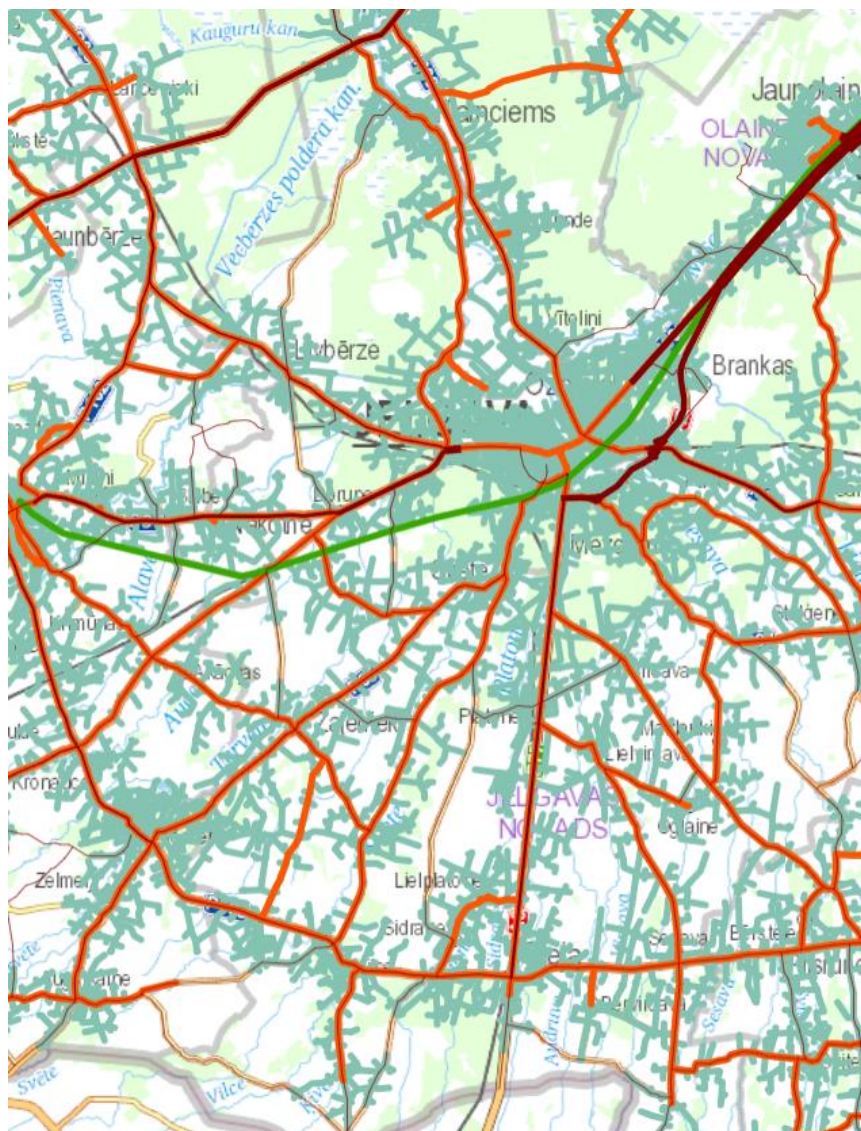

16.att. Jelgavas novada transporta un maģistrālo inženiertīklu infrastruktūra.

Avots: izmantojot LVC informāciju²³

²³ https://www.jelgava.lv/wp-content/uploads/2023/06/ias_2_redakcija.pdf

Ceļu tīkls (ieskaitot kājnieku) 3 km attālumā ap sabiedriskā autotransporta pieturām. Dati autobusa pieturu izvietojumam sagatavoti atbilstoši Autotransporta direkcijas sniegtajai informācijai par starppilsētu autobusu maršrutu pieturām. Karšu izdevniecības Jāņa sēta dati un aprēķini ceļu tīklam.

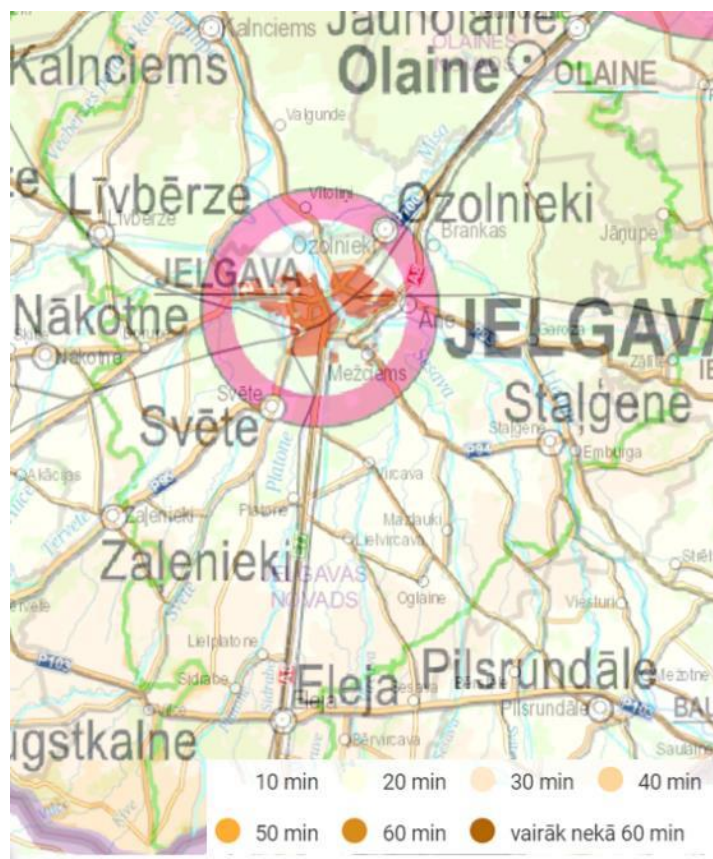

17.att. Jelgavas novada autobusu pieturu 3 km sasniedzamība 2022. gadā.

Avots: Latvijas ART karte²⁴

Pilsētas nosacītā centra sasniedzamība, braucot ar automašīnu, aprēķināta ar “Jāņa sēta” izstrādātu programmatūru, tai izvēloties optimālu maršrutu, ņemot vērā ceļu stāvokli, normālos laika apstākļos un attālumu līdz galamērķim. Izmantoti ilgtermiņa novērojumu vidējie rādītāji²⁴ (17.att.).

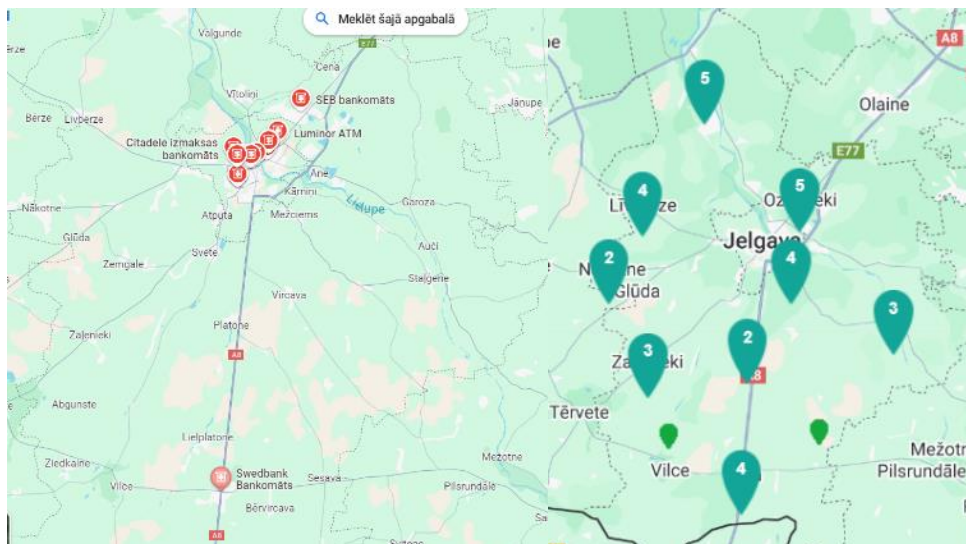
²⁴ <https://atr.kartes.lv/>

18.att. Attīstības centru sasniedzamība minūtēs Jelgavas novadā, 2022. gada dati.

Avots: Latvijas ART karte²⁵

Naudas izņemšanas iespējas, pakomāti

19.att. Bankomātu un pasta pakalpojumu izvietojums Jelgavas novadā.

Avots: <https://www.google.com/>²⁶

²⁵ <https://atr.kartes.lv/>

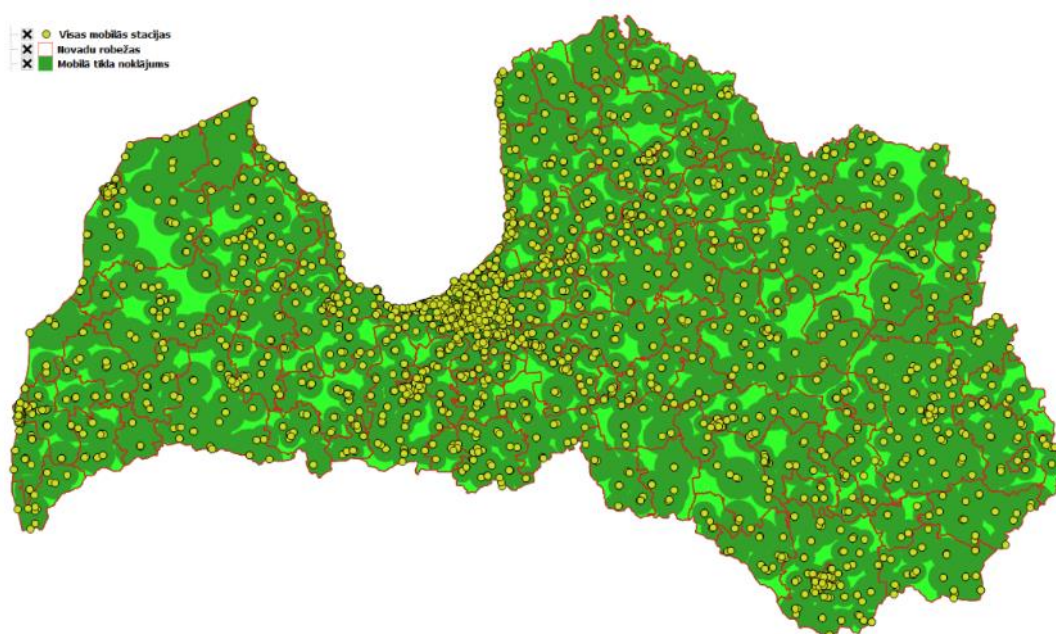
²⁶ <https://www.google.com/maps/search/Jelgavas+novads+bankom%C4%81ti>

Jelgavas novadā pieejami naudas izņemšanai **2 bankomāti**, no kuriem 1 Ozolniekos un 1 Elejā. Jelgavas pilsētā pieejami vairāk kā 15 bankomāti (19.att.).

Jelgavas novadā ir **2 Latvijas pasta nodaļas** 1 Ozolniekos un 1 Elejā. 11 vēstuļu kastītes un 14 pasta pakalpojumu sniegšanas vietas, kas atbilstoši zemajam pasta pakalpojumu pieprasījuma līmenim strādā stundu dienā, vai ar pastnieku starpniecību, veic mobilo pasta nodaļu funkcijas un **7 Latvijas pasta pakomāti**.²⁷ Omniva pakomāti pieejami 3 Jelgavas novada teritorijās: Elejā, Kalnciemā Zaļeniekos, bet 13 pakomāti atrodas Jelgavas pilsētā.

Interneta un mobilo sakaru pieejamība

Kopumā 4G un 5G tīkls ir pieejams jau visos Latvijas novados. Mobilo sakaru operatori pamazām atslēdz trešās paaudzes sakaru tīkla tehnoloģijas jeb 3G. Viena bāzes stacija aptver teritoriju vismaz 4km rādiusā.

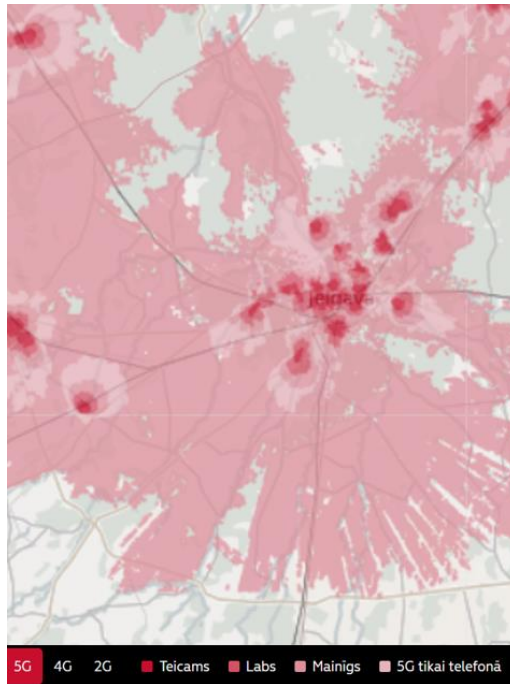
20.att. LMT, Tele2 un Bite bāzes staciju kopējais mobilā tīkla pārklājums 2020.g.

Avots: Satiksmes ministrija²⁸

Šobrīd jebkuram mobilā telefona lietotājam ir pieejama arī interneta piekļuve, varam uzskatīt, ka šī karte parāda mobilā interneta pieejamību valstī.

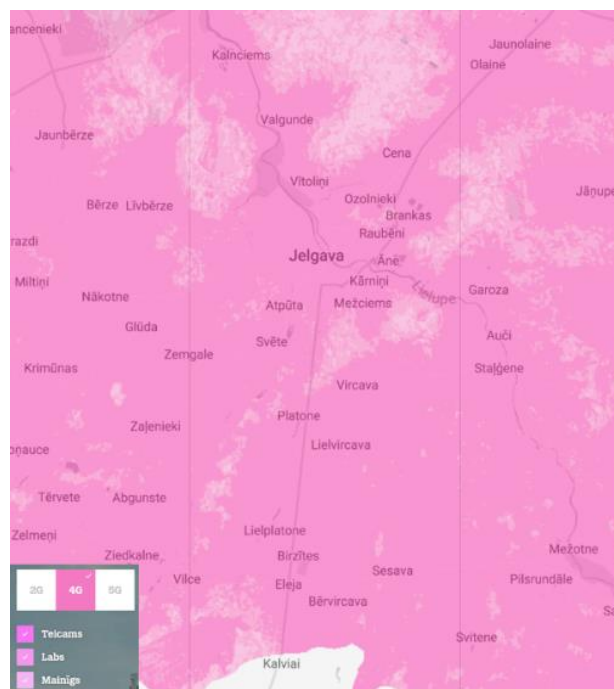
²⁷ https://www.pasts.lv/lv/kategorija/pasta_nodalas/

²⁸ https://www.sam.gov.lv/sites/sam/files/content/p%C4%93t%C4%ABjumi/sm_2020_05_gala-zinojums_26102020_final.pdf

21.att. SIA Latvijas Mobilais Telefons tīkla 5G pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Jelgavas novadā.

Avots: LMT²⁹

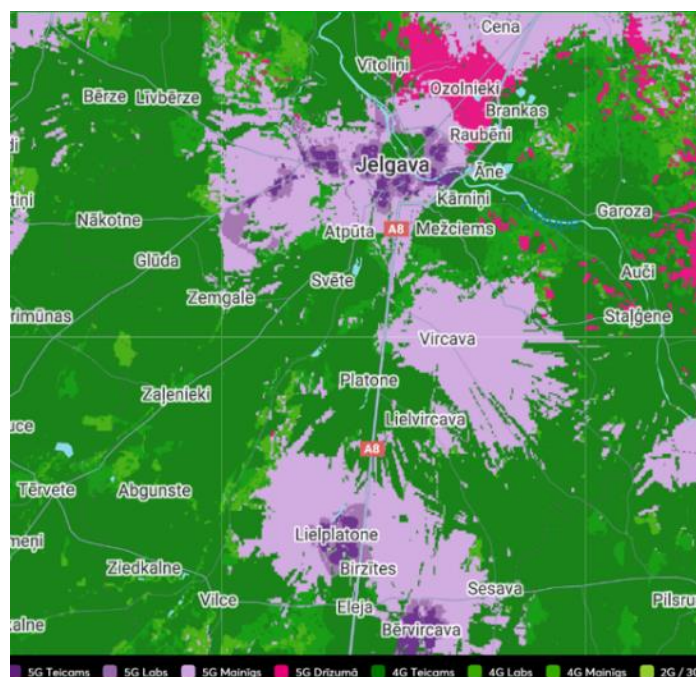

22.att. Tele2 tīkla 4G pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Jelgavas novadā.

Avots: Tele2³⁰

²⁹ <https://karte.lmt.lv/>

³⁰ <https://www.tele2.lv/karte/>

23.att. SIA Bite Latvija tīkla pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Jelgavas novadā.

Avots: Bite³¹

Elejas pagasts

Jelgavas novada Elejas pagasta platība – 66.8 km². Elejas pagasts atrodas Viduslatvijas zemienes Zemgales līdzenumā, Jelgavas novada pašos dienvidos. Robežojas ar Lietuvas Republiku (24.att.).

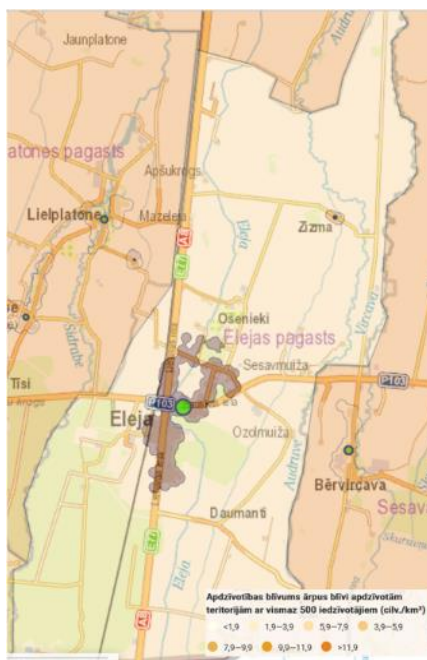

24.att. Elejas pagasta karte Google maps.

Avots: Google maps³²

³¹ <https://www.bite.lv/lv/neapturamais-5g>

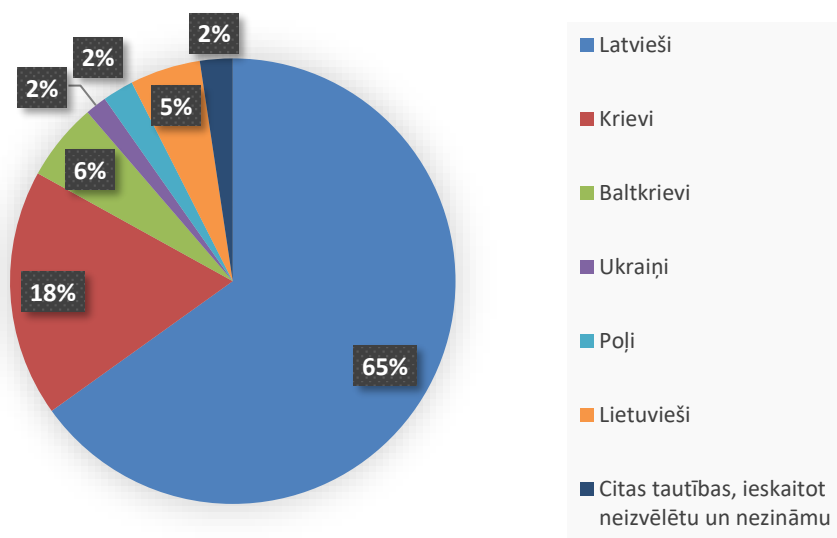
³² <https://www.google.com/maps/place/Elejas+pagasts,+Jelgavas+novads,+LV-3023,+Latvija>

25.att. Iedzīvotāju izvietojums Elejas pagastā.

Avots: <https://atr.kartes.lv/>³³

2024. gada sākumā pagastā dzīvoja 1 871 iedzīvotāju. Elejas pagasta etnisko sastāva lielāko daļu veido latvieši 65%, krievi 18% (26.att.).

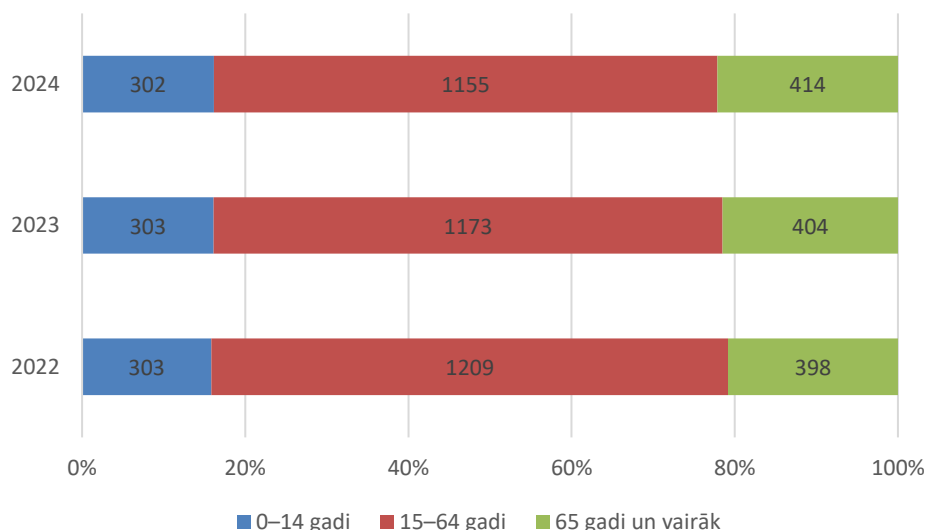
26.att. Iedzīvotāju skaits pēc tautības Elejas pagastā, 2024. gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus³⁴

Pastāvīgo iedzīvotāju blīvums Elejas pagastā 2024. gadā ir 28 iedz./km². Elejas novadā 2024. gadā nedaudz palielinājies iedzīvotāju skaits vecuma grupā 15-64 gadi par 4.6% salīdzinot ar 2022. gadu.

³³ <https://atr.kartes.lv/>

³⁴ Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus

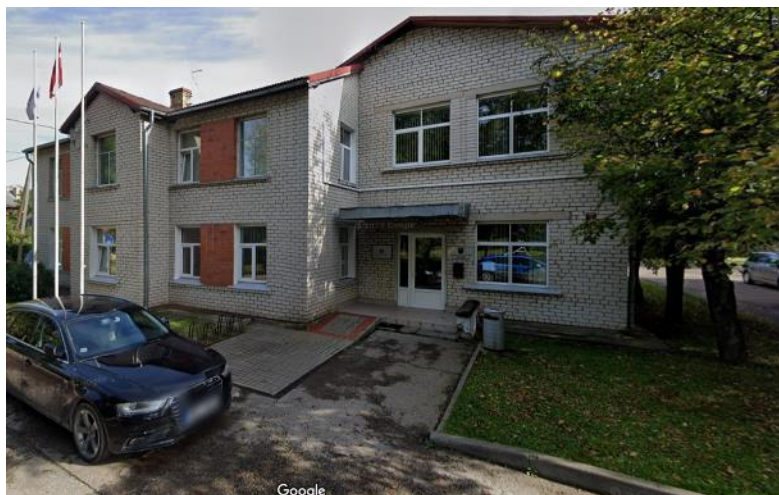

27.att. Galvenās iedzīvotāju vecuma grupas 2024. gada sākumā Elejas pagastā.³⁵

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴⁶

Lielāko iedzīvotāju daļu 2024. gadā veidoja vecuma grupa 15–64 gadi - 62%, savukārt iedzīvotāji ar 65gadi un vairāk ir 22% (27.att.).

Elejas pagasta pārvalde iedzīvotājiem pieejama visas darba dienas. Pagasta pārvaldē pārvaldes vadītājs, lietvede, kā arī sociālais darbinieks, bāriņtiesas loceklis, jaunatnes lietu koordinators, mūžizglītības speciālists (28.att.).

28.att. Elejas pagasta pārvalde, Dārza iela 5, Eleja, Elejas pagasts, Jelgavas novads.

Elejas pagasta Saieta namā darbojās Elejas pagasta amatierteātris, Elejas pagasta jauniešu deju kolektīvs „Tracis”, Elejas pagasta senioru vokālais ansamblis “Varavīksne”, Elejas pagasta līnijdeju kolektīvs "Sunshine", Elejas pagasta romu tautas deju kolektīvs “Rademila” (29.att.).

³⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRD/IRD081/table/tableViewLayout1/

29.att. Elejas pagasta Saieta nams Lietuvas iela 42, Eleja, Elejas pagasts, Jelgavas novads.

Avots: www.jelgavasnovads.lv ³⁶

Elejas pagasta Elejas bibliotēka atrodas Saieta nama telpās.

Elejas jauniešu iniciatīvu centrā iespējams lietderīgi un aktīvi pavadīt savu brīvo laiku, organizēt un piedalīties radošās darbnīcās, pasākumos, dažādos projektos. Jaunieši var dalīties ar savām idejām un pārdzīvojumiem. Jauniešu iniciatīvu centrs atrodas Saieta nama telpās. **Elejas pagasta sporta bāze** atrodas Elejas vidusskolas telpās (30.att.).

30.att. Elejas pirmsskolas izglītības iestāde "Kamenīte" ar Lielplatones filiāli, Elejas vidusskola un Elejas sporta bāze.

Avots: <https://www.facebook.com/elejassporta.baze> ³⁷

³⁶ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/strukturvieniba/elejas-pagasta-saieta-nams>

³⁷ <https://www.facebook.com/elejassporta.baze/photos>

Elejā pieejama pirmsskolas un vispārējās izglītības iespējas, Elejas pirmsskolas izglītības iestāde "Kamenīte" un Elejas vidusskola. **Elejas vidusskolā pieejama pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītība programmas, 2022./2023. mācību gadā izglītojas ap 260 skolēniem³⁸³⁹.**

Elejas pagastā veselības aprūpe **Elejas doktorātā. Pieejama ģimenes ārstu prakse** (Karlovskā Biruta - ģimenes ārsta prakse) un Ūdre Iveta - ārsta prakse **zobārstniecība**, ka arī veikt **laboratoriskos izmeklējumus. Elejā pieejama aptieka.**

Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs "Eleja" sniedz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pensijas vecuma, krīzes centra pakalpojumu krīzes situācijā nonākušām personām, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, personām un pilngadīgām personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura veselības traucējumiem⁴⁰.

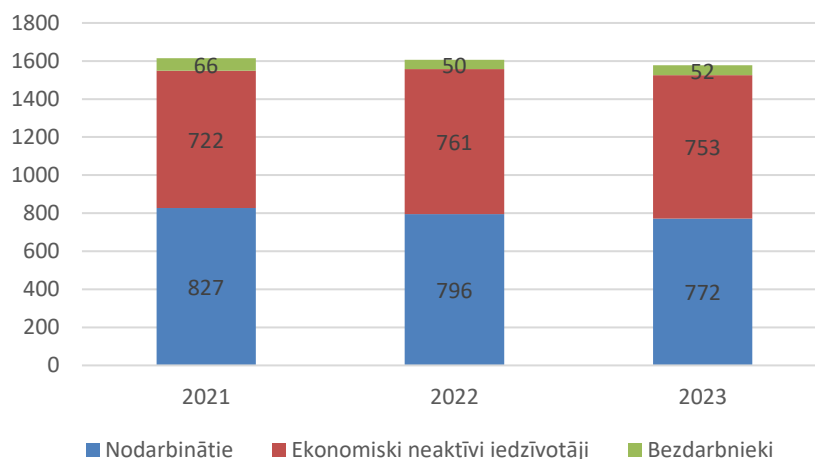
Elejas pagasta centrā Elejā ir **Swedbank bankomāts, Latvijas pasta nodaļa.** Omniva pakomāts, Latvijas pasta pakomāts, Venipak pakomāts. **Degvielas uzpildes stacija.**

Elejā atrodas **vairāk par pieciem mazumtirdzniecības veikalumiem.**

Elejas muižas parks Elejas parka teritorijā aug 15 dižkoki. Elejas muižas parks no dendroloģiskās un bioloģiskās daudzveidības viedokļa ir vērtējama kā saudzējama vides "pērle" Latvijas un Eiropas mērogā⁴¹.

Pēc Lursoft datiem Elejas pagastā reģistrēti 22 uzņēmumi.

Elejas pagastā atrodas **17 biedrības un nodibinājumi:** dzīvokļu, namu un garāžu apsaimniekošanas biedrības, reliģiskās organizācijas un draudzes, mednieku biedrības, vēstures mantojuma, vides aizsardzības jomas biedrības, sporta un brīvā laika, auto, moto jomas biedrības.

31.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Elejas pagastā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴²

³⁸ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/strukturvieniba/elejas-pirmsskolas-izglitiba-iestade-kamenite-ar-lielplatones-filiali>

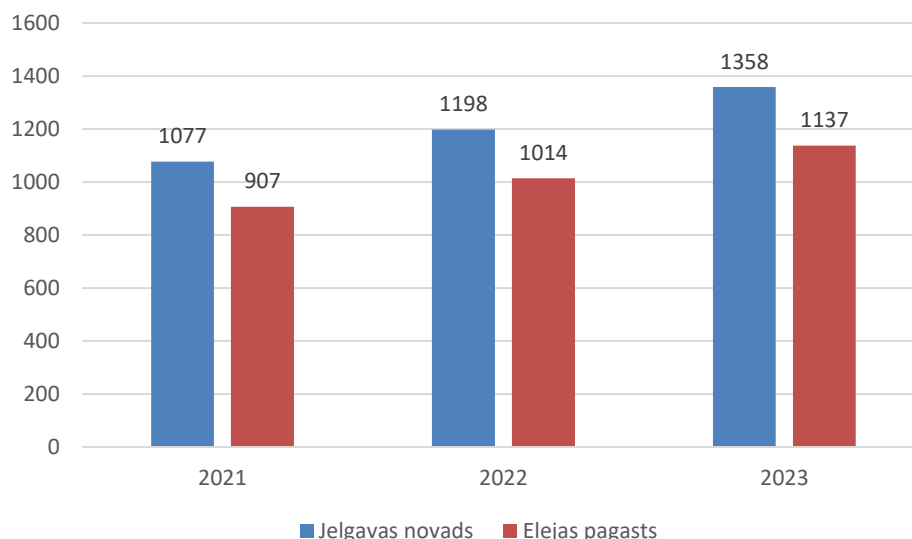
³⁹ <http://www.elejasvsk.lv/dokumenti/pasnovertejums.pdf>

⁴⁰ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/media/5799/download?attachment>

⁴¹ <https://visit.jelgava.lv/lv/apskates-objekti/pilis-un-muizas/item/149-elejas-muizas-parks-un-tejas-namins>

⁴² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

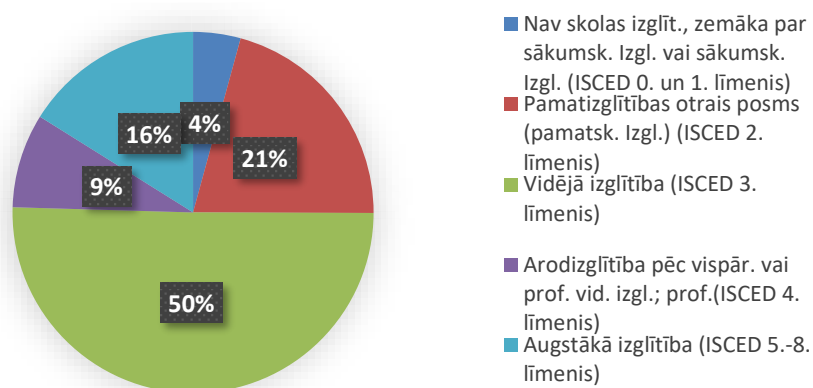
2023. gadā Elejas pagastā bija 1 577 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa, no kuriem 772 bija nodarbinātie, 753 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 52 bezdarbnieki (31.att.). Mēneša vidējā darba bruto samaksa Elejas pagastā bija zemāka nekā vidēji Jelgavas novadā. 2023. gadā mēneša vidējā darba bruto samaksas līmenis Elejas pagastā bija par 16.2% zemāks nekā vidēji Jelgavas novadā (32.att.).

32.att. Mēneša vidējā darba bruto samaksas izmaiņas Jelgavas novadā un Elejas pagastā 2021.-2023. gados.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus ⁴³

Elejas pagastā 2022. gada sākumā pavisam bija 1577 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 50% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 16% ar augstāko izglītību un 21% ar pamatzglītību (33.att.).

33.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām gada sākumā Elejas pagastā, 2022. gadā.

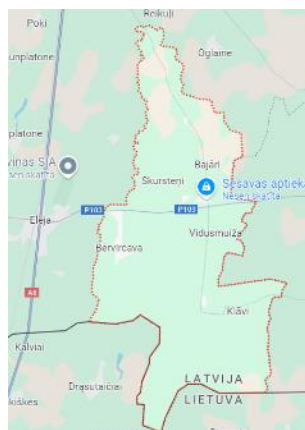
Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus ⁴⁴

⁴³ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

⁴⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZ__IZI/IZT040/table/tableViewLayout1/

Sesavas pagasts

Sesavas pagasts ir viena no Jelgavas novada administratīvajām teritorijām tā dienvidaustrumos. Sesavas pagasts atrodas Viduslatvijas zemienes Zemgales līdzenumā. Teritorijas augstums virs jūras līmeņa Z-D virzienā palielinās no 20 m līdz 40 m. Augstākā vieta ir pašā DA stūrī – 40,7 m virs jūras līmeņa. Pagastu šķērso 1. šķiras autoceļš Dobeles – Bauska (P103); 2. šķiras autoceļi Platones stacija – Sesava – Lietuvas robeža (V1072), Eleja – Lielēsava (V1073), Pilsrundāle – Svitene (V1053), Staltais krogs – Skursteņskola (V1087). Pagasta attālums no centra līdz: tālākajam pagasta stūrim ir 11,8 km (Lietuvas robeža); tuvākajai pilsētai 26,5 km (Bauska); novada centram 28,4 km (Jelgava), vai 30,5 km (caur Eleju); tuvākās pašvaldības centrs – 8,5 km (Eleja). Sesavas pagasts robežojas ar Elejas pagastu, Vircavas pagastu, Platones pagastu, Rundāles novada Viesturu un Svitenes pagastiem, Lietuvas Republiku. Pagasta apdzīvotās vietas: Sesava, Bērvircava (34.att.).

34.att. Sesavas pagasta karte Google maps.

Avots: Google map⁴⁵

2024. gada sākumā Sesavas pagastā dzīvoja 1 334 iedzīvotāju. Sesavas pagasta etnisko sastāva lielāko daļu veido latvieši 94%, krievi 6%. Platība: 98.5 km². Pastāvīgo iedzīvotāju blīvums Sesavas pagastā ir 14 iedz./km².

Sesavas pagasta centrs un **Sesavas pagasta pārvalde** iedzīvotājiem pieejama visas darba dienas. Pagasta pārvaldē pārvaldes vadītājs, lietvede, kā arī sociālais darbinieks, bērnības loceklis, jaunatnes lietu koordinators, mūžizglītības speciālists (35.att.).

35.att. Sesavas pagasta pārvalde, Sesavā.

Avots: www.jelgavasnovads.lv ⁴⁶

⁴⁵ <https://www.google.com/maps/place/Sesavas+pagasts,+Jelgavas+novads,+LV-3034>,

⁴⁶ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/strukturvieniba>

Sesavas pagasta bibliotēkā atrodas Sesavas pagasta pārvades ēkā. Vienā adresē atrodas Sesavas pagasta **Bērvircavas bibliotēka** un Sesavas pagasta **Bērvircavas Tautas nams** (36.att.).

Sesavā norit aktīva **kultūras dzīve** un ir izveidoti vairāki **kolektīvi**: Sesavas pagasta sieviešu vokālais ansamblis "Sonora", Sesavas pagasta Bērvircavas TN līniju kolektīvs „Rančo”, Sesavas pagasta senioru deju kolektīvs „Virši zied”, Sesavas pagasta Bērvircavas bērnu teātra pulciņš, Sesavas pagasta Bērvircavas amatierteātris.

36.att. Sesavas pagasta Tautas nams Sesavā un Sesavas pagasta Bērvircavas Tautas nams.

Avots: www.jelgavasnovads.lv ⁴⁷

Sesavas pagastā pieejamā sporta bāze atrodas Elejas vidusskolas telpās.

Izglītības iegūšanas iespējas ir tikai citās Jelgavas novada teritorijās, tuvākā izglītības iestāde atrodas 10 km attālumā - Elejas vidusskola un Elejas pirmsskolas izglītības iestāde "Kamenīte" ar Lielplatones filiāli ap 22 km attālumā no Sesavas centra.

Sesavas pagastā iedzīvotājiem pagasta teritorijā **ir pieejama ģimenes ārstu prakse** un aptieka.

Sesavas pagasta iedzīvotājiem **ir pieejami divi mazumtirdzniecības pārtikas veikali**.

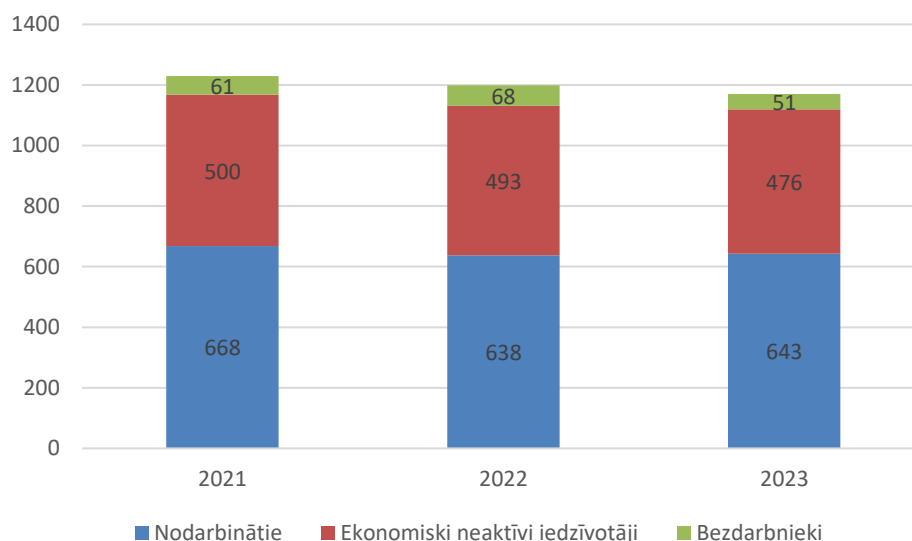
37.att. Pārtikas preču veikali Sesavā un Bērvircavā.

Avots: google maps

Sesavas pagasta iedzīvotājiem ir pieejami **bankomāta, pasta un pakomātu** pakalpojumi **Elejā**.

2023. gadā Sesavas pagastā pavisam bija 1 170 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, no kuriem 643 bija nodarbināti, 476 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 51 bezdarbnieki (38.att.).

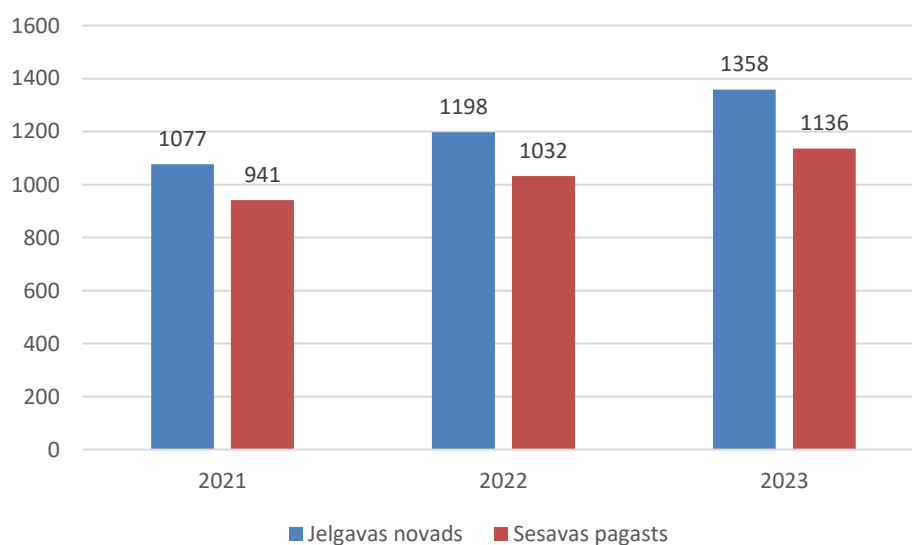
⁴⁷ <https://www.jelgavasnovads.lv/lv/strukturvieniba>

38.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Sesavas pagastā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴⁸

Mēneša vidējā darba bruto samaksas Sesavas pagasta bija zemāka nekā vidēji Jelgavas novadā par 16.34%. 2023. gadā mēneša vidējā darba bruto samaksas Sesavas pagastā bija 1136 eiro, kas ir par 222 eiro mazāk nekā vidēji Jelgavas novadā.

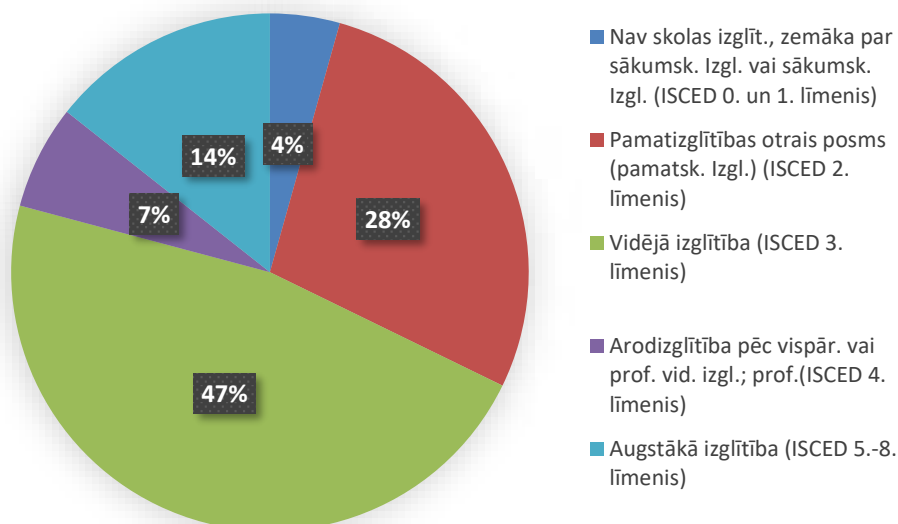
39.att. Mēneša vidējā darba bruto samaksas izmaiņas Jelgavas novadā un Sesavas pagastā 2021.-2023. gados.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴⁹

Sesavas pagastā 2023. gada sākumā pavisam bija 1z 170 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 47% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 28% pamatzglītības otrā posma izglītību, 14% augstāko izglītību un 4% nav skolu izglītības (40.att.).

⁴⁸ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

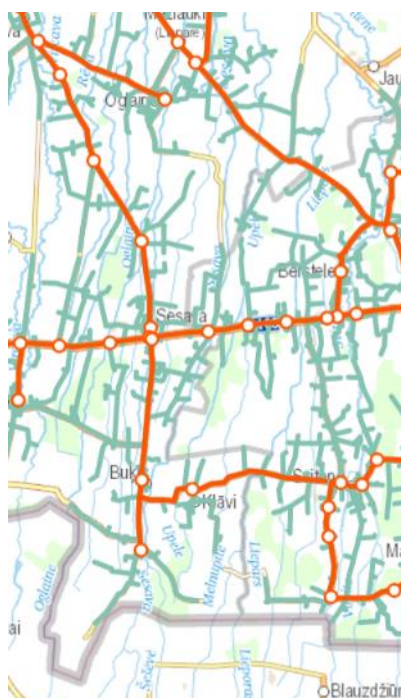
⁴⁹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

40.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām gada sākumā Sesavas pagastā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁵⁰

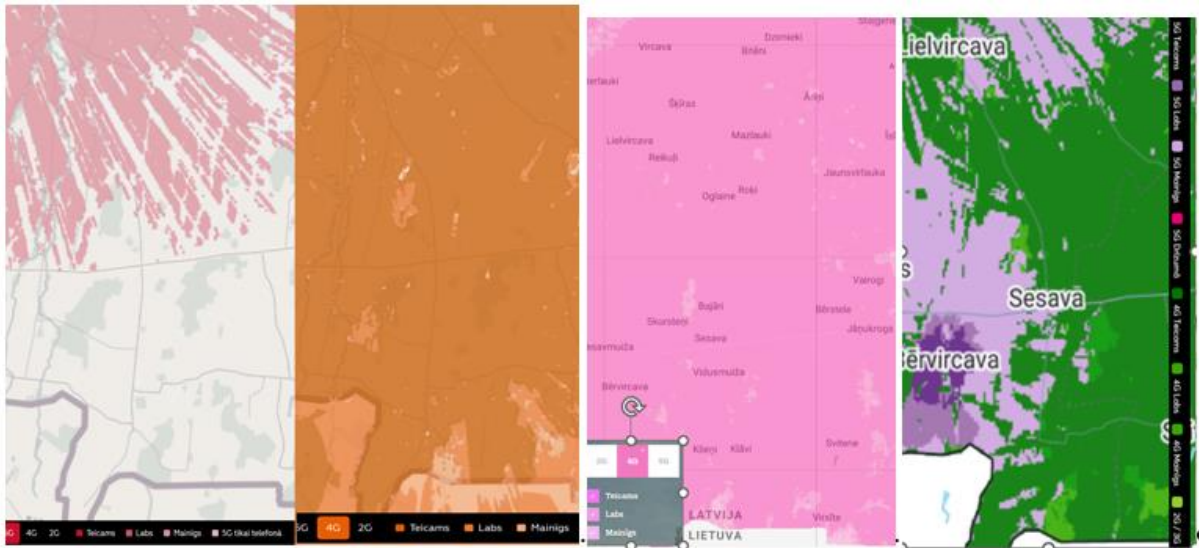
Lielākā zemnieku saimniecība Sesavas pagastā ir “Jušķēni”, kuri šobrīd apsaimnieko 850 ha lauksaimniecības zemes, ir augkopības saimniecība. Pēc Lursoft datiem Sesavas pagastā reģistrētas 45 zemnieku saimniecības.

41.att. Sesavas pagasta ceļu tīkla ģeotelpiskā kartē ar autobusa maršrutu, pieturu 3 km sasniedzamība⁵¹.

⁵⁰ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZ__IZI/IZT041/table/tableViewLayout1/

⁵¹ <https://atr.kartes.lv/>

42.att. Interneta pārklājums Sesavas pagastā: Tele2, LMT, Bite.

Avots: Tele 2, LMT, Bite pārklājuma karte^{52 5354}

⁵² <https://www.tele2.lv/karte/>

⁵³ <https://karte.lmt.lv/>

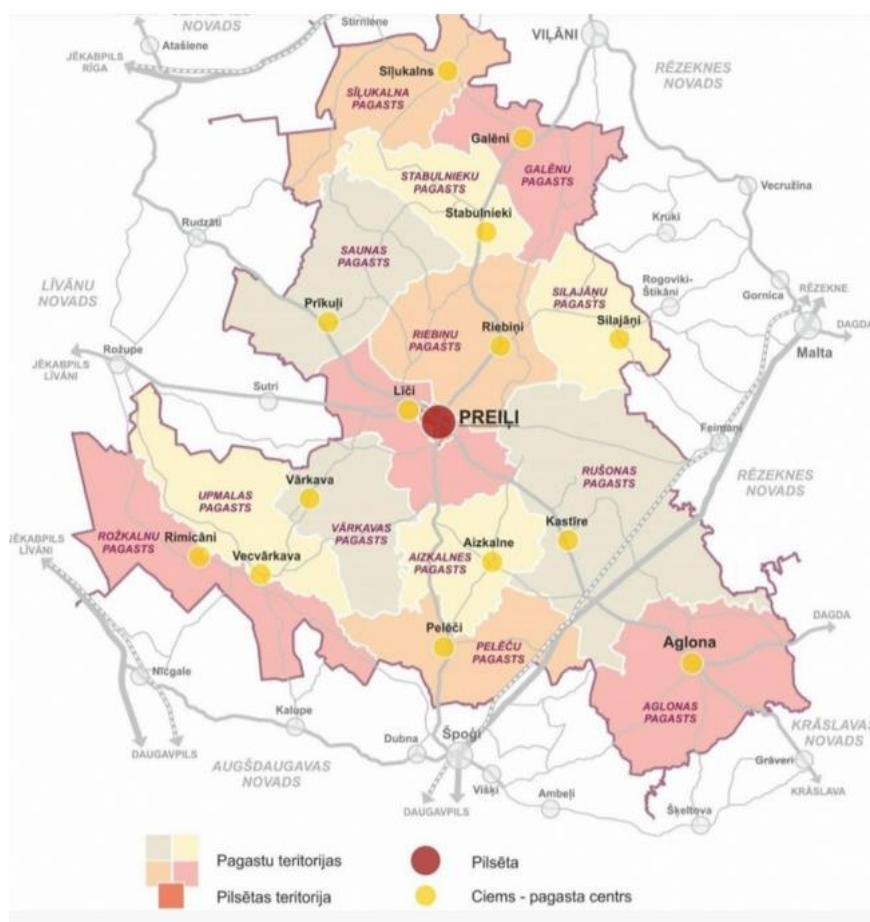
⁵⁴ <https://www.bite.lv/lv/parklajums>

Preiļu novada kopējais raksturojums

Preiļu novads – Riebiņu un Silajāņu pagasts

Preiļu novads atrodas Latvijas Dienvidaustrumos jeb Latgales dienvidrietumu daļā, Viduslatgalē, Latgales plānošanas reģiona vidusdaļā ar administratīvo centru – Preiļi. Preiļi atrodas 210 km attālumā no valsts galvaspilsētas Rīgas un 50 km attālumā no nacionālas nozīmes pilsētām: Rēzeknes, Daugavpils un Jēkabpils (1.att.).

Preiļu novads Latvijas mērogā ir uzskatāms par maz urbanizētu novadu ar nelielu pilsētu – Preiļiem un lielciemu Aglonu un Riebiņiem, pārējā teritorija, pēc J.Turlaja un G.Miliņa klasifikācijas atbilst lauku apdzīvotām vietām, kurās dominē skrajciemu apdzīvojuma struktūra, kura raksturīga tieši Latgales reģionam. Vidējais iedzīvotāju blīvums novadā ir 12.6 cilvēki uz km², kas ir būtiski mazāks rādītājs nekā vidēji Latgales plānošanas reģionā – 19.6 cilvēki uz km² un vidēji Latvijā 32.7 cilvēki uz km², bet rādītājs ir vidējs to Latgales novadu vidū, kuru teritorijā neietilpst reģiona nozīmes pilsētas.¹

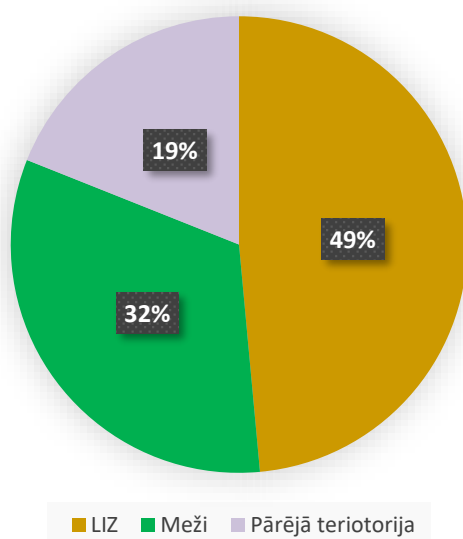
1.att. Preiļu novada administratīvā teritorija

Avots: www.preili.lv¹

¹ <https://www.preili.lv/lv/musdienas>

Teritorija

Preiļu novada kopējā teritorija veido 1413.31 km², tas aizņem 2.19% no Latvijas teritorijas, savukārt, no Latgales teritorijas Preiļu novads aizņem 9.71%. Preiļu novads atrodas trīs lielpilsētu: Daugavpils, Jēkabpils un Rēzeknes trīsstūrī, kuras savstarpēji savieno lielas automaģistrāles un dzelzceļa līnijas, Preiļi ir šī trijstūra centrā. Preiļu novads robežojas ar Līvānu novadu un Varakļānu novadu R, Rēzeknes novadu A, Krāslavas DA, Augšdaugavas novadu dienvidos. 2000. gada 24. oktobrī izveidots Preiļu novads, kas apvienoja Preiļu pagastu, Aizkalnes pagastu un Preiļu pilsētu. Noslēdzoties administratīvi teritoriālajai reformai 2009 gadā Preiļu novadam pievienojās Pelēču un Saunas pagasti. 2021. gada 1. jūlijā tika izveidots jauns Preiļu novads, apvienojoties Preiļu novadam, Aglonas pagastam, Vārkavas un Riebiņu novadiem. (2.att.)

2.att. Preiļu novada zemes sadalījums zemes lietošanas veidos, ha, 01.01.2024.

Avots: autoru veidots, izmantojot Valsts zemes dienesta datus²

Preiļu administratīvajā teritorijā teritorijas kopplatība ir 140914 ha, no kuriem lielāko teritorijas daļu aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme – 68388 ha, meži 45806 ha un pārējā teritorija 26720 ha, t.i., krūmāji, purvi, zeme zem ūdeņiem un ēkām, pagalmiem (2.att.).

Preiļu novads aizņem 1413.31 km², kurā 2024. gadā dzīvoja 15 768 iedzīvotāji un iedzīvotāju blīvums novadā bija 11.15 iedzīvotāju uz 1 km².

Preiļu novada pašvaldības budžets

Preiļu novada administratīvajā teritorijā pārvaldi veic Preiļu novada pašvaldība. Preiļu novada pašvaldības budžets ir konsolidēts. Tajā ietilpst arī Preiļu novada Izglītības pārvaldes un tās pakļautībā esošo izglītības iestāžu budžeti. 2024. gadā Preiļu novada pašvaldības konsolidētie budžeta ieņēmumi plānoti 26.6 miljonu, kas salīdzinot ar 2023. gada budžetu ir par 1.03% jeb 274 685 eiro vairāk. Izdevumi plānoti 32.6 miljoni eiro. Lielāko ieņēmumu daļu veido valsts budžeta transferti -12.4 milj. eiro jeb 47% no kopējiem ieņēmumiem. Ieņēmumos otru lielāko daļu veido iedzīvotāju ienākuma nodokļi – 9 930 259 eiro jeb 38%, īpašuma nodokļi – 990 000 eiro jeb 4%.

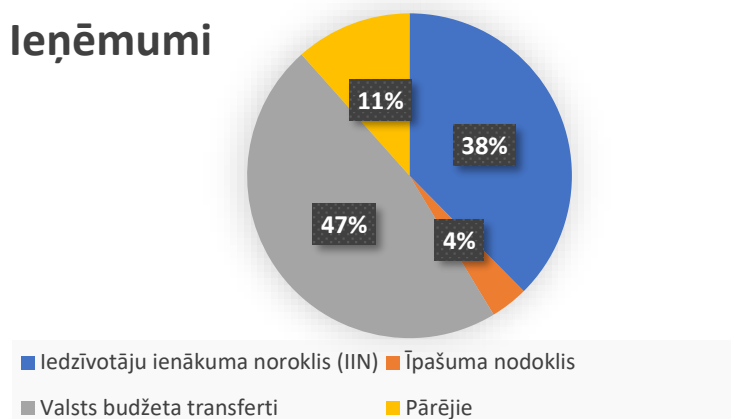
² <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>

Lielākais izdevumu īpatsvars ir izglītības nodrošināšanai – 2024. gadā pašvaldības izdevumi izglītībai sastāda 12 607 946 eiro jeb 39.25% (t.sk valsts mērķdotācijas). Šo izdevumu daļu veido pirmsskolas, sākumskolas, pamatskolas, vidusskolas, ģimnāzijas un interešu izglītības iestāžu izdevumi (tai skaitā pedagogu atlīdzība, mācību līdzekļu iegāde, remontdarbi). 2024. gadā plānota divu autobusu iegāde operatīvajā nomā, lai efektīvāk un kvalitatīvāk nodrošinātu skolēnu pārvadājumus.

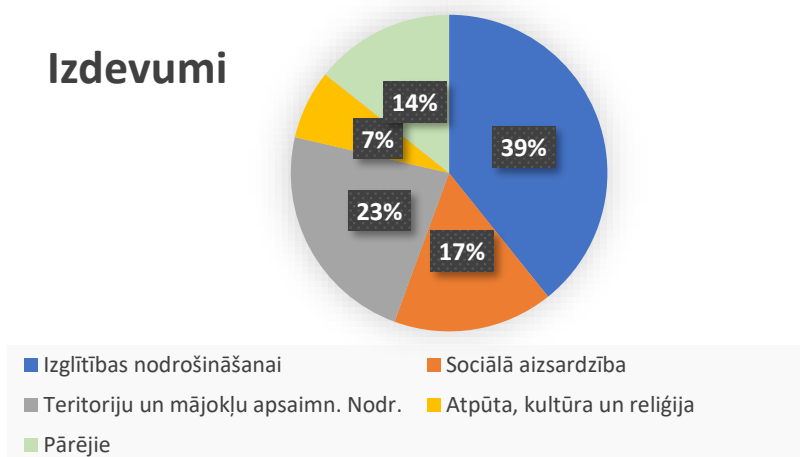
Otrie lielākie izdevumi plānoti teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas nodrošināšanai 7 396 223 eiro, jeb 22% no kopējiem izdevumiem. Preiļu pašvaldības iestādēs esošās ēkas un apkures, ūdens un kanalizācijas sistēmas iekārtas vai mezgļi ir novecojuši, nepieciešami papildus līdzekļi remontdarbiem, atjaunošanai, būvniecības ieceres dokumentu izstrāde. projektu īstenošanai paredzēti 2 875 762 eiro.

Trešo lielāko izdevumu daļu veido sociālā aizsardzība – 5 256 427 eiro jeb 17%. Šie līdzekļi paredzēti Lielākā daļa līdzekļu no kopējā pabalstiem paredzētā finansējuma tiek plānota sociālajiem pabalstiem – pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un mājokļa pabalstam. Otra pabalstu sadaļa ir pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti jeb materiālā palīdzība dažādam iedzīvotāju grupām – bērniem invalīdiem, politiski represētajām personām, utt. Pašvaldības teritorijā ir četri novada sociālie aprūpes centri - SAC "Preiļi", SAC "Vārkava", SAC "Rušona", SAC "Aglona".

Ieņēmumi

Izdevumi

3.att. Preiļu novada pašvaldības 2024.gada budžeta ieņēmumu un izdevumu struktūra, (%).

Avots: Preiļu novada pašvaldība³

³ <https://www.preili.lv/lv/preilu-novada-budzets>

1.tabula. Preiļu novada pašvaldības budžets 2023. un 2024. gadam

Rādītāji	2023.gads	2024.gads
IEŅĒMUMI	26 363 167	26 420 455
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)	8 745 626	9 930 259
Īpašuma nodoklis	1 003 739	990 000
Valsts budžeta transferti	13 483 282	12 440 316
Pārējie	3 130 520	3 059 880
IZDEVUMI	31 448 761	32 121 299
Izglītības nodrošināšanai	13 972 287	12 607 946
Sociālā aizsardzība	4 594 883	5 256 427
Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas nodrošināšanai	5 779 063	7 396 223
Atpūta, kultūra un reliģija	2 935 004	2 271 898
Pārējie	4 167 524	4 588 805
Iedzīvotāju skaits novadā (gada sākumā)	16 037	15768
IIN uz vienu iedzīvotāju (EUR)	545	630

*Preiļu novada pašvaldības 2023. gada decembra budžeta grozījumi

**Preiļu novada pašvaldības 2024. gada konsolidētais budžeta plāns

Avots: autoru aprēķini pēc Preiļu novada pašvaldības informācijas⁴

Preiļu novada 2024. gadā plānotie kopējie budžeta ieņēmumi plānoti par 0.22% lielāki nekā 2023. gada budžetā. Analizējot visu ieņēmumu pozīcijas, tikai IIN plānots par 13.5% IIN augstāka, salīdzinot ar 2023. gadu, pārējās ieņēmumu pozīcijās plānots samazinājums robežās no 0.2-7.7%. Neskatoties uz iedzīvotāju skaita samazinājumu par 1.6% (269 iedzīv.) 2024. gada sākumā, pašvaldība plāno IIN pieaugumu uz vienu iedzīvotāju par 15.4%, sasniedzot 630 eiro uz vienu iedzīvotāju. Izdevumu sadaļā Preiļu novada pašvaldība 2024. gada budžetu ieplānoja par 2.1% lielāku nekā 2023. gadā. Lielākais budžeta pieaugums par 27.9% novērojams teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas nodrošināšanai, un sociālai aizsardzībai 14.4%. Izglītības nodrošināšanai plānoti par 9.7% zemāki izdevumi salīdzinot ar 2023. gadu (1.tab.).⁴

Iedzīvotāji

Preiļu novadā saglabājas tendence samazināties iedzīvotāju skaitam. Iedzīvotāju skaita samazinājuma iemesls ir mazā dzimstība un salīdzinoši liela mirstība. Vēl joprojām iedzīvotāju vidū saglabājas tendence doties darba meklējumos ārpus Latvijas. Pēc statistikas datiem 2024. gada sākumā iedzīvotāju skaits Preiļu novadā bija 15 768, kas ir par 3.48% mazāks nekā iedzīvotāju skaits bija 2022. gada sākumā. Izvērtējot iedzīvotāju skaita izmaiņas novada pilsētās Preiļos redzams, ka iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā sarucis par 3.04%, jeb 185 iedzīvotājiem, salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu 2022. gada sākumā.

2.tabula. Iedzīvotāju skaits gada sākumā, Preiļu novadā un pilsētās

Iedzīvotāju skaits gada sākumā	2022. gads	2023. gads	2024. gads
Preiļu novads	16338	16037	15768
..Preiļi	6026	5952	5841

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁵

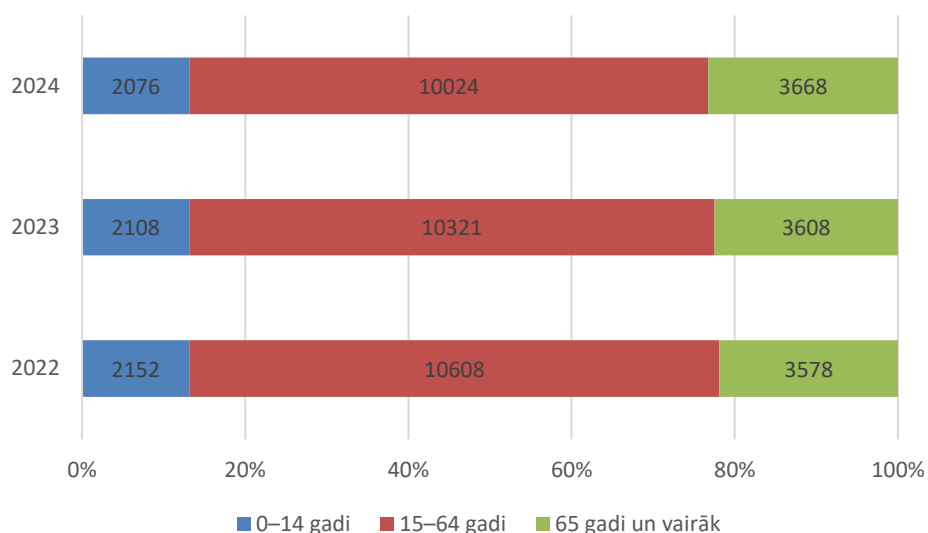
⁴ <https://www.preili.lv/lv/preilu-novada-budzets>

⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRS/IRS031/table/tableViewLayout1/

Demogrāfiskā slodze ir iedzīvotāju līdz darbības vecumam un virs (bērni un seniori) attiecībā pret iedzīvotājiem darbības vecumā (darbības vecums ir no 15 gadiem līdz oficiālajam pensionēšanās vecumam) Vidēji Preiļu novada teritorijā demogrāfiskās slodzes rādītājs 2023. gadā bija 598 un palielinājās par 4.18% 2024. gadā sasniedzot jau 623, kas ir tāds pats kā vidējais demogrāfiskās slodzes rādītājs Latvijā – 623⁶.

Izvērtējot iedzīvotāju sadalījumu pa vecuma grupā, tad pēdējos trijos gados nav novērojamas būtiskas izmaiņas. Iedzīvotāji vecuma grupa 0-14 gadi veidoja 13% un vecuma grupā 65 un vairāk gadi bija 23% no kopējā iedzīvotāju skaita, savukārt lielāko iedzīvotāju daļu 64% veido vecuma grupa 15–64 gadi (darbības vecumā) (4.att.).

2024. gada sākumā novērojams samazinājums vecuma grupā 0-14 gadi par 3.5% un vecuma grupā 15–64 gadi samazinājums par 5.5% salīdzinot ar 2022. gada rādītājiem. Savukārt par 2.5% pieaudzis iedzīvotāju skaits vecuma grupā 65 un vairāk gadi. 2023. gadā Preiļu novadā dzimuši 116 bērni, bet miruši 295 iedzīvotāji. Pēc statistikas datiem Preiļu novadā 2022. gadā piedzima 114 bērni un 2023. gadā par 2.63% vairāk, t.i. 117 bērni. Visaugstākie dzimstības rādītāji Preiļu novadā pēdējos desmit gados bija 2014. gadā, kad piedzima 186 bērni.

4.att. Galvenās iedzīvotāju vecuma grupas 2024. gada sākumā (tūkst.) Preiļu novadā.⁷

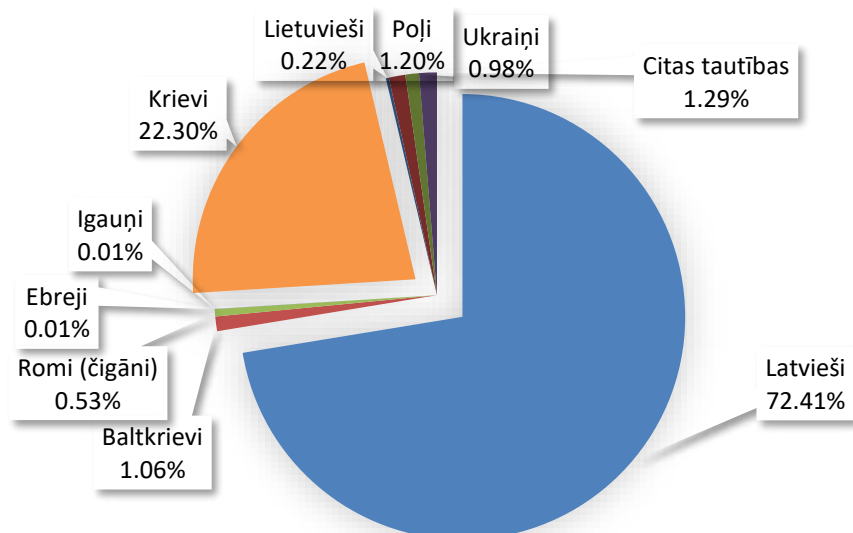
Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁸

Iedzīvotāju etniskais sastāvs Preiļu novadā 2024. gada būtiski nav mainījies salīdzinot ar 2022. gada sākumu. Latviešu tautības iedzīvotāju skaits Preiļu novadā veido 72.4% no kopējā iedzīvotāju skaita. Vienīgi šajā pārskata periodā pieaudzis ir ukraiņu tautības un citas tautības iedzīvotāju kopskaits. 2022. gadā sākumā bija reģistrēti 110 ukraiņu tautības iedzīvotāji, savukārt 2024. gada sākumā bija šo iedzīvotāju skaita pieaugums par 40.9% jeb 155 ukraiņu tautības iedzīvotāji. Tāpat novērots bija citu tautību iedzīvotāju skaita pieaugums (5.att.).

⁶ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRD/IRD021/table/tableViewLayout1/

⁷ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRD/IRD081/table/tableViewLayout1/

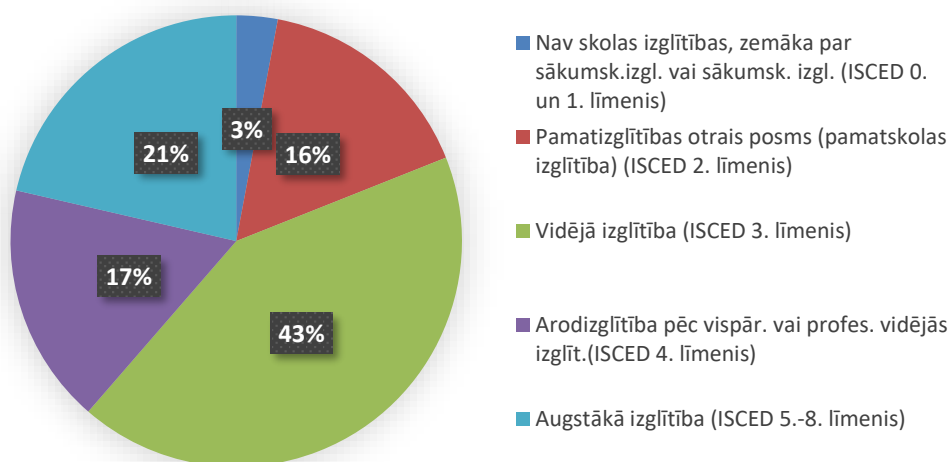
⁸ <https://stat.gov.lv/lv/metadati/5911-iedzivotaju-skaitis-un-galvenie-demografiskie-raditaji>

5.att. Iedzīvotāju skaits pēc tautības Preiļu novadā 2024. gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁹

Preiļu novadā 2023. gada sākumā pavisam bija 13 929 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 43% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 21% ar augstāko izglītību un 16% ar pamatzglītību. Nav skolas izglītības, zemāka par sākumskolas izglītību vai sākumskolas izglītība (ISCED 0. un 1. līmenis) ir 3% iedzīvotājiem (6.att.).

6.att. Preiļu novada iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām 2023. gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁰

Preiļu novadā kopējais mājsaimniecību skaits 2024. gadā bija no 7.0 tūkst., un vidējais mājsaimniecības lielums 2.24- personas.

⁹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRE/IRE031/table/tableViewLayout1/

¹⁰ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZ__IZI/IZT041/table/tableViewLayout1/

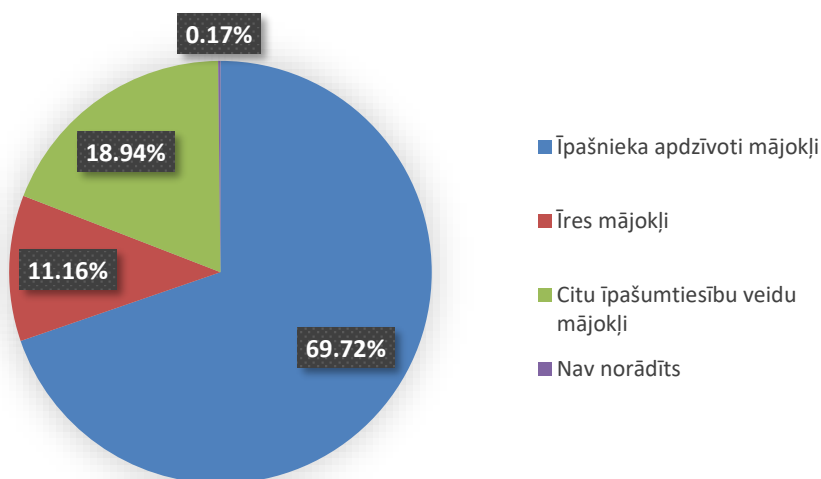
3.tabula. Privāto mājsaimniecību kopējais skaits un mājsaimniecības vidējais lielums Preiļu novadā, 2022. – 2024. gadā

Rādītāji	2022.gads	2023.gads	2024.gads
Mājsaimniecību kopējais skaits, tūkst.	7.1	7.0	7.0
Mājsaimniecības vidējais lielums, personas	2.27	2.24	2.24
Iedzīvotāju skaits privātajās mājsaimniecībās	16191	15812	15609

Avots: izmantojot CSP datus¹¹

Iedzīvotāju skaits privātajās mājsaimniecībās 2024. gadā Preiļu novadā sarucis par 3.59% jeb 582 personām (3.tab.).

Pēc 2021. gada tautas skaitīšanas mājokļu rādītājiem Preiļu novadā bija 4013 mājokļi (mājoklis ir nodalīta un neatkarīga uzturēšanās vieta, kas paredzēta dzīvošanai vienai mājsaimniecībai, vai arī uzturēšanās vieta, kas nav paredzēta dzīvošanai, bet ir reģistrēta kā dzīvesvieta), no kuriem 2798 jeb 69.72% bija īpašnieku apdzīvoti mājokļi, 448 jeb 11.16% īres mājokļi.

7.att. Apdzīvoti tradicionālie mājokļi pēc īpašumtiesību veida Preiļu novadā, 2021. gadā (pirms ATR 2021. gadā).

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹²

Ekonomiskais raksturojums un nodarbinātība

Novada teritorijas attīstību nosaka četri nozīmīgākie apdzīvotie centri – Preiļi, Aglona, Riebiņi, Vārkava – katrs ar savu vēsturisko izcelsmi un attīstības gaitu: Preiļi kā administratīvs centrs, Aglona kā svētvietā un rekreatīva zona pateicoties dabas pamatnei; Riebiņi kā lauksaimniecības un ūdens rekreācijas vieta; Vārkava kā vieta ar bagātu kultūrvēsturisko mantojumu.

Preiļu novadā 2022. gadā reģistrēti 1324 uzņēmumi, no kuriem 56.12% ir zemnieku saimniecības, bet vēl teju trešdaļa 32.02% – sabiedrības ar ierobežotu atbildību. Uzņēmumi Preiļu novadā izvēlējušies savu darbību saistīt ar kādu no lauksaimniecības apakšnozarēm, tāpat arī novadā reģistrēts liels skaits mazumtirdzniecības un taksometru pakalpojumu uzņēmumu. Lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību

¹¹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__MV__MVS/MVS011/table/tableViewLayout1/

¹² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__MA__MAS/MAS040/table/tableViewLayout1/

Jauktā lauksaimniecība ir skaitliski plašākā nozare Preiļu novadā, ierindojas arī otrajā vietā starp nozarēm ar lielāko apgrozījumu. Kopumā novadā ir reģistrēti 1815 uzņēmumi (14.02.2024. SIA "Lursoft" dati). Lielākās ienākumu gūšanas nozares – tirdzniecība, mežizstrāde¹³ (4.tab.).

4.tabula. Lielākās uzņēmējdarbības nozares Preiļu novadā pēc kopējā apgrozījuma 2023. gadā

Nr.p.k.	Uzņēmums	apgrozījums (EUR)_2023
1	Akciju sabiedrība "Preiļu siers"	78,005,861.00
2	SIA ražošanas komercfirma "VEGA P"	6,746,996.00
3	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Preiļu slimnīca"	5,267,833.00
4	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Zolva"	4,305,492.00
5	SIA "Agrofirma "Turība""	4,239,719.00
6	SIA "KONTAKTS-PREIĻI"	3,687,170.00
7	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "PREIĻU SAIMNIEKS"	3,421,134.00
8	SIA "AGROLATGALE PLUS"	3,226,943.00
9	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Himalayan International"	2,678,450.00
10	Rožkalnu pagasta zemnieku saimniecība "ŠĶEPSTU JAUNĀRES"	2,612,323.00
11	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "TU LAUKI"	2,472,894.00
12	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AGRO ZVAIGZNĪTES"	2,057,854.00
13	SIA "Kankuļi Timber"	1,799,101.00
14	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "TRANS SN"	1,574,555.00
15	Aizkalnes pagasta zemnieku saimniecība "LĪDUMI"	1,058,753.00

Avots: www.preili.lv¹⁴

No visiem Preiļu novadā reģistrētajiem uzņēmumiem ārvalstu ieguldījumus pamatkapitālam piesaistījuši 18 komersanti. Ārvalstu investoru kopējais ieguldījums novadā reģistrēto uzņēmumu pamatkapitālā veido 386.75 tūkst. EUR, kas to pēc uzkrāto ārvalstu ieguldījuma pamatkapitālā starp visām Latvijas pašvaldībām ierindo 42.vietā, blakus Ludzas un Varakļānu novadiem¹⁴.

Preiļu novada lielākie nodokļu maksātāji pēc 2022. gada samaksātās kopējās nodokļu summas valsts kopbudžetā:

1. SIA "Preiļu slimnīca": 1813.79 tūkst. EUR;
2. SIA "Agrofirma "Turība""": 825.65 tūkst. EUR;
3. SIA "Preiļu saimnieks": 801.12 tūkst. EUR;
4. SIA "Agrolatgale plus": 592.11 tūkst. EUR;
5. AS "Preiļu siers": 549.09 tūkst. EUR.

Pēc Valsts ieņēmumu dienesta publiskotās informācijas, 2022. gadā Preiļu novada uzņēmumos bija nodarbināti 2364 darbinieki. Preiļu novada lielākie darba devēji pēc vidējā darbinieku skaita 2022. gadā:

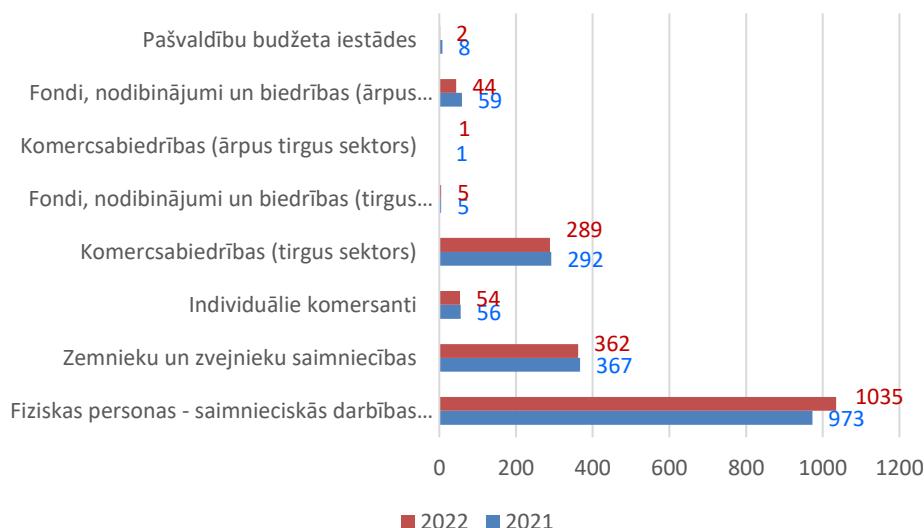
1. AS "Preiļu siers": 274 darbinieki;
2. SIA "Preiļu slimnīca": 194 darbinieki;
3. SIA "Preiļu saimnieks": 126 darbinieki;

¹³ <https://www.preili.lv/lv/uznemejdarbiba>

¹⁴ <https://www.preili.lv/lv/media/90435/download?attachment>

4. SIA "Rušonas muiža": 100 darbinieki;
5. SIA "Agrofirma "Turība": 93 darbinieki.¹⁴

Pēc statistikas datiem 2022. gadā Preiļu novadā bija pavisam 1792 ekonomiski aktīvi uzņēmumi, kas bija par 1.7% vairāk nekā 2021. gadā. Visvairāk bija fizisko personu - saimnieciskās darbības veicēju uzņēmumi 58% jeb 1035 un 20% jeb 362 zemnieku un zvejnieku saimniecību skaits (8.att.).

8.att. Ekonomiski aktīvi uzņēmumi Preiļu novadā 2021.-2022. gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁵

Preiļu novadā reģistrēti arī vairāk nekā 100 uzņēmumi, kuru gada rezultāts pērn bija zaudējumi. Ar vislielākajiem zaudējumiem 2022. gadā novadā strādājis pašvaldībai piederošais SIA "Preiļu saimnieks". Uzņēmuma zaudējumi aizvadītajā gadā sasniedza 1.06 milj. EUR.

Novada lielākā pelnītāja, piena pārstrādes uzņēmuma AS "Preiļu siers" peļņa 2022. gadā augusi par 41.89%, liecina Lursoft apkopotā informācija. Pagājušo gadu AS "Preiļu siers" noslēdza ar 1.70 milj. EUR peļņu pēc nodokļu nomaksas. Īpaši straujš peļņas kāpums 2022. gadā bija SIA "KONTAKTS-PREIĻI" (Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana), tā peļņa pieauga jau līdz 1.23 milj. EUR.

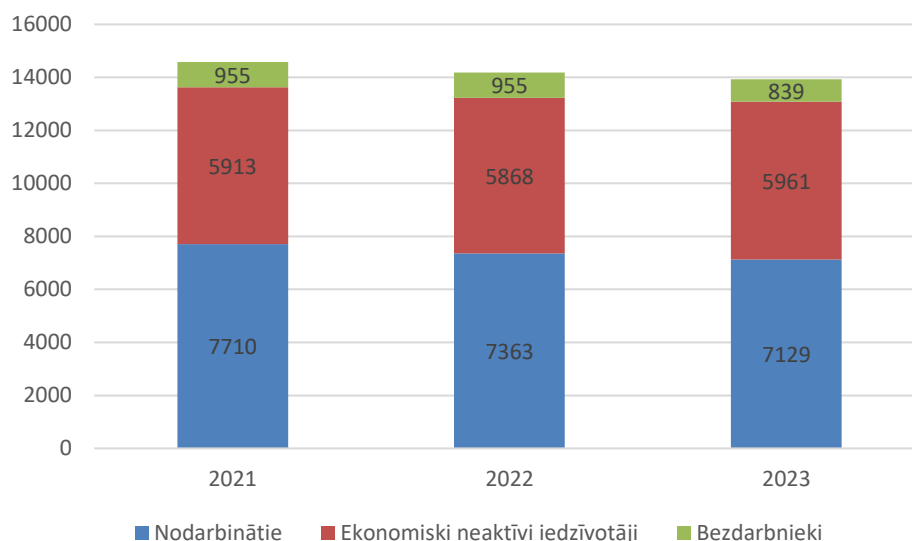
Preiļu novada lielākie uzņēmumi pēc peļņas 2022. gadā:

1. AS "Preiļu siers": 1.70 milj. EUR;
2. SIA "KONTAKTS-PREIĻI": 1.23 milj. EUR;
3. SIA "Agrofirma "Turība"": 0.59 milj. EUR;
4. Rožkalnu pagasta ZS "Šņepstu Jaunāres": 0.58 milj. EUR;
5. SIA "Kankuļi Timber": 0.57 milj. EUR.¹⁶

2023. gadā Preiļu novadā pavisam bija 13929 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, no kuriem 7129 bija nodarbinātie, 5961 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 839 bezdarbnieki. 2023. gadā bezdarbnieku skaits sarucis par 12.14% (9.att.).

¹⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UZ__UZS/UZS011/table/tableViewLayout1/

¹⁶ <https://www.preili.lv/lv/media/67905/download?attachment>

9.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Preiļu novadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁷

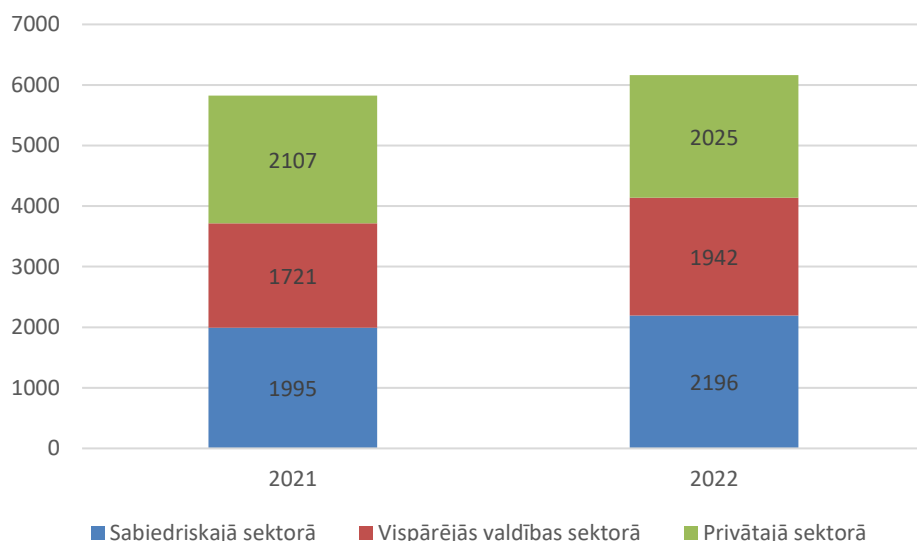
Vislielākais iedzīvotāju (2023. gadā) 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa bija nodarbinātie Preiļos - 2 618 iedzīvotāji, salīdzinot pagastu griezumā Aglonas pagastā 663 iedzīvotāji bija nodarbinātie. Bezdarbnieku līmenis visaugstākais 34% bija tieši Preiļu pilsētā – 283 iedzīvotāji. Šajā pašā pagastā bija lielākais ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaits - 832 un augstākais bezdarbnieku skaits – 62.¹⁸ Lielākais bezdarbnieku īpatsvars bija vērojams vecuma grupā no 60 gadiem un vairāk – 137 bezdarbnieki jeb 21.74% no visiem bezdarbniekiem, turpretim mazākais bezdarbnieku īpatsvars ir vecuma grupā no 15 līdz 19 gadiem – 6 bezdarbnieki jeb 0.95% no visiem bezdarbniekiem. 22 bezdarbnieki jeb 3.49% no visiem bezdarbniekiem ir vecuma grupā no 20 līdz 24 gadiem, 42 bezdarbnieki jeb 6.67% - vecuma grupā no 25 līdz 29 gadiem, 53 bezdarbnieki jeb 8.41% - vecuma grupā no 30 līdz 34 gadiem, 58 bezdarbnieki jeb 9.21% - vecuma grupā no 35 līdz 39 gadi, 49 bezdarbnieki jeb 7.78% - vecuma grupā no 40 līdz 44 gadiem, 55 bezdarbnieks jeb 8.73% - vecuma grupā no 45 līdz 49 gadiem, 94 bezdarbnieki jeb 14.92% - vecumā no 50 līdz 54 gadiem, savukārt vecuma grupā no 55 līdz 59 gadiem ir 114 bezdarbnieki jeb 18.10%.¹⁹

Preiļu novadā 2023. gadā bija nodarbināti pavisam 7129 darbinieki, kas ir par 7.53% mazāk nekā 2021. gadā. No visiem 2022. gadā nodarbinātiem privātajā sektorā tika nodarbināti 2025 darbinieki un 2196 darbinieki sabiedriskajā sektorā (10.att.).

¹⁷ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

¹⁸ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

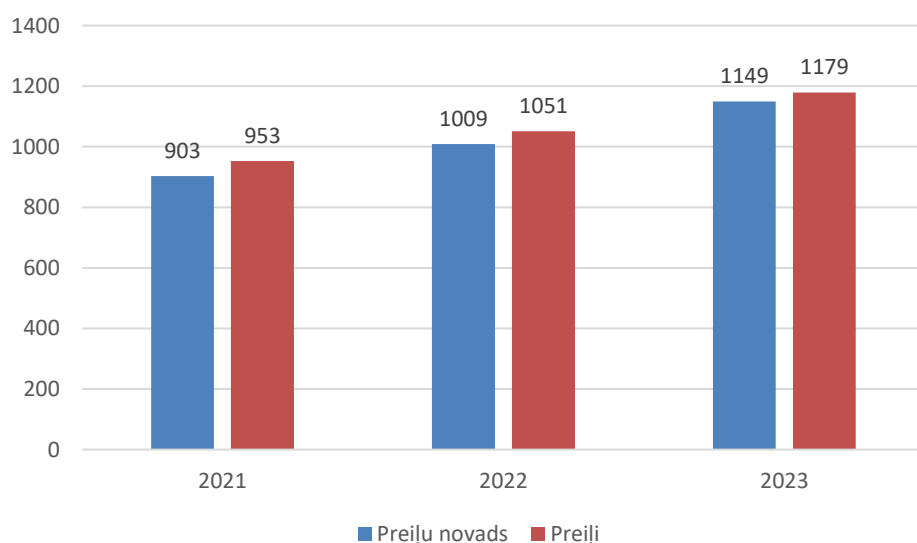
¹⁹ <https://www.preili.lv/lv/media/83511/download?attachment>

10.att. Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas Preiļu novadā 2021.-2022. gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus²⁰

Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2023. gadā Preiļu novadā bija 1149 Eiro, kas ir par 27.2% augstāka nekā 2021. gadā. Savukārt 2023. gadā Preiļu pilsētā mēneša vidējā bruto darba samaksa bija par 2.61% augstāka, nekā Preiļu novadā mēneša vidējā bruto darba samaksa (11.att.).

11.att. Mēneša darba bruto samaksas izmaiņas Preiļu novadā 2021.-2023. gados.

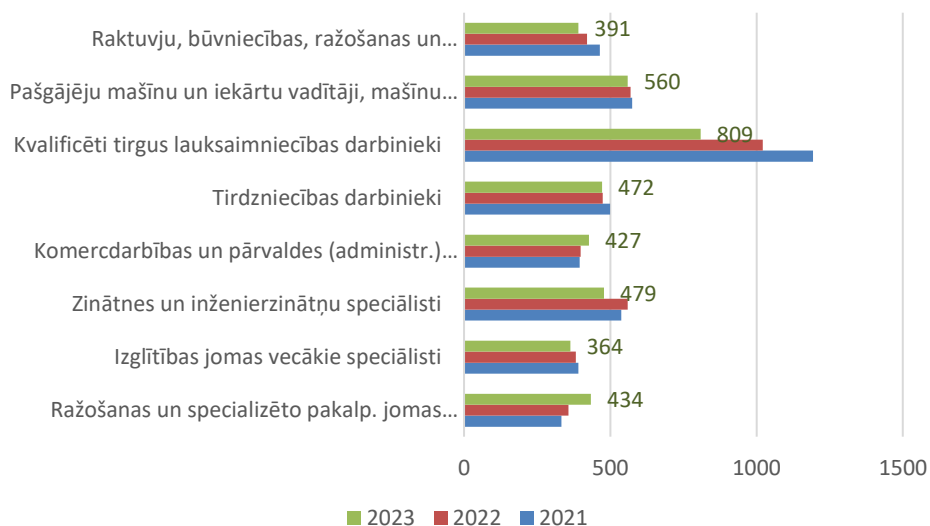
Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus²¹

Preiļu novadā 2023. gada sākumam pavisam bija 7129 nodarbinātie iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, kas ir par 7.53% mazāk nekā 2021.gada sākumā, kad pavisam bija 7710 nodarbinātie. Izvērtējot darbinieku skaita sadalījumu pēc dzimuma, tad 2023. gadā bija nodarbināti 3474 vīrieši un 3655 sievietes, kas ir par 5.21% vairāk nekā vīrieši. Arī abos iepriekšējos gados nodarbināto sieviešu

²⁰ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DV__DVA/DVA051/table/tableViewLayout1/

²¹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

skaitis bija lielāks nekā nodarbināto vīriešu skaits šajā vecuma grupā. Statistikas datus tiek izdalītas 43 profesijas. Preiļu novadā atsevišķi tika izdalītas profesiju grupas, kurās ir vairāk par 300 nodarbinātajiem. Pēdējos trīs gados vislielākais nodarbināto skaits Preiļu novadā bija kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki no 1193 darbiniekiem 2021. gadā līdz 809 darbiniekiem 2023. gadā (12.att.).

12.att. Nodarbinātie iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc profesijas, Preiļu novadā gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus ²²

Pārējās profesijas veido 44% no kopējā profesiju klāsta, kurās nodarbināto skaits bija 0-299 darbiniekiem. 2023. gada sākumā tika norādīti 115 lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki, kas ir tāds pats skaits kā 2021. gada sākumā - 116. Pārtikas produktu pārstrādes un kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas un citi amatnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki 2023. gadā bija 209. Arī šajā profesijā novērot 11.44% (236) samazinājums salīdzinot ar 2021. gada sākumu²².

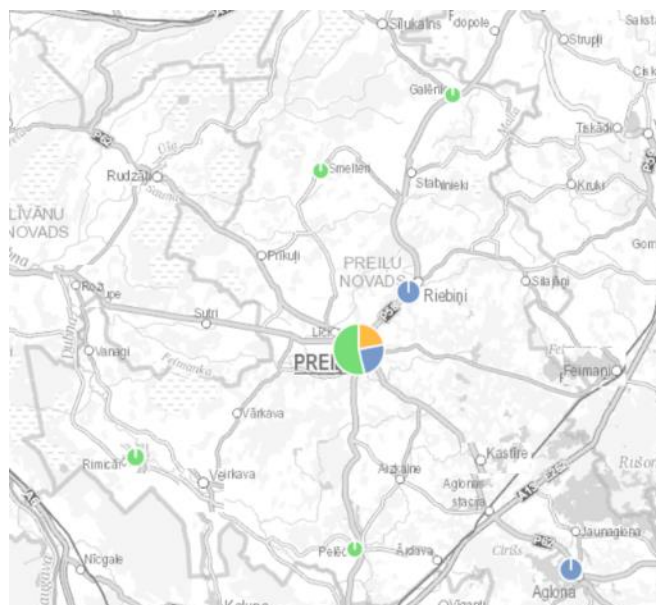
Izglītība, kultūra

Preiļu novadā 2024. gada sākumu darbojas:

- 3 pirmsskolas izglītības iestādes; Aglonas pirmsskolas izglītības iestāde; Preiļu pirmsskolas izglītības iestāde "Pasaciņa"; Riebiņu pirmsskolas izglītības iestāde "Sprīdītis";
- 4 pamatskolas; Vārkavas pamatskolas pirmsskolas programmas īstenošanas vieta Rimicāni, Preiļu 1. pamatskola; Galēnu pamatskola; Pamatskola „Preiļu Brīvā skola”;
- 3 vidusskolas ; Preiļu 2. vidusskola; Aglonas vidusskola (Aglonas vidusskolas mācību vieta Rušona); Riebiņu vidusskola;
- 1 valsts ģimnāzija - Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija;
- 1 Aglonas Katoļu ģimnāzija;
- Valsts SIA „Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums”;

²² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NB__NBLA/EKA051/table/tableViewLayout1/

- Interesešu izglītību Preiļu novadā realizē Bērnu un jauniešu centrs. Novadā ir 3 profesionālās ievirzes izglītības iestādes: Preiļu novada Bērnu un jauniešu sporta skola; Aglonas bazilikas Kora skola; Preiļu novada Bērnu un jauniešu centrs; Preiļu novada Mūzikas un mākslas skola.

13.att. Preiļu novada izglītības iestādes.

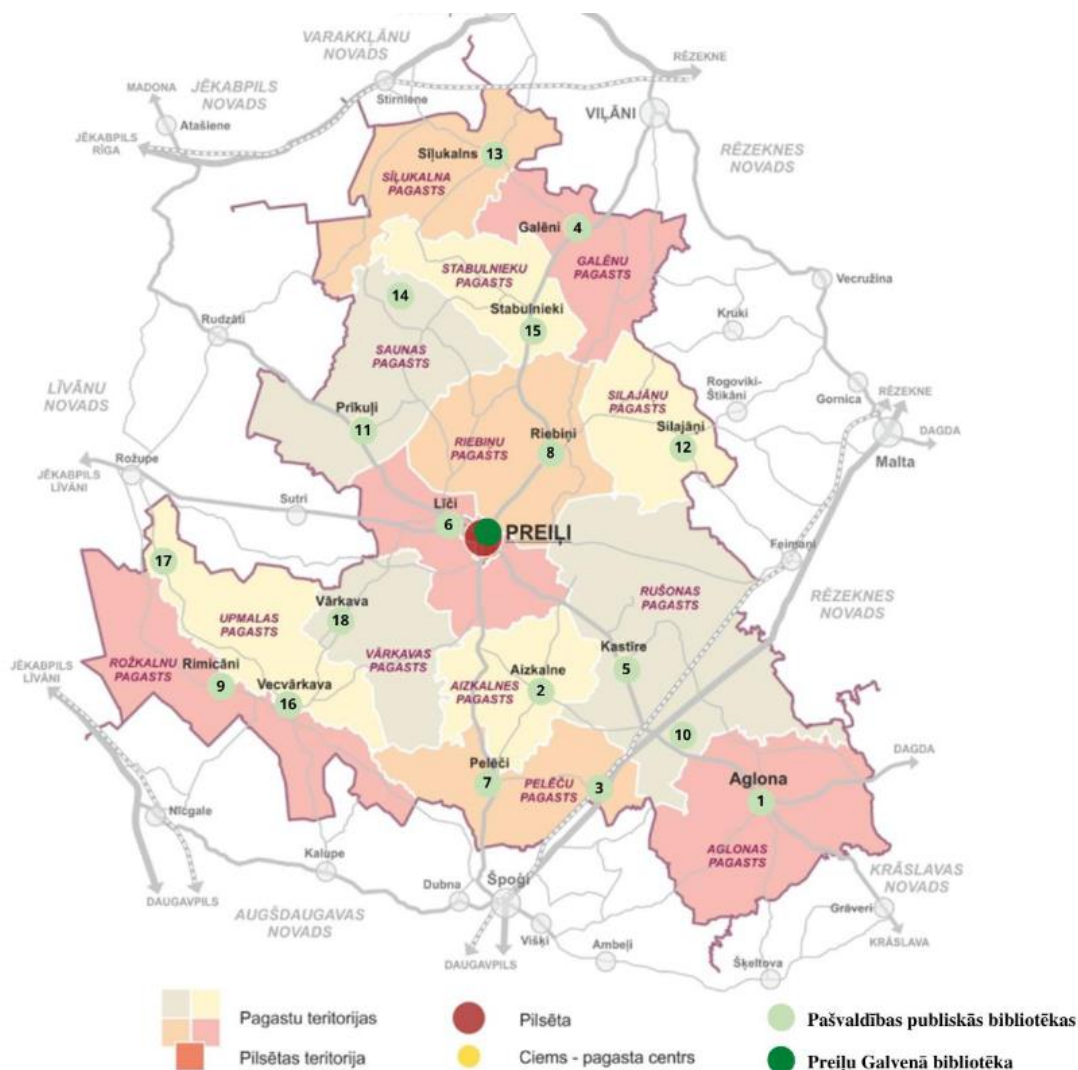
Avots: Skolu karte²³

Preiļu 2. vidusskola un Riebiņu vidusskola turpmākajos divos gados pakāpeniski pārtaps par pamatskolām, respektīvi, nākamajā mācību gadā skolās netiks atvērta 10. klase, un no 2025. gada 1. septembra tās tiks reorganizētas par pamatskolām. Preiļu novadā vispārējo vidējo izglītību šobrīd var iegūt Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzijā, Preiļu 2. vidusskolā, kas atrodas reģionālas nozīmes attīstības centrā Preiļos; Riebiņu vidusskolā – 6 km no Preiļiem esošajā novada nozīmes attīstības centrā Riebiņos un Aglonas vidusskolā, kas atrodas 27 km no Preiļiem, specializētajā attīstības centrā Aglonā. Aglonas vidusskolai uzdots veikt aktīvas darbības vidējās izglītības programmu popularizēšanai un audzēkņu piesaistei, kā arī licencēt vidējās izglītības neklātienes programmu un nodrošināt vidējās izglītības ieguves iespēju neklātienē, uz 2025. gada 1. septembri Aglonas vidusskolā 10.–12. klasēs nodrošinot izglītojamo skaitu ne mazāku par 60.

Bibliotēkas

Preiļu novadā ir **Preiļu Galvenā bibliotēka ar 18 apakšstruktūrām novada pagastos** (14.att.) (Aizkalnes bibliotēka, Ārdavas bibliotēka, Pelēču bibliotēka, Saunas bibliotēka, Smelteru bibliotēka, Riebiņu bibliotēka, Sīļukalna bibliotēka, Kastīres bibliotēka, Stabulnieku bibliotēka, Galēnu bibliotēka, Silajāņu bibliotēka, Rušonas bibliotēka, Aglonas bibliotēka, Vārkavas bibliotēka, Vanagu bibliotēka, Rožkalnu bibliotēka, Upmalas bibliotēka).

²³ <https://izm.kartes.lv//>

14.att. Preiļu novada Galvenās bibliotēkas un tās struktūrvienības izvietojums novadā.

Avots: www.preili.lv²⁴

Preiļu novada bibliotēku mērķis ir attīstīt bibliotēku par vietu mūžizglītībai un pašmācībai, atbalstot un nodrošinot iespēju pārveidot un uzlabot dzīvi ar informāciju, jaunām zināšanām un prasmēm, neatkarīgi no cilvēku vecuma, fiziskā, ekonomiskā vai sociālā stāvokļa. 2023. gadā Preiļu galvenajā bibliotēkā reģistrēti 2489 lasītāji, t.sk. 966 bērni, Preiļu novada pagastu bibliotēkās 3315 lasītāji, t.sk. 866 bērni.

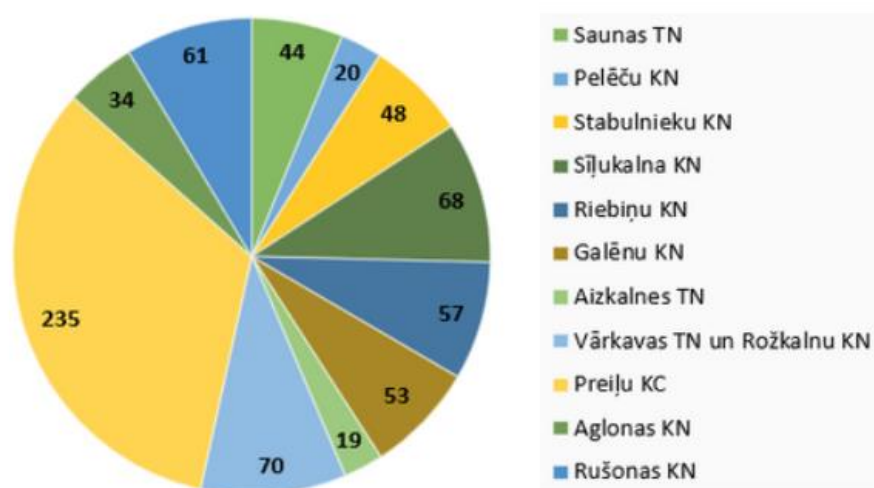
Preiļu novada Kultūras un Tūrisma iestādes

Preiļu novada Kultūras un Tūrisma pārvalde pakļautībā darbojas vairāk kā divdesmit iestādes. Preiļu novadā iedzīvotājiem pieejami **13 Kultūras un tautas nami**: Preiļu kultūras nams; Riebiņu kultūras nams; Aglonas kultūras nams; Sīļukalna kultūras nams; Stabulnieku kultūras nams; Galēnu kultūras nams; Rušonas kultūras nams; Silajāņu kultūras nams; Pelēču kultūras nams; Rožkalnu kultūras nams; Vārķavas tautas nams; Aizkalnes tautas nams; Saunas tautas nams. Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs; Roberta Mūka muzejs Galēnos; Vārķavas novadpētniecības muzejs. Kā arī Preiļu novada jauniešu centrs "Četri"; Riebiņu multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs „Pakāpieni”; Aglonas

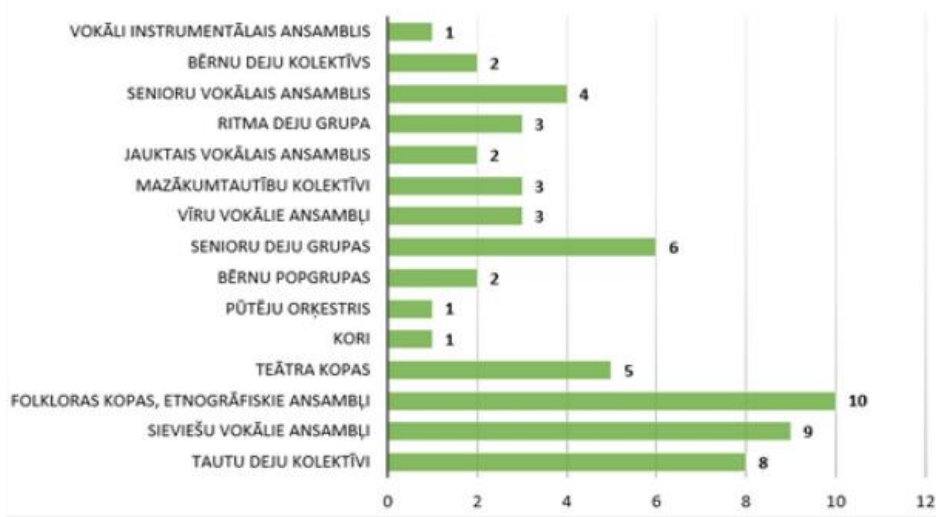
²⁴ <https://www.preili.lv/lv/media/6213/download?attachment>

bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas centrs “Strops”; Preiļu muižas komplekss un parks. Kopumā aktīvi darbojas 60 dažāda veida pašvaldības dibināti pieaugušo un jauniešu amatiermākslas kolektīvi ar 709 dalībniekiem (15.att.). No tiem 25 ir Dziesmu un deju svētku kolektīvi. Preiļu novada Kultūras un tūrisma pārvaldes darbības mērķis ir nodrošināt pašvaldības kompetenci kultūras, tūrisma un darba ar jaunatni jomā, sekmējot tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un to izmantošanu sabiedrības izglītošanai, veicinot veselīga dzīvesveida popularizēšanu tūrisma jomā un pašvaldības resursu efektīvu izmantošanu kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanai.²⁵

Amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits 2023. gadā

Amatiermākslas kolektīvi 2023. gadā

15.att. Preiļu novada Galvenās bibliotēkas un tās struktūrvienības izvietojums novadā.

Avots: www.preili.lv²⁶

²⁵ <https://www.preili.lv/lv/strukturvieniba/preilu-novada-kulturas-un-turisma-parvalde>

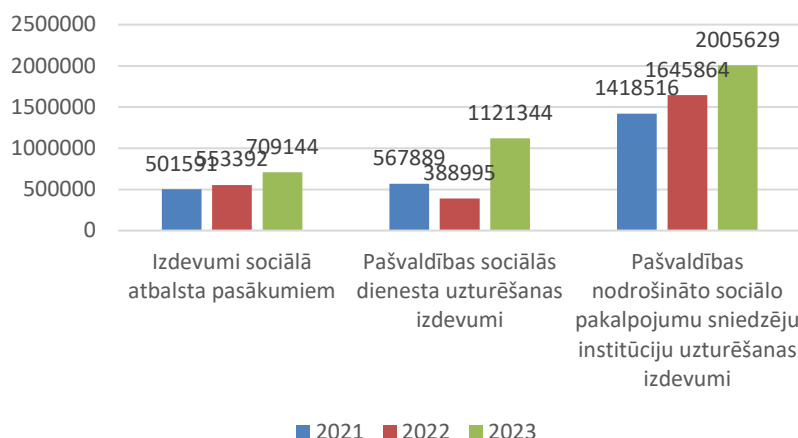
²⁶ <https://www.preili.lv/lv/media/6213/download?attachment>

Nevalstiskās organizācijas

Preiļu novadā reģistrētas 136 nevalstiskās organizācijas, kas darbojas ļoti dažādās jomās.

Sociālā aizsardzība un veselība

Pašvaldības iestāde "Preiļu novada Labklājības pārvalde" veic sociālās politikas izstrādi un īstenošanu pašvaldībā, veicinot sabiedrības integrāciju un nodrošina personām, kuru dzīvesvieta deklarēta Preiļu novada administratīvajā teritorijā, iespēju saņemt viņu vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību (16.att., 5.tab.).

16.att. Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem Preiļu novadā (EUR).

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus²⁷

5.tabula. Budžeta izlietojums sociālā aizsardzībai 2023. gadā Preiļu novadā (EUR)

Valsts apmaksāts asistenta pakalpojums pašvaldībā	477261
Citi ārējos aktos noteiktie pabalsti (sociālās garantijas bāreņiem un audžuģimenēm)	100002
Pabalsts krīzes situācijā	10085
Pabalsts atsevišķu izdevumu segšanai (ar veselības aprūpi, izglītību saistīti izdevumi)	4135
Mājokļa pabalsts	179268
GMI pabalsts	228507
Izdevumi brīvprātīgo iniciatīvu izpildei	148403
No privātpersonām pirktie sociālie pakalpojumi (aprūpe mājās)	57039
No citas pašvaldības pirktie sociālie pakalpojumi	13594
Sociālo aprūpes centru uzturēšanas izdevumi	1829581
Grupu dzīvokļi	48744
Krīzes centrs	24764
Dienas aprūpes centrs	30065

Avots: www.preili.lv²⁸

²⁷ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__VES__PP__PPS/PPS060/table/tableViewLayout1/

²⁸ <https://www.preili.lv/lv/media/90435/download?attachment>

Veselība

SIA „Preiļu slimnīca” ir lielākais veselības aprūpes uzņēmums Preiļu novadā, kas sniedz stacionāra un plaša spektra ambulatoros valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus. Uzņēmums orientējas uz kvalitatīvu, pieprasītu, finansiāli pieejamu, konkurētspējīgu stacionāro un ambulatoro medicīnisko un rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanu, mērķtiecīgi attīstot medicīniskās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumus, kā arī paplašinot veselības veicināšanas un modernas agrīnās diagnostikas pakalpojumus visu vecumu iedzīvotājiem pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, atbalstot, popularizējot veselīgu dzīvesveidu. SIA „Preiļu slimnīca” ir kapitālsabiedrība, kuras dalībnieki ir Preiļu novada pašvaldība ar daļu vērtību EUR 881 116 (74.14%) un SIA „CLP” ar daļu vērtību EUR 307 393 (25.86%). SIA „Preiļu slimnīca” katru gadu tiek slēgts līgums ar Nacionālo veselības dienestu (NVD) par no valsts budžeta līdzekļiem finansētiem veselības aprūpes pakalpojumiem, kas sastāda 85% no kopējās ieņēmumu summas. Maksas ambulatoro pakalpojumu apjoms 2023. gadā salīdzinājumā pret 2022. gadu ir samazinājies (rehabilitācijas nodaļā un skaidrojams ar vispārējo ekonomisko situāciju valstī). Uzņēmuma naudas plūsma ir pozitīva. 2023. gada kopējais līdzekļu apgrozījums sastādīja EUR 5 267 833. SIA „Preiļu slimnīca” 2023. gadu noslēdza ar peļņu EUR 201 808 apmērā. SIA „Preiļu slimnīca” vadība nepārtraukti izvērtē situāciju un prognozē, ka tai nebūs likviditātes problēmas, un tā varēs norēķināties ar visiem kreditoriem noteiktajos termiņos²⁹.

Preiļu novadā ir **15 ģimenes ārstu un speciālistu prakses vietas**, no kurām 10 atrodas Preiļu pilsētas teritorijā. Novadā darbojas **3 feldšerpunkti** (Pēlēču pagastā, Galēnu pagastā, Saunas pagastā) teritorijās, kur nokļūšana pie ģimenes ārsta ir apgrūtināta satiksmes vai citu apstākļu dēļ. Novadā pieejamas **3 zobārstniecības iestādes**, kuras atrodas Preiļu pilsētā³⁰, 10 aptiekas Preiļu pilsētā un 1 Rušonas pagastā un 1 Riebiņu pagastā³¹.

Pieejamība

Ceļi

Preiļi atrodas 210 km attālumā no valsts galvaspilsētas Rīgas un 50 km attālumā no nacionālas nozīmes pilsētām: Rēzeknes, Daugavpils un Jēkabpils 17.att.).

Pēc pieejamās Autotransporta direkcija pieturvietu reģistra informācijas Preiļu novadā ir reģistrētas **126 sabiedriskā transporta pieturvietas**, t.i. pieturvietas tiek norādītas abās ceļa malās (labā un kreisā).³²

Transporta infrastruktūra ir viens no galvenajiem gan lauku teritorijas, gan blīvas apbūves ciemu un pilsētu teritoriju dzīvotspējas un konkurētspējas ietekmējošiem telpiskās struktūras elementiem. Tās pamatstruktūru veido valsts autoceļi un tiem hierarhiski pakārtots pašvaldības ceļu un ielu tīkls.

²⁹ <https://www.preili.lv/lv/media/90435/download?attachment>

³⁰ <https://www.preili.lv/lv/zobarstniecibas-iespejas>

³¹ <https://google.maps>

³²

<https://www.atd.lv/lv/pieturvietas?CommonCode=&BusStopName=&County=Prei%C4%BCu&PlanningRegionId=Latgales&page=6>

17.att. Valsts ceļu tīkls Preiļu novadā.

Avots: izmantojot LVC informāciju³³

Ceļu tīkls (ieskaitot kājnieku) 3 km attālumā ap sabiedriskā autotransporta pieturām. Dati autobusa pieturu izvietojumam sagatavoti atbilstoši Autotransporta direkcijas sniegtajai informācijai par starppilsētu autobusu maršrutu pieturām. Karšu izdevniecības Jāņa sēta dati un aprēķini ceļu tīklam.

18.att. Preiļu novada autobusu pieturu 3 km sasniedzamība 2022. gadā.

Avots: Latvijas ART karte³⁴

³³ https://lvceli.lv/#_celu_tikls

³⁴ <https://atr.kartes.lv/>

Pilsētas nosacītā centra sasniedzamība, braucot ar automašīnu, aprēķināta ar “Jāņa sēta” izstrādātu programmatūru, tai izvēloties optimālu maršrutu, ņemot vērā ceļu stāvokli, normālos laika apstākļos un attālumu līdz galamērķim. Izmantoti ilgtermiņa novērojumu vidējie rādītāji³⁵ (18.,19.att.).

19.att. Attīstības centru sasniedzamība minūtēs, 2022. gada dati.

Avots: Latvijas ART karte³⁵

Naudas izņemšanas iespējas, pakomāti

Preiļu novadā pieejami naudas izņemšanai **5 bankomāti**, no kuriem 4 atrodas Preiļu pilsētas teritorijā (2 SEB banka, 1 Swedbanka, 1 Citadele) un 1 SEB banka bankomātam Aglonā.

Preiļu novadā ir **1 Latvijas pasta nodaļa** Preiļos, 5 vēstuļu kastītes un 13 pasta pakalpojumu sniegšanas vietas, kas atbilstoši zemajam pasta pakalpojumu pieprasījuma līmenim strādā stundu dienā, vai ar pastnieku starpniecību, veic mobilo pasta nodaļu funkcijas³⁶. Preiļos ir izvietoti 2 Latvijas pasta **pakomāti**. Novada teritorijā pieejami 3 Omniva pakomāti (2 Preiļos, 1 Aglonā)³⁷, 3 dpd paku skapji (2 Preiļos, 1 Aglonā), 2 Venipak pakomāti (Preiļos, 1 Aglonā)³⁸.

Interneta un mobilo sakaru pieejamība

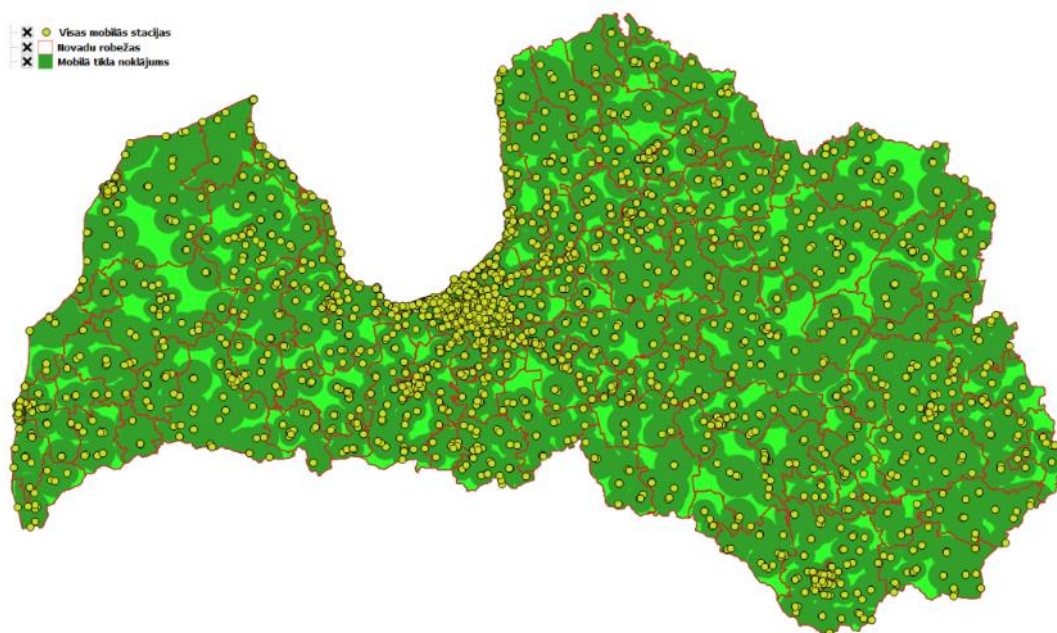
Kopumā 4G un 5G tīkls ir pieejams jau visos Latvijas novados. Mobilo sakaru operatori pamazām atslēdz trešās paaudzes sakaru tīkla tehnoloģijas jeb 3G. Viena bāzes stacija aptver teritoriju vismaz 4km rādiusā.

³⁵ <https://atr.kartes.lv/>

³⁶ https://www.pasts.lv/lv/kategorija/pasta_nodalas/

³⁷ <https://www.omniva.lv/privats/adreses>

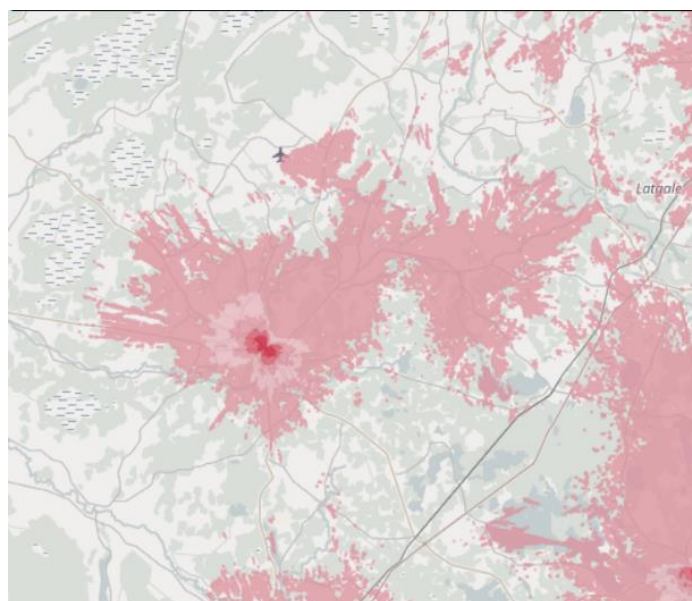
³⁸ <https://venipak.com/lv/produkti-un-pakalpojumi/pickup-sutijumu-punkti/>

20.att. LMT, Tele2 un Bite bāzes staciju kopējais mobilā tīkla pārklājums 2020. g.

Avots: Satiksmes ministrija³⁹

Šobrīd jebkuram mobilā telefona lietotājam ir pieejama arī interneta piekļuve, varam uzskatīt, ka šī karte parāda mobilā interneta pieejamību valstī.

21.att. SIA Latvijas Mobilais Telefons 5G tīkla pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Preiļu novadā.

Avots: LMT⁴⁰

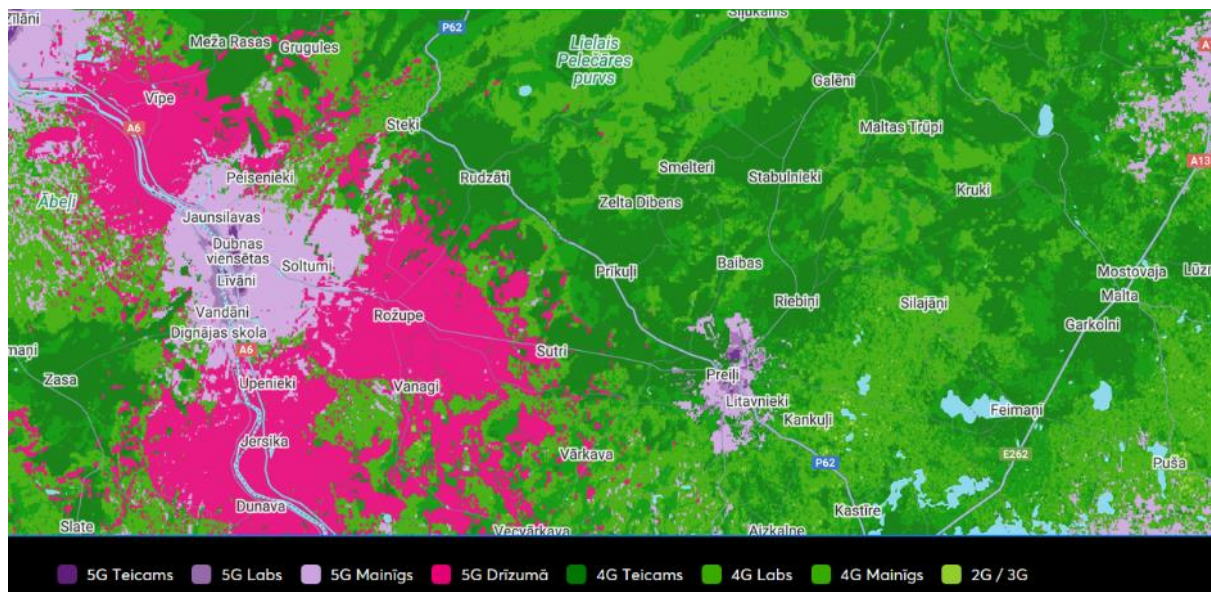
³⁹ https://www.sam.gov.lv/sites/sam/files/content/p%C4%93t%C4%ABjumi/sm_2020_05_gala-zinojums_26102020_final.pdf

⁴⁰ <https://karte.lmt.lv/>

22.att. Tele2 5G tīkla pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Preiļu novadā.

Avots: Tele2⁴¹

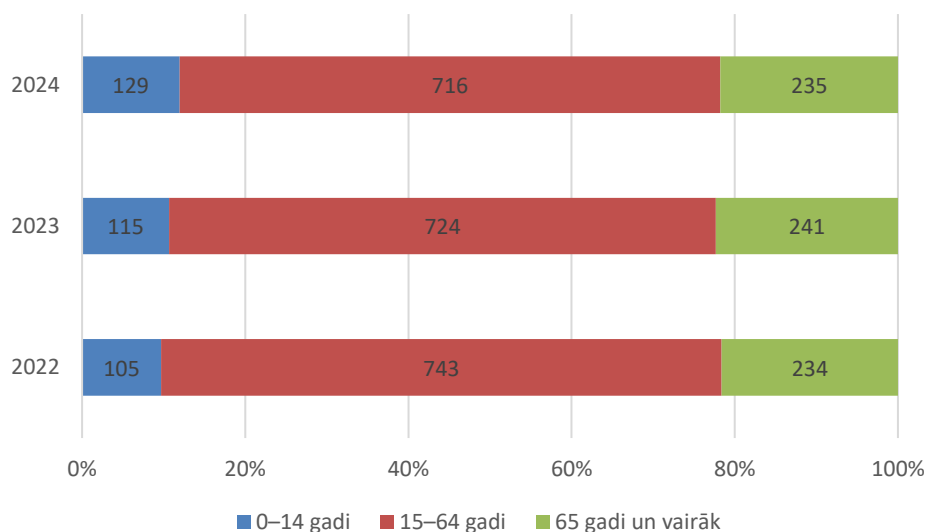
23.att. SIA Bite Latvija tīkla pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Preiļu novadā.

Avots: Bite⁴²

⁴¹ <https://www.tele2.lv/karte/>

⁴² <https://www.bite.lv/lv/neapturamais-5g>

Pastāvīgo iedzīvotāju blīvums Riebiņu pagastā 2024. gadā ir 10 iedz./km². Riebiņu novadā 2024. gadā palielinājies iedzīvotāju skaits vecuma grupā 0–14 gadi par 22.85% salīdzinot ar 2022. gadu.

26.att. Galvenās iedzīvotāju vecuma grupas 2024. gada sākumā (tūkst.) Riebiņu pagastā.⁴⁶

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴⁶

Lielāko iedzīvotāju daļu 2024.gadā veidoja vecuma grupa 15–64 gadi - 66%, savukārt iedzīvotāji ar 65gadi un vairāk ir 22% (26.att.).

Riebiņu pagastā atrodas šobrīd atrodas **Riebiņu pagasta pārvalde**, pagasta pārvaldē pieejama divas reizes nedēļā, kā arī šajās dienās pieejams lauksaimniecības konsultants. Šajā pašā adresē atrodas **Riebiņu Kultūras nams un Riebiņu bibliotēka**. Riebiņu Kultūras namā darbojās vokālais ansamblis “Ilūzija”, folkloras kopa “Jumaleņa”, senioru deju kolektīvs “Senjorita”, deju kolektīvs “Sprīdītis”.

27.att. Riebiņu pagasta pārvalde Riebiņu Kultūras nams un bibliotēka Saules iela 8, Riebiņi, Preiļu novads.

Avots: Google maps⁴⁷

⁴⁶ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRD/IRD081/table/tableViewLayout1/

⁴⁷ <https://www.google.com/maps/@56.340435,26.8003603,3a,75y,75.79h,97.51t/data=!3m7>

Riebiņu **multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs "Pakāpieni"** (28.att.) atvērts jebkuram novada bērnam, jauniešiem, viņu vecākiem un vecvecākiem kā brīvā laika pavadīšanas vieta, vieta jauniešu iniciatīvām.

28.att. Riebiņu multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs "Pakāpieni".

Avots: Facebook⁴⁸

Izglītības iegūšanas iespējas nodrošina Riebiņu vidusskola, kurā pieejama **pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītība** programmas, 2024./2025. mācību gadā izglītojās 120 skolēni (29.att.).

29.att. Riebiņu vidusskola, Liepu 21, Riebiņi, Riebiņu pagasts, Preiļu novads.

Avots: www.preili.lv⁴⁹

Riebiņu pagastā **nav pieejama ģimenes ārstu prakse**. Tuvākās ārstu prakse pieejama: Preiļos 8 km. Riebiņos pieejama aptieka - Preiļu aptieka, kura darbojās darba dienās no plkst. 9-11.

Riebiņu pagastā iedzīvotājiem **nav pieejami** bankomāti, pasta nodaļa un pakomāti.

Riebiņos ir Mazumtirdzniecības **pārtikas veikals mini top!** un **Agrofirma Turība, veikals, Pieniņi, veikals** (30.att.).

⁴⁸ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=845440139429659&set=ecnf.100066934253439>

⁴⁹ <https://www.preili.lv/lv/strukturvieniba/riebinu-vidusskola>

Riebiņu muiža un parks, kādu laiku te dzīvojis slavenais lietuviešu gleznotājs un komponists Nikolajs Konstantīns Čurļonis (1875.–1911.), kuram piederot izteiciens: “Riebiņi – tā ir īsta mākslinieku paradīze”. 1918. gadā agrārās reformas laikā muižas centrālo daļu nodeva Silajāņu pagasta pašvaldībai, kura, savukārt, te (1920. gadā) ierīkoja sešklasīgo pamatskolu, kura darbojās līdz 1979. gadam, pēc tam kolhozs to izmantoja kā noliktavu⁵⁰.

30.att. Pārtikas preču veikals "mini top!" Saules iela 7, Riebiņi, Riebiņu pagasts, Preiļu novads.

Avots: google maps⁵¹

Riebiņu novadā ir vairāk kā 25 jauktās lauksaimniecības (augkopība un lopkopība) vai lauksaimniecības produktu ražošanas saimniecības. Lielākā no tām ir Riebiņu pagasta zemnieku saimniecība "VIKTORIJA" kuras kopplatība ir 2000 ha.⁵²

Riebiņu pagastā darbojās SIA "NARLEKSS", kura darbības veids ir zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana un kravu pārvadājumi pa autoceļiem.

Preiļu - Līvānu novadu partnerība "KŪPĀ" Paaugstināt vietējo iedzīvotāju un organizāciju kapacitāti, vietējām iniciatīvām grupām realizējot pašu izstrādātus projektus saskaņā ar vietējās rīcības grupas apstiprināto SVVAS (sabiedrības virzītu vietējās attīstības stratēģiju) biedrības Preiļu - Līvānu novadu partnerība "KŪPĀ" darbības teritorijā, sekmējot uzņēmējdarbību laukos, ilgtspējīgu lauku attīstību, īstenojot aktivitātes, kas saistītas ar atbalsta sniegšanu personām ar īpašām vajadzībām, kā arī veicināt iedzīvotāju labklājību.

Riebiņu pagastā darbojās vairākas NVO, piem. Riebiņu novada attīstības biedrība; Riebiņu Varavīksne, Senioru biedrība; Rušonieši-sanākam, domājam, darām; Ticības avots, Biedrība

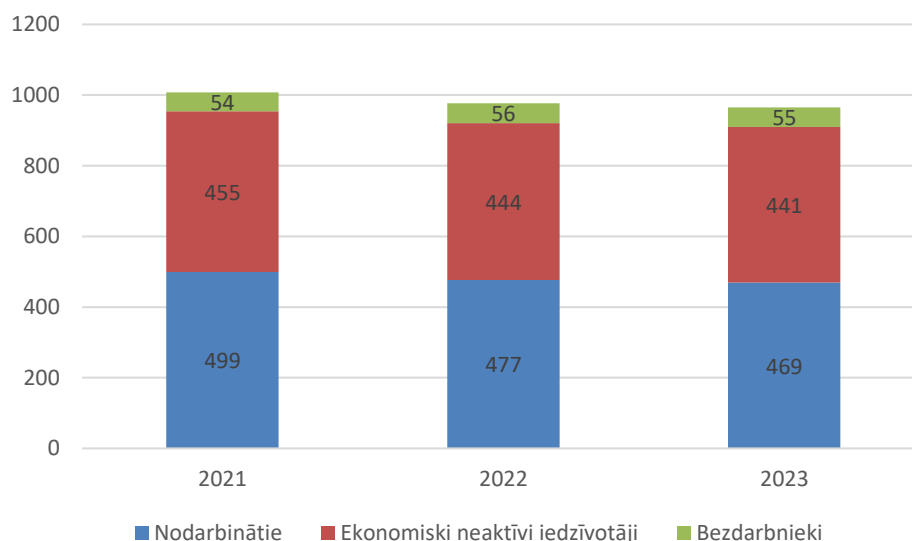
2023. gadā Riebiņu pagastā bija 965 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa, no kuriem 469 bija nodarbinātie, 441 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 55 bezdarbnieki.

⁵⁰ <https://visitpreili.lv/lv/turisms/what-to-see/kulturvesturiskie-un-dabas-objekti/riebinu-muiza-un-parks>

⁵¹

https://www.google.com/maps/place/mini+top!/@56.3399811,26.799474,3a,87.2y,90t/data=!3m8!1e2!3m6!1sAF1QipMSwpHQxPOWQC6OwebRg0lUpAqj6KPH7-fslpcr!2e10!3e12!6shttps://www.googleusercontent.com/2Fp%2FAF1QipMSwpHQxPOWQC6OwebRg0lUpAqj6KPH7-fslpcr%3Dw156-h86-k-no!7i1032!8i568!4m11!1m2!2m1!1srieibi%C5%86i+veikals!3m7!1s0x46c27bab3a83be3:0xc65286dc88ac63ec!8m2!3d56.3398536!4d26.7996816!10e5!15sChByaWViacWGASB2ZWlrYWxzWhliEHJpZWJpxYZpIHZlaWthbHOSAQ1ncm9jZXJ5X3N0b3Jl4AEA!16s%2Fg%2F11rwtwkpbg!5m1!1e2?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI0MDkyNS4wKXMDSoASAFQAw%3D%3D

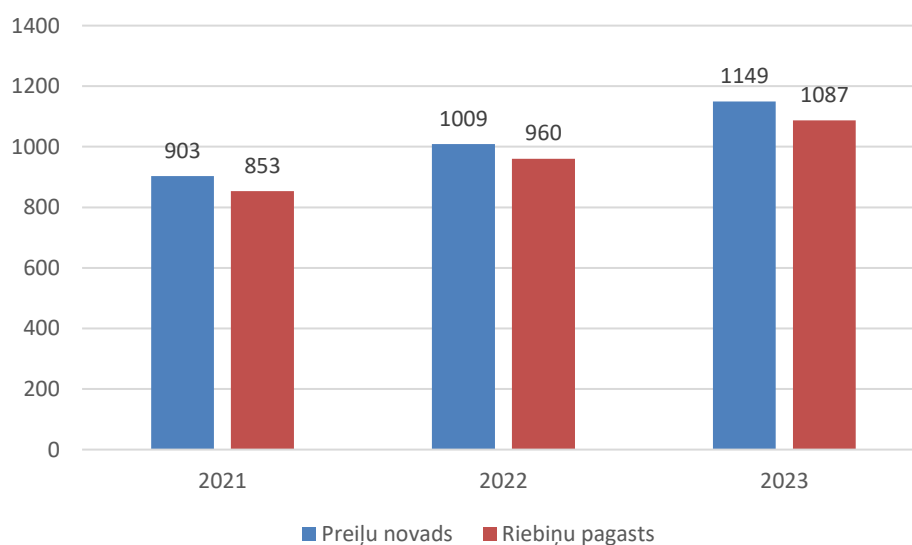
⁵² <https://company.lursoft.lv/lv/viktorija/41501019839>

31.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Riebiņu pagastā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁵³

Mēneša vidējā darba bruto samaksas Riebiņu pagasta bija zemāks nekā vidēji Preiļu novadā. 2023. gadā mēneša vidējā darba bruto samaksas Riebiņu pagastā bija par 5.4% zemāka nekā vidēji Preiļu novadā.

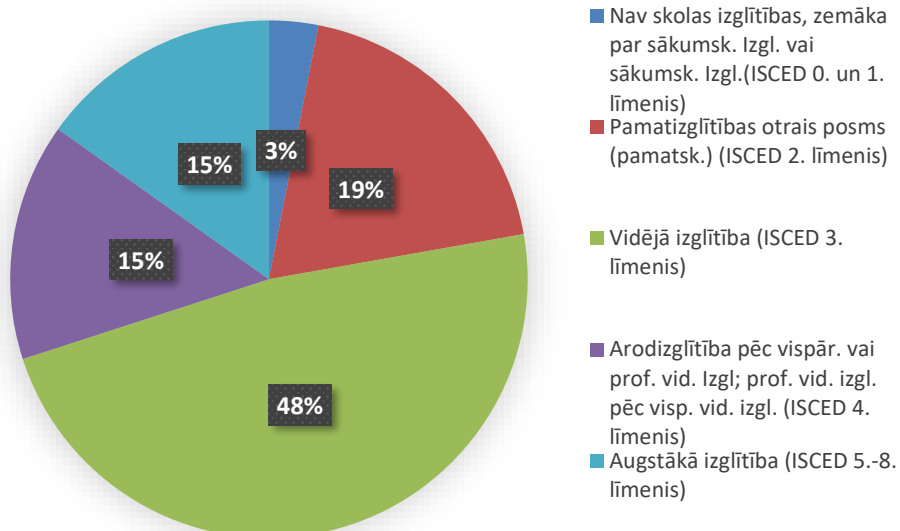
32.att. Mēneša vidējā darba bruto samaksas izmaiņas Preiļu novadā un Riebiņu pagastā 2021.-2023. gados.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁵⁴

Riebiņu pagastā 2022. gada sākumā pavisam bija 977 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 48% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 15% ar augstāko izglītību un 19% ar pamatzglītību (33.att.).

⁵³ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

⁵⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

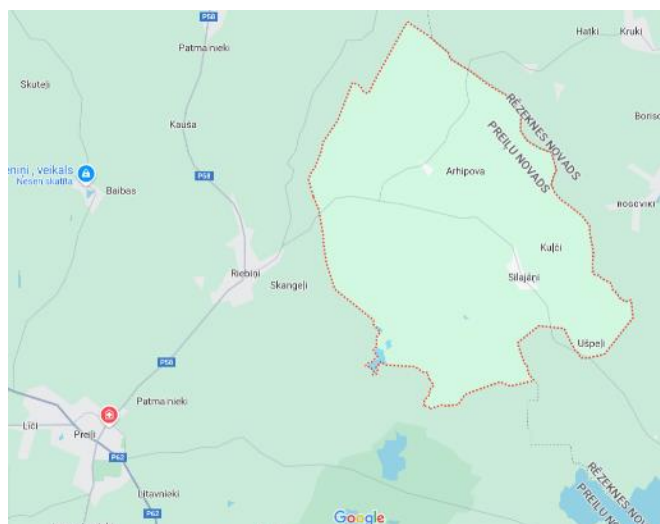

33.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām gada sākumā Riebiņu pagastā, 2022. gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁵⁵

Silajāņu pagasts

Silajāņu pagasts robežojas ar sava novada Galēnu, Riebiņu un Rušonas pagastiem un Rēzeknes novada Feimaņu un Silmalas pagastiem. Silajāņu pagasta platība ir 70.52km² un 2024. gada sākumā tajā bija 293 iedzīvotājs, kas salīdzinot ar 2022. gadu samazinājies par 8.7%. Pēc etniskās piederības Silajāņu pagastā dzīvo 58% krievu un 39% latviešu⁵⁶ (34.att.).

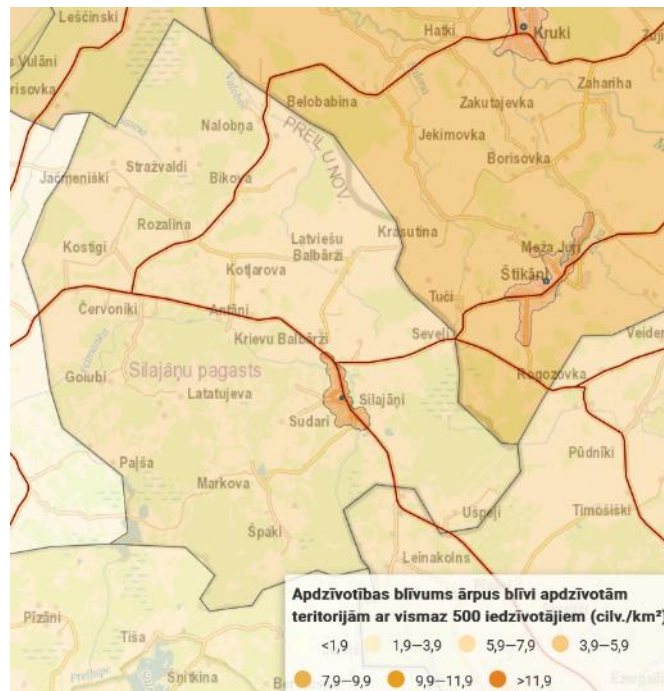
34.att. Silajāņu pagasta karte Google maps.

Avots: Google map⁵⁷

⁵⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZ__IZI/IZT040/table/tableViewLayout1/

⁵⁶ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRE/IRE071/table/tableViewLayout1/

⁵⁷ <https://www.google.com/maps/place/Silaj%C4%81%C5%86u+pagasts,+Prei%C4%BCu+novads,+LV-5330>

35.att. Iedzīvotāju izvietojums Silajāņu pagastā.

Avots: <https://atr.kartes.lv/>⁵⁸

Silajāņu pagasta centrs un **Silajāņu pagasta pārvalde** atrodas Silajāņos (35.att.). Pagasta pārvaldes darba laiks ir 3 dienas nedēļā. Pagasta pārvaldē pieejams lauksaimniecības konsultants. Vienā adresē atrodas arī **Silajāņu Kultūras nams un Silajāņu bibliotēka** (36.att.).

36.att. Silajāņu pagasta pārvalde, Kultūras nams un bibliotēka Miera iela 1, Silajāņi, Silajāņu pagasts.

Avots: Preiļu novads⁵⁹

Silajāņos atrodas 1860. gadā dibinātā Silajāņi (Solujeny) muiža, tagad **Ābolu Muižas un Dārza komplekss** (37.att.) sastāv no divām ēkām – burvīgās vecās vēsturiskās muižas un elegantas akmeņu ēkas no 1939. gada. Mūsdienās muiža saviem apmeklētājiem piedāvā lielu teritoriju, kurā atrodas arī

⁵⁸ <https://atr.kartes.lv/>

⁵⁹ <https://www.preili.lv/lv/strukturvieniba/silajanu-biblioteka>

skaists ābeļdārzs, ko var izmantot gan pasākumu organizēšanai, gan atpūtai un veselības stiprināšanai pie dabas.⁶⁰

37.att. Ābolu Muižas un Dārza komplekss Silajānos.

Avots: <https://latgale.travel>⁵⁹

Izglītības iegūšanas iespējas ir tikai citās Preiļu novada teritorijās, tuvākā izglītības iestāde atrodas 13 km attālumā - Riebiņu vidusskola un Riebiņu pirmsskolas izglītības iestāde "Sprīdītis".

Silajāņu pagastā iedzīvotājiem pagasta teritorijā **nav pieejama ģimenes ārstu prakse**. Pagasta iedzīvotāji var izvēlēties 13km attālo Riebiņu ģimenes ārsta praksi vai doties uz Preiļiem (18km) vai Maltu, Rēzeknes novadā.

Silajāņu pagasta iedzīvotājiem **ir pieejami** mazumtirdzniecības **pārtikas veikali**: "Veikals Rozalina", Rozalina, un veikals 'SILAJĀŅI' veikals Nr. 61 Silajāņi (38.att.).

38.att. Pārtikas preču veikali Silajāņu pagastā, Preiļu novads.

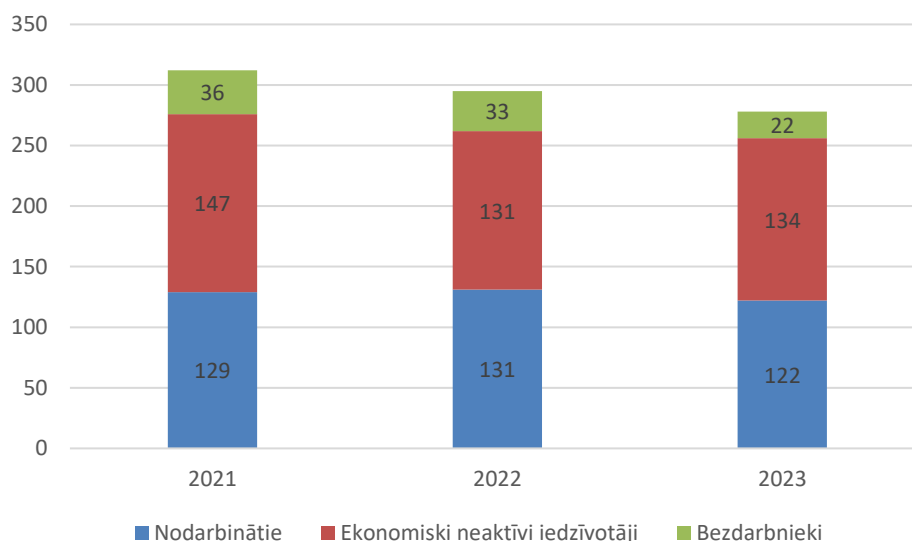
Avots: google maps⁶¹

Silajāņu pagasta iedzīvotājiem **nav pieejami bankomāti, pasta nodaļas un pakomāti**.

2023. gadā Silajāņu pagastā pavisam bija 278 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, no kuriem 122 bija nodarbinātie, 132 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 22 bezdarbnieki (39.att)..

⁶⁰ <https://latgale.travel/listing/abelu-muiza-darza-komplekss/>
⁶¹

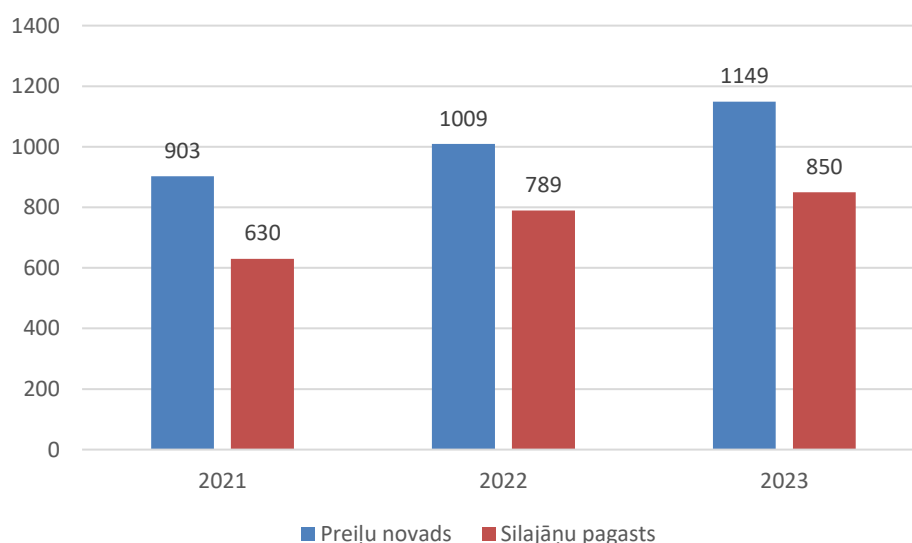
https://www.google.com/maps/search/Silaj%C4%81%C5%86u+pagasts,+veikals/@56.3569849,26.9142055,13.54z?entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MTIwOC4wKXMDSoASAFQAw%3D%3D

39.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Silajāņu pagastā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁶²

Mēneša vidējā darba bruto samaksas Silajāņu pagasta bija zemāka nekā vidēji Preiļu novadā par 26.02%. 2023. gadā mēneša vidējā darba bruto samaksas Silajāņu pagastā bija 850 Eur, kas ir par 299 Eur mazāk nekā vidēji Preiļu novadā (40.att.).

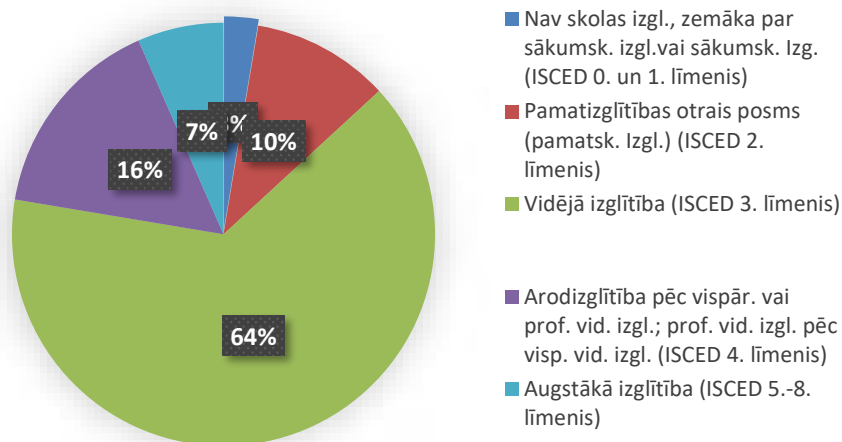
40.att. Mēneša vidējā darba bruto samaksas izmaiņas Preiļu novadā un Silajāņu pagastā 2021.-2023. gados.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁶³

⁶² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

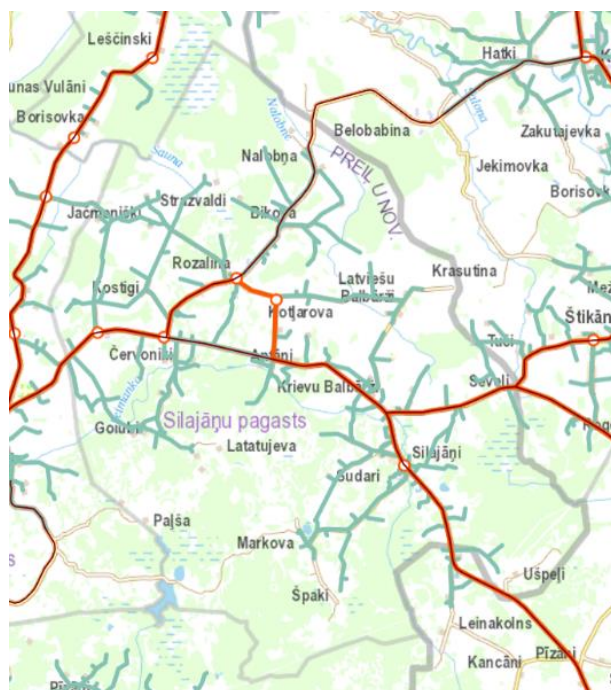
⁶³ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

Silajāņu pagastā 2023. gada sākumā pavisam bija 76 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 64% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 16% ar arodizglītību izglītību un 10% ar pamatizglītību (41.att.).

41.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām gada sākumā Silajāņu pagastā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁶⁴

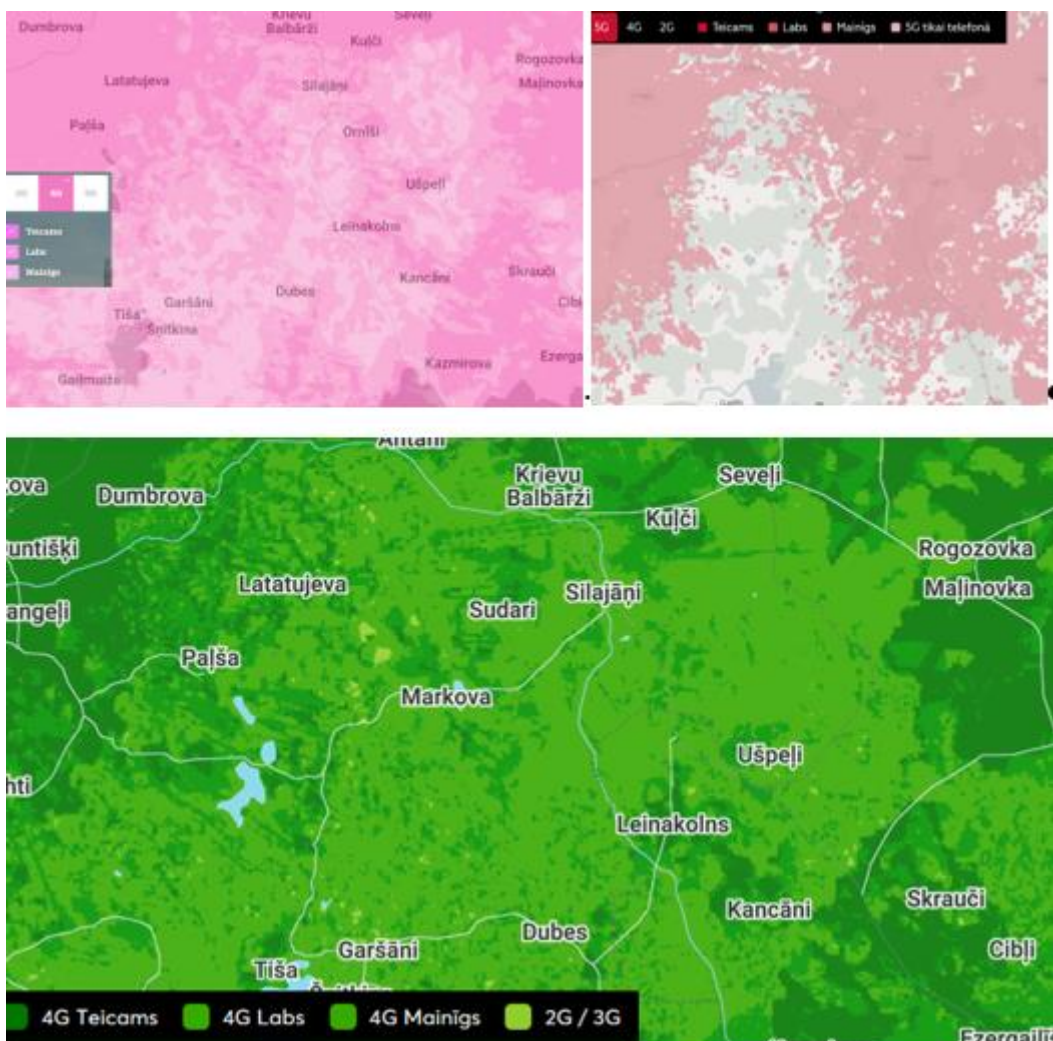

42.att. Silajāņu pagasta ceļu tīkla ģeotelpiskā kartē ar autobusa maršrutu, pieturu 3 km sasniedzamība.

Avots: Skolu karte⁶⁵

⁶⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZ__IZI/IZT041/table/tableViewLayout1/

⁶⁵ <https://izm.kartes.lv/>

43.att. Interneta pārklājums Silajāņu pagastā: Tele2, LMT, Bite.

Avots: Tele 2, LMT, Bite pārklājuma karte^{66 6768}

⁶⁶ <https://www.tele2.lv/karte/>

⁶⁷ <https://karte.lmt.lv/>

⁶⁸ <https://www.bite.lv/lv/parklajums>

Smiltenes novada kopējais raksturojums

Smiltenes novads atrodas Ziemeļvidzemē, un tā centrs ir Smiltene pilsēta 142 km attālumā no Rīgas. Novads robežojas ar Igaunijas Valgas un Veru apriņķiem, kā arī ar Cēsu, Gulbenes, Alūksnes, Valmieras un Valkas novadiem.

Smiltenes novadu veido: Smiltene pilsēta (Smiltene novada administratīvais centrs) un Ape, 24 ciemi, kas atrodas 14 pagastos. Pagastu centri un ciemi – Drusti, Launkalne, Variņi, Vidzeme, Blome, Kalnamuiža, Bilska, Palsmane, Grundzāle, Vireši, Gaujiena, Trapene. Smiltenes piepilsētas ciemi – Vidzeme, Silva, Saltupi, Kalnamuiža, Ilgas un Grotūzis (1.att.), kurus ar pilsētu saista ciešas un noturīgas saites, tie teritoriāli saplūduši ar pilsētu. Mazciemi – apdzīvotas vietas bez ciema statusa, vēsturiski veidojusies koncentrēta apbūve – Līzespasts, Dārziems, Zvārtava, Cimza, Gatarta, Lobērgi, Zeltiņi, Branti, Ķeņģi, Mežmuiža, Jaunsmiltene.¹

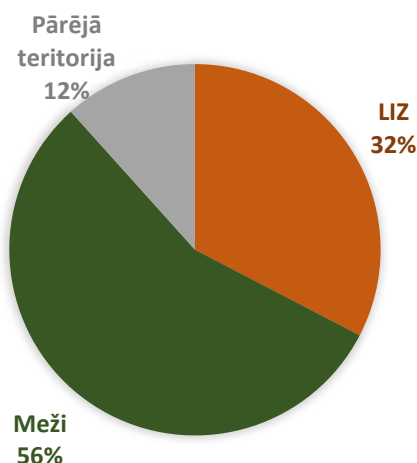
1.att. Smiltenes novada administratīvā teritorija.

Avots: www.smiltenesnovads.lv¹

Teritorija

Smiltenes novada kopējā platība – 1800.55 km². Vislielāko platību no novada teritorijas aizņem Launkalnes pagasts – 221.8 km², t.i., 12.32% no kopējās novada teritorijas. Vismazākā platība ir Apes pilsētai – 2.45 km², kas ir 0.14% no novada teritorijas. Smiltenes administratīvā teritorijās teritorijas kopplatība ir 179559 ha, no kuriem lielāko teritorijas daļu aizņem meži – 100047 ha, lauksaimniecībā izmantojamā zeme 58589 ha un pārējā teritorija 20923 ha, t.i. krūmāji, purvi, zeme zem ūdeņiem un ēkām, pagalmiem (2.att.).

¹ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/novada-karte>

2.att. Smiltenes novada zemes sadalījums zemes lietošanas veidos, ha, 01.01.2024.

Avots: autoru veidots, izmantojot Valsts zemes dienesta datus²

Smiltenes novads aizņem 1801.32 km², kurā 2024. gadā dzīvoja 17 697 iedzīvotāji un iedzīvotāju blīvums novadā bija 9.8 iedzīvotāju uz 1 km².

Smiltenes novada pašvaldības budžets

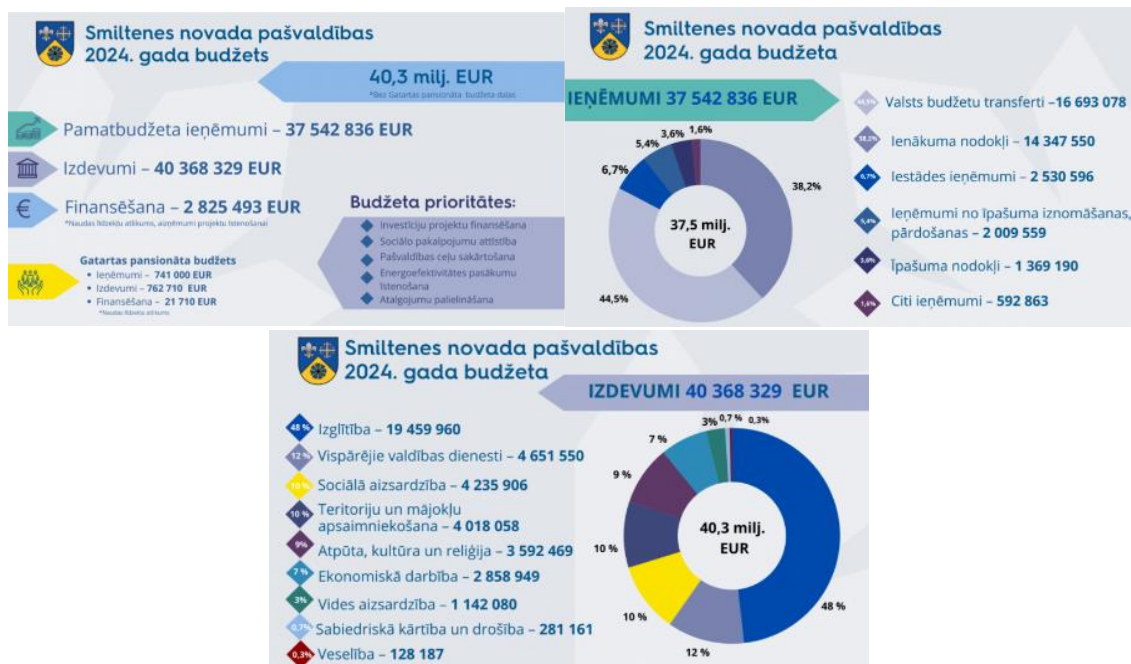
Smiltenes novada pašvaldības budžets nodrošina pašvaldības autonomo un brīvprātīgo funkciju izpildi, visu esošo pašvaldības iestāžu, struktūrvienību darbību, pašvaldībai piederošo nekustāmo īpašumu uzturēšanu un apsaimniekošanu, kā arī būtisku pašvaldības investīcijas objektu realizēšanu visā Smiltenes novada administratīvajā teritorijā. Smiltenes novada pašvaldības ieņēmumi plānoti 37.5 miljonu jeb 37 542 836 eiro apmērā, Gatartas pansionāta – 741 000 eiro. Pašvaldības izdevumi plānoti 40.3 miljoni jeb 40 368 329 eiro (3.att.).

Ieņēmumos otru lielāko daļu veido iedzīvotāju ienākuma nodokļi – 14 347 550 eiro jeb 38.2%, īpašuma nodokļi – 1 369 190 eiro jeb 3.6%.

Lielākais izdevumu īpatsvars ir izglītības nodrošināšanai – 19 459 969 eiro jeb 48%. Šo izdevumu daļu veido pirmsskolas, vispārējās, speciālās, profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestāžu izdevumi (t.sk., pedagogu atlīdzība, mācību līdzekļu iegāde, remontdarbi). Tāpat ietver izdevumus par izmitināšanas un pārvadājumu pakalpojumiem, izglītojamo ēdināšanu, dotācijas brīvpusdienām un līdzfinansējums izglītības projektu realizēšanai. Pirmsskolas izglītībai plānoti 4 205 545 eiro, pamatzglītībai un vispārējai izglītībai 6 588 414 eiro, interešu un profesionālās ievirzes izglītības programmu finansēšanai 2 267 554, skolēnu ēdināšanas pakalpojumiem 1 529 063 eiro, skolēnu pārvadājumiem 264 007, izglītības projektiem 1 279 104 eiro apmērā (3.att.).

Trešo lielāko izdevumu daļu veido sociālā aizsardzība – 4 235 906 eiro jeb 10%. Šie līdzekļi paredzēti Sociālajam dienestam, Bāriņtiesai, Bērnu un ģimenes atbalsta centram, sociālās aprūpes centram “Trapene”, sociālajiem pabalstiem, atlīdzībai aizbildņiem un audžuģimenēm, bērna piedzimšanas pabalstiem, izmitināšanai pansionātos, mājas aprūpei, īslaicīgās sociālās aprūpes gultām, dotācijām biedrībām un nodibinājumiem sociālajā jomā un projektiem (3.att.).³

² <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>

3.att. Smiltenes novada pašvaldības budžets 2024.gadm.

Avots: Smiltenes novada pašvaldība³

1.tabula. Smiltenes novada pašvaldības budžets 2023. un 2024.gadām

Rādītāji	2023.gads	2024.gads
IEŅĒMUMI	32 889 774	37 542 836
t.sk. valsts budžeta transferti	13 732 105	16 693 078
t.sk. iedzīvotāju ienākuma nodokļi	12 651 458	14 347 550
t.sk. īpašuma nodokļi	1 458 769	1 369 190
t.sk. pārējie	5047442	5 133 018
izdevumi	40 728 392	40 368 329
t.sk. izglītības nodrošināšanai	16 507 569	19 459 969
sociālā aizsardzība	7 895 160	4 235 906
t.sk. pārējie	16 325 663	16 672 454
Iedzīvotāju skaits novadā	17909	17697
IIN uz vienu iedzīvotāju, EUR	706	811

Avots: autoru aprēķini pēc Smiltenes novada pašvaldības informācijas³

Smiltenes novada 2024. gadā plānotie budžeta ieņēmumi ir par 14.1% lielāki nekā 2023. gada budžetā. Plānoti arī par 13.4% IIN ieņēmumi. Ieņēmumu kritums plānots NĪN, par 6.1% mazāk, nekā 2023. gadā. IIN uz vienu iedzīvotāju 2024. gadā palielinājies par 14.7% salīdzinot ar 2023. gadu.

Izdevumu sadaļā lielākais budžeta pieaugums par 18.7% novērojams izglītības nodrošināšanai, un lielākais samazinājums 46.3% sociālā aizsardzībai.

³ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/pasvaldibas-budzets>

Iedzīvotāji

Pēc statistikas datiem 2024. gada sākumā Smiltenes novadā bija 17 697 iedzīvotāju, kas ir par 1.15% mazāks nekā 2022. gada sākumā. Izvērtējot iedzīvotāju skaita izmaiņas novada pilsētās redzams, ka Apē iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā sarucis par 0.5%, bet Smiltenes pilsētā palielinājies par 0.9% salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu 2022. gada sākumā.

2.tabula. Iedzīvotāju skaits gada sākumā, Smiltenes novadā un pilsētās

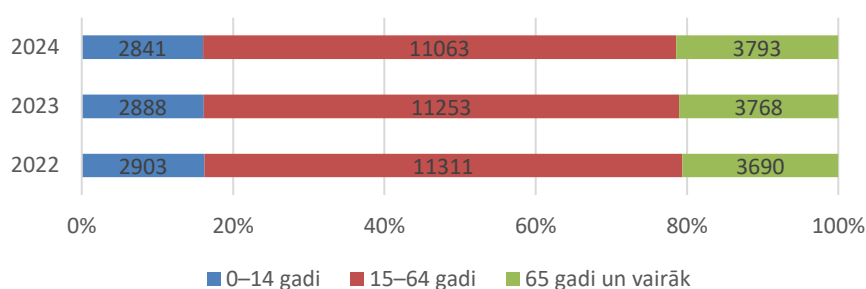
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	2022.gads	2023.gads	2024.gads
Smiltenes novads	17904	17909	17697
..Ape	781	784	777
..Smiltene	5083	5092	5129

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴

Viens no būtiskākajiem teritorijas attīstību ietekmējošiem rādītājiem ir demogrāfiskā slodze jeb darbaspējas vecumu nesasniegušo un pārsniegušo iedzīvotāju skaita attiecība pret darbaspējas vecumā esošo iedzīvotāju skaitu, ko aprēķina uz 1000 iedzīvotājiem. Vidēji Smiltenes novada teritorijā demogrāfiskās slodzes rādītājs 2023. gadā bija 627, kas ir nedaudz lielāks kā vidējais rādītājs Latvijā – 622⁵.

Izvērtējot iedzīvotāju sadalījumu pa vecuma grupā, tad pēdējos trijos gados nav novērojamas būtiskas izmaiņas. Iedzīvotāji vecuma grupa 0-14 gadi veidoja 16% un vecuma grupā 65 un vairāk gadi bija 21% no kopējā iedzīvotāju skaita, savukārt lielāko iedzīvotāju daļu 63% veido vecuma grupa 15–64 gadi (darbaspējas vecumā) (4.att.).

Vecuma grupās 0-14 gadi un 15–64 gadi 2024. gada sākumā novērojams samazinājums par 2.1% salīdzinot ar 2022. gada sākumu, savukārt par 2.87% pieaudzis iedzīvotāju skaits vecuma grupā 65 un vairāk gadi. Zems dzimstības līmenis, neliels bērnu skaits ģimenēs, vecs iedzīvotāju sastāvs, ne pārāk garš mūža ilgums negatīvi ietekmē dabiskās kustības rādītājus. Pēc statistikas datiem Smiltenes novadā 2022. gadā piedzima 168 bērni un 2023.gadā par 11.9% mazāk, t.i. 148 bērni. Visaugstākie dzimstības rādītāji Smiltenes novadā pēdējos desmit gados bija 2014.gadā, kad piedzima 249 bērni.

4.att. Starptautiski pieņemtās galvenās iedzīvotāju vecuma grupas gada sākumā (tūkst.) Smiltenes novadā gada.

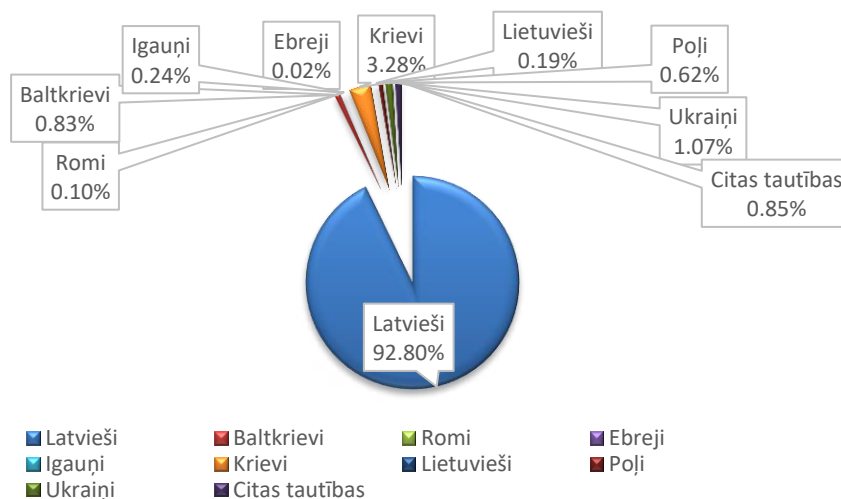
Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁶

⁴ <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaitis>

⁵ Oficiālās statistikas portāls "Demogrāfiskās slodzes līmenis reģionos, republikas pilsētās un novados 2023. gadā". <https://data.stat.gov.lv>

⁶ <https://stat.gov.lv/lv/metadati/5911-iedzivotaju-skaitis-un-galvenie-demografiskie-raditaji>

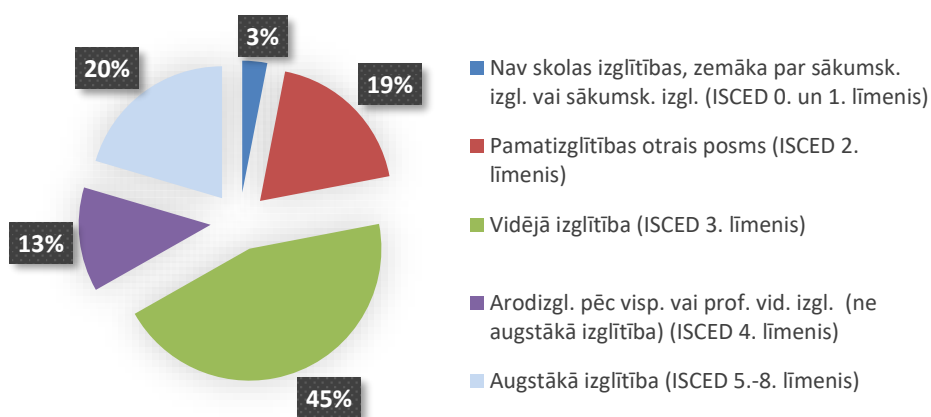
Iedzīvotāju etniskais sastāvs Smiltenes novadā 2024. gada būtiski nav mainījies salīdzinot ar 2022. gada sākumu. Vienīgi šajā pārskata periodā pieaudzis ir ukraiņu tautības iedzīvotāju kopskaits. 2022. gadā sākumā bija reģistrēti 89 iedzīvotāji, savukārt 2024. gada sākumā bija reģistrēti 190 ukraiņu tautības iedzīvotāji (5.att.).

5.att. Iedzīvotāju skaits pēc tautības Smiltenes novadā 2024. gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁷

Smiltenes novadā 2023. gada sākumā pavisam bija 15 021 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 45% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 20% ar augstāko izglītību un 19% ar pamatzglītību (6.att.).

6.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām 2023. gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁸

Smiltenes novadā kopējais mājsaimniecību skaits 2022.-2024. gadā bija no 6.6-6.7 tūkst., un vidējais mājsaimniecības lielums 2.59-2.67 personas (3.tab.).

⁷ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRE/IRE031/table/tableViewLayout1/

⁸ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZ__IZI/IZT041/table/tableViewLayout1/

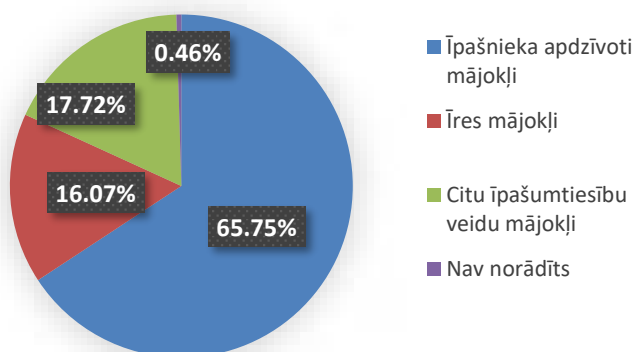
3.tabula. Privāto mājsaimniecību kopējais skaits un mājsaimniecības vidējais lielums Smiltenes novadā, 2022. – 2024.gadā

Rādītāji	2022.gads	2023.gads	2024.gads
Mājsaimniecību kopējais skaits, tūkst.	6.6	6.7	6.7
Mājsaimniecības vidējais lielums, personas	2.67	2.63	2.59
Iedzīvotāju skaits privātajās mājsaimniecībās	17659	17634	17423

Avots: izmantojot CSP datus⁹

Iedzīvotāju skaits privātajās mājsaimniecībās 2024. gadā Smiltenes novadā sarucis par 1.33%.

Pēc 2021. gada tautas skaitīšanas mājokļu rādītājiem Smiltenes novadā bija 4137 mājokļi (mājoklis ir nodalīta un neatkarīga uzturēšanās vieta, kas paredzēta dzīvošanai vienai mājsaimniecībai, vai arī uzturēšanās vieta, kas nav paredzēta dzīvošanai, bet ir reģistrēta kā dzīvesvieta), no kuriem 2720 jeb 65.75% bija īpašnieku apdzīvoti mājokļi, 665 jeb 16.07% īres mājokļi (7.att.).

7.att. Apdzīvoti tradicionālie mājokļi pēc īpašumtiesību veida Smiltenes novadā, 2021. gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁰

Ekonomiskais raksturojums un nodarbinātība

Smiltenes novadā visplašāk pārstāvētās nozares – lauksaimniecība, mežsaimniecība, kokapstrāde, pakalpojumu sfēra, rūpniecība, būvniecība, t.sk. ceļu būve. Pēc tirdzniecības apgrozījuma lielākie uzņēmumi ir koncentrējušies kokapstrādē, mežsaimniecībā, tirdzniecībā, ceļu būvniecībā un pārtikas produktu ražošanā. Lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību Smiltenes novadā, tiek īstenotas dažādas aktivitātes un atbalsta instrumenti.

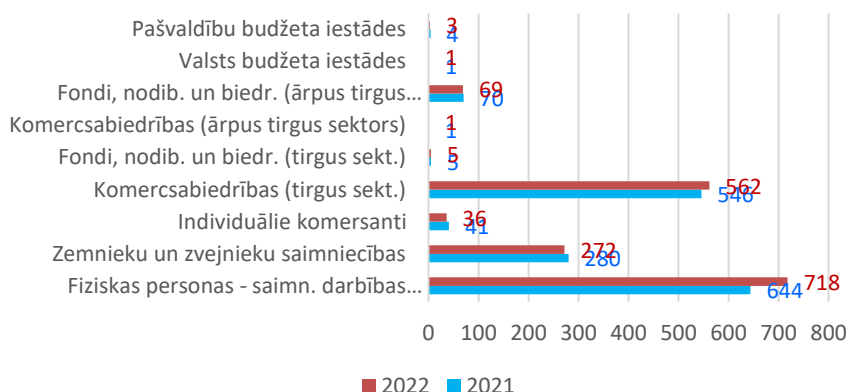
Kopumā novadā ir reģistrēti 1815 uzņēmumi (14.02.2024. SIA "Lursoft" dati). Lielākās ienākumu gūšanas nozares – tirdzniecība, mežizstrāde¹¹.

Pēc statistikas datiem 2022. gadā Smiltenes novadā bija pavisam 1667 ekonomiski aktīvi uzņēmumi, kas bija par 4.71% vairāk nekā 2021. gadā. Visvairāk bija fizisko personu - saimnieciskās darbības veicēju uzņēmumi – 718 un komercsabiedrības 562. Zemnieku un zvejnieku saimniecību skaits 2022. gadā samazinājās par 2.85% salīdzinot ar 2021. gada datiem (8.att.).

⁹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__MV__MVS/MVS011/table/tableViewLayout1/

¹⁰ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__MA__MAS/MAS040/table/tableViewLayout1/

¹¹ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/media/26898/download?attachment>

8.att. Ekonomiski aktīvi uzņēmumi Smiltenes novadā 2021.–2022.gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹²

Pēc tirdzniecības apgrozījuma lielākie uzņēmumi ir koncentrējušies kokapstrādē, mežsaimniecībā, tirdzniecībā, ceļu būvniecībā un pārtikas produktu ražošanā. Pēc pieejamiem datiem 2022. gadā 69 uzņēmumi strādājuši ar apgrozījumu, kas pārsniedz vienu miljonu eiro (4.tab.).

4.tabula. Lielākie novada uzņēmumi aktīvākajās uzņēmējdarbības nozarēs 2022. un 2023. gada dati

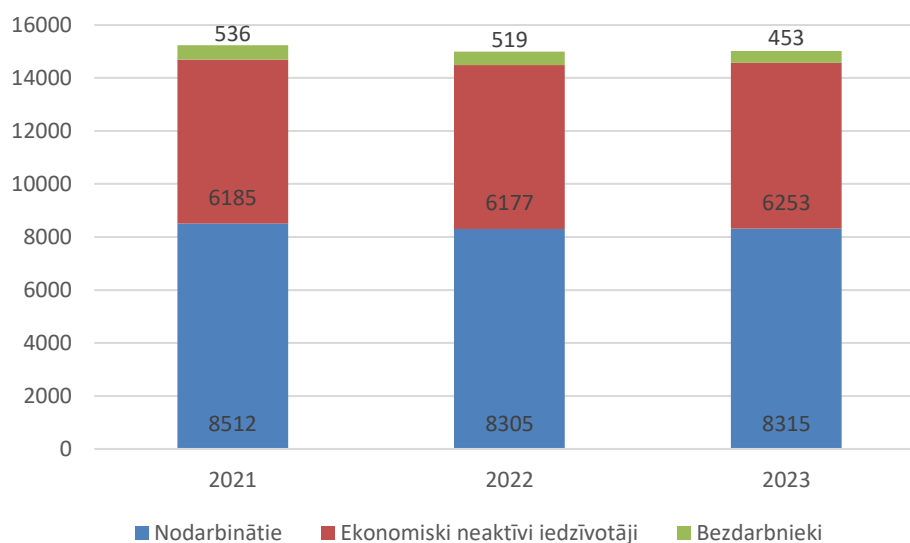
Kokapstrāde	Mežsaimniecība	Ceļu būve
- AS "Stora Enso Latvija" (130,3 milj., 2022. g.) - SIA "Vudlande" (17,6 miljoni, 2022. g.) - SIA "Smiltene Impex" (22, 5 miljoni, 2022. g.) - SIA "Vaidens" (5,2 miljoni, 2022. g.) - SIA "PB Koksne" (4,9 miljoni, 2022. g.) - SIA "LV Timber" (3 miljoni, 2023. g.) - SIA "Rismus VK" (3 miljoni, 2023. g.) - SIA "KM-Building" (2,2 miljoni 2022. g.) - SIA "Zīkeri" (1,3 miljoni, 2023. g.)	- AS "PATA Strenči" (26,9 miljoni, 2022. g.) - SIA "Mežvalde AD" (6,9 miljoni, 2023. g.) - SIA "BIPI Timber" (1,8 miljoni, 2023. g.) - SIA "AL Mežs" (4 miljoni, 2022. g.) - SIA "Berivs" (1,4 miljoni, 2022. g.) - SIA "Mežroze IG" (1,1 miljoni, 2023. g.)	- SIA "8 CBR" (31,3 miljoni, 2022. g.) - SIA "Ceļinieks 2010" (1,4 miljoni, 2023. g.) - SIA "Jaguar" (1,3 miljoni 2023. g.)
Mazumtirdzniecība	Vairumtirdzniecība	Lauksaimniecība
- SIA "Firma Madara 89" (188, 9 miljoni, 2022. g.) - SIA "Lauku apgāds un meliorācija" (16 miljoni, 2022. g.) - SIA "Tespars" (2 miljoni, 2023. g.) - SIA "Nestik" (1,6 miljoni 2023. g.)	- SIA "White Elephant" (5,4 miljoni, 2023. g.) - SIA "TIM-T" (15,3 miljoni, 2022. g.) - SIA "Minerālie materiāli" (4,9 miljoni, 2023. g.) - SIA "Privātbūve" (8 miljoni, 2022. g.) - SIA "BioMix Balticum" (2,9 miljoni, 2023. g.) - SIA "Advance AT" (1,3 miljoni, 2023. g.) - SIA "JBJ" (1,3 miljoni, 2023. g.) - SIA "Agro Spring" (1,4 miljoni,	- ZS "Kalējiņi 1" (3,6 miljoni, 2023. g.) - SIA "Palsa" (3,3 miljoni, 2023. g.) - SIA FIRMA "Pasāža" (1,1 miljoni, 2023. g.) - SIA "Vidzemīte" (1,3 miljoni, 2023. g.) - SIA "Jaunlāči Agro" (1,1 miljons, 2023. g.) - SIA "Very Berry" (1 miljons, 2022. g.) - SIA "Kalna Tomēni" (1 miljons, 2023. g.)

¹² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UZ__UZS/UZS011/table/tableViewLayout1/

Pakalpojumi	Ražošana	Celtniecība
• SIA "E.G. Ieguldījumi" (13,2 miljoni, 2023. g.) • SIA "Saukas Kūdra" (9,9 miljoni, 2023. g.) • SIA "Līvs AM" (5,2 miljoni, 2023. g.) • SIA "Precision farming" (2,7 miljoni, 2023. g.) • SIA "Smiltenes NKUP" (2,2 miljoni, 2023. g.) • SIA "PAN-TRANS" (2 miljoni, 2023. g.) • SIA "Sarkanā krusta Smiltenes slimnīca" (2 miljoni, 2022. g.) • SIA "Apiņi" (1,2 miljoni, 2023. g.) • SIA "SM Energo" (1,3 miljoni, 2023. g.) • SIA "Dzērves nami, (1,3 miljoni 2022. g.)	• SIA "Graanul Invest" (53,3 miljoni, 2023. g.) • AS "Smiltenes piens" (26,9 miljoni, 2023. g.) • SIA "Granul Invest Energy" (8,7 miljoni, 2023. g.) • SIA "Incukalns energy" (6,4 miljoni, 2023. g.) • SIA "Graanul Pellets Energy" (6,4 miljoni, 2023. g.) • SIA "TROLL Smiltene" (3,1 miljoni, 2022. g.) • SIA "AW Latvia" (1,8 miljoni, 2022. g.) • SIA "Fabrika Rauna" (1,6 miljoni, 2022. g.) • SIA "Tenter" (1,1 miljoni, 2023. g.) • SIA "CS Smiltene" (1 miljoni, 2023. g.) • SIA "Wenden Robotics" (1 miljoni, 2023. g.)	• SIA "PMH" (2,2 miljoni, 2023. g.) • SIA "Pavasars Housing Construction" (2 miljoni, 2022. g.) • SIA "Ase" (1,9 miljoni, 2023. g.) • SIA "GoPlay" (1,8 miljoni, 2023. g.)

Avots: Lursoft datu bāze, Smiltenes novada pašvaldība¹³

2023. gadā Smiltenes novadā pavisam bija 15021 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, no kuriem 8315 bija nodarbinātie, 6253 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 453 bezdarbnieki (9.att.).

9.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Smiltenes novadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁴

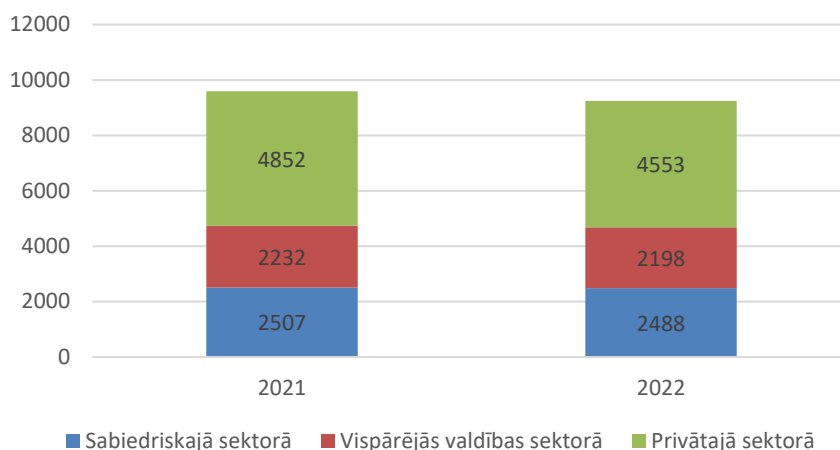
Vislielākais iedzīvotāju skaits (2023. gadā) 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa bija nodarbinātie Raunas pagastā - 1029 iedzīvotāji un šajā pašā pagastā bija lielākais ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaits - 832 un augstākais bezdarbnieku skaits – 62.¹⁴ Darba

¹³ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/media/26898/download?attachment>

¹⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

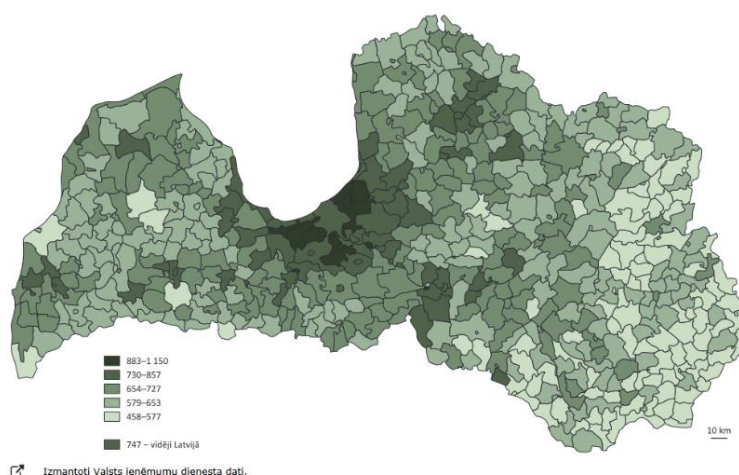
meklētāju/bezdarbnieku īpatsvars 15–74 gadus vecu ekonomiski aktīvo iedzīvotāju Smiltenes novadā 2023. gadā bija 5.3%.¹⁵

Smiltenes novadā 2022. gadā bija nodarbināti pavisam 7041 darbinieki, kas ir par 4.32% mazāk nekā 2021. gadā. Vislielākais samazinājums 6.16% bija novērots privātajā sektorā. No visiem 2022. gadā nodarbinātiem privātajā sektorā tika nodarbināti 4553 darbinieki, no kuriem 781 darbinieks bija pašnodarbinātās fiziskās personas privātajā sektorā (10.att.).

10.att. Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas Smiltenes novadā 2021.-2022. gadā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus¹⁶

Mēneša vidējo neto darba ienākumu mediāna ir rādītājs, kas atrodas augošā vai dilstošā kārtībā sakārtotu darba ņēmēju neto darba ienākumu rindas vidū, t.i., pusei darba ņēmēju algas ir lielākas par mediānu, savukārt otrai pusei – mazākas.

11.att. Darba ņēmēju mēneša vidējo neto darba ienākumu mediāna teritoriālajās vienībās; 2022 (eiro).

Avots: CSP dati¹⁷

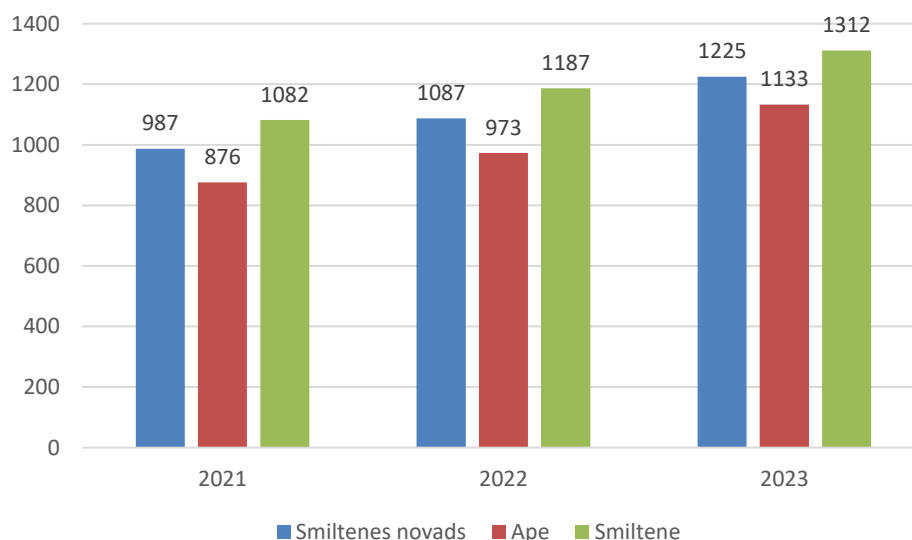
¹⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_EMP_NBBA_NBBB/RIG090/table/tableViewLayout1/

¹⁶ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_EMP_DV_DVA/DVA051/table/tableViewLayout1/

¹⁷ https://admin.stat.gov.lv/system/files/publication/2024-05/Nr_02_Latvija_Galvenie_statistikas_raditaji_2024_%2824_00%29_LV_1.pdf

Darba ņēmēji ietverti teritoriālajā vienībā pēc dzīvesvietas nākamā gada sākumā. Mēneša vidējie ienākumi ir vismaz 55 eiro. Mēneša vidējo neto darba ienākumu mediāna ir rādītājs, kas atrodas augošā vai dilstošā kārtībā sakārtotu darba ņēmēju neto darba ienākumu rindas vidū, t.i., pusei darba ņēmēju algas ir lielākas par mediānu, savukārt otrai pusei – mazākas.¹⁸

Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2023. gadā Smiltenes novadā bija 1225 eiro, kas ir par 24.11% augstāka nekā 2021. gadā. Savukārt 2023. gadā Smiltenes plisētā mēneša vidējā bruto darba samaksa bija par 7.1% augstāka, nekā Smiltenes novadā mēneša vidējā bruto darba samaksa (12.att.).

12.att. Mēneša darba bruto samaksas izmaiņas Smiltenes novadā 2021.-2023. gados, eiro.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus ¹⁹

Smiltenes novadā 2023. gada sākumam pavisam bija 8 315, kas ir par 2.31% mazāk nekā 2021. gada sākumā, kad pavisam bija 8512 darbinieki. Izvērtējot darbinieku skaita sadalījumu pēc dzimuma, tad 2023. gadā bija nodarbināti 4106 vīrieši un 4209 sievietes. Līdzīgs sadalījums bija arī abos iepriekšējos gados. Statistikas datus tiek izdalītas 43 profesijas. Smiltenes novadā atsevišķi tika izdalītas profesiju grupas, kurās ir vairāk par 300 nodarbinātajiem. Pēdējos trīs gados vislielākais nodarbināto skaits Smiltenes novadā bija pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un celšanas iekārtu un mašīnu operatori – 778-789. Pārējās profesijas veido 43% no kopējā profesiju klāsta, kurās nodarbināto skaits bija 0-299 darbiniekiem. 2023. gada sākumā tika norādīti 238 lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki, kas ir par 4.1% mazāk nekā 2021. gada sākumā. Pārtikas produktu pārstrādes un kokapstrādes strādnieki, apģērba izgatavošanas un citi amatnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki 2023. gadā bija 395. Arī šajā profesijā novērot 7.1% samazinājums salīdzinot ar 2021. gada sākumu (13.att.)²⁰.

¹⁸ Latvija. Galvenie statistikas rādītāji 2024 | CSP 41

¹⁹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

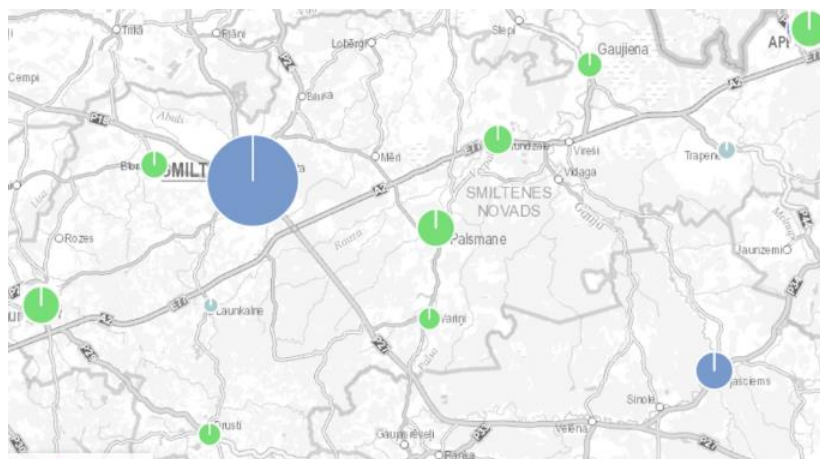
13.att. Nodarbinātie iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc profesijas, Smiltenes novadā gada sākumā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus ²⁰

Izglītība, kultūra

Smiltenes novadā darbojas **19 izglītības iestādes**: 3 pirmsskolas izglītības iestādes, 7 pamatskolas, no kurām 5 realizē pirmsskolas izglītības programmas un divām ir realizācijas vietas citā novada teritorijā, 1 vidējās izglītības iestāde ar pirmsskolas grupām, 2 speciālās izglītības iestādes ar pirmsskolas grupām, 4 profesionālās ievirzes izglītības iestādes, 1 bērnu un jauniešu interešu izglītības centrs un Smiltenes tehnikums (14 att.).

Smiltenes novadā 2023. gadā 1. septembrī pirmsskolas iestādēs un grupās bija 920 izglītojamie un 1.-12. klasē – 1878 izglītojamo.

14.att. Smiltenes novada izglītības iestādes.

Avots: Skolu karte²¹

²⁰ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NB__NBLA/EKA051/table/tableViewLayout1/

²¹ <https://izm.kartes.lv//>

Bibliotēkas

Smiltenes novadā no 2022. gada 1. janvāra ir viena publiskā bibliotēka – **Smiltenes novada bibliotēka** ar **13 apakšstruktūrām novada pagastos** (Apes bibliotēka, Bilskas bibliotēka, Birzuļu, Lobērģu nodaļas, Blomes bibliotēka, Brantu bibliotēka, Drustu bibliotēka, Gaujienas bibliotēka, Grundzāles bibliotēka, Launkalnes bibliotēka, Palsmanes bibliotēka, Raunas bibliotēka un Rozes nodaļa, Trapenes bibliotēka, Variņu bibliotēka, Vidagas bibliotēka). Kopā 18 vietās pieejami bibliotēku pakalpojumi. 27% novada iedzīvotāji izmanto bibliotēku pakalpojumus, lietotāju skaits –5084.

Kultūras centri

Smiltenes novadā iedzīvotājiem pieejami **14 kultūras centri vai tautas nami**: Apes Kultūras centrs, Birzuļu Tautas nams, Blomes Tautas nams, Drustu Tautas nams, Gaujienas Tautas nams, Grundzāles Kultūras nams, Launkalnes Tautas nams, Palsmanes Kultūras nams, Raunas Kultūras centrs, Smiltenes Kultūras centrs, Trapenes Kultūras nams, Variņu Tautas nams, Virešu Kultūras nams. 4 muzeji un novadpētniecības centri. Kopumā aktīvi darbojas **62 pašvaldības dibināti** pieaugušo un jauniešu amatiermākslas kolektīvi. No tiem 25 ir Dziesmu un deju svētku kolektīvi.

Nevalstiskās organizācijas

Smiltenes novadā ir vairāk nekā divdesmit NVO, kas izglīto sabiedrību, bagātina Smiltenes novada sporta un kultūrvidi, sniedzot ieguldījumu tā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un jaunu kultūras tradīciju radīšanā, novada vārda un tēla popularizēšanā.

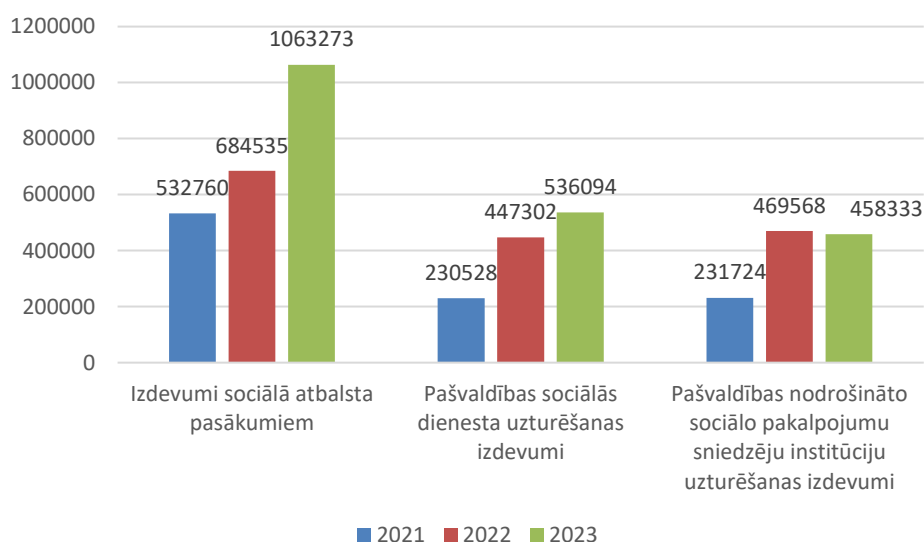
- ❖ Tehniskais sporta klubs "Smiltene", biedrība, Smiltene
- ❖ Spēkavots, biedrība, Palsmanes pagasts
- ❖ Smiltenes Muiža, biedrība, Smiltenes pagasts
- ❖ Saules kalns, Fonds, Smiltene
- ❖ LIVSB/Smiltene, Smiltene
- ❖ LIGZDIŅA, bērnu brīvā laika centrs, Nevalstiskās organizācijas, Smiltene
- ❖ Kultūrizglītība un Sports, biedrība, Blomes pagasts
- ❖ Hokeja klubs Smiltene '09 – biedrība, Smiltene
- ❖ Grundzāle 2010, biedrība, Grundzāles pagasts
- ❖ Abulas lauku partnerība, biedrība, Blomes pagasts
- ❖ Biedrība "Buki – Buciņi"- bērnu deju kolektīvs, Smiltene
- ❖ Biedrība "GaisMa tunelī", Blomes pag.
- ❖ Biedrība "Darbnīca RADI", Bērnu un jauniešu radošās darbnīcas, Launkalnes pag., Silva
- ❖ Biedrība "Smiltenei un Latvijai", sabiedrības aktivizēšana izglītības, sociālajā, veselības, kultūras, mākslas, latviskās vides un apkārtējās vides jomās, Smiltenes pagasts
- ❖ Biedrība "ATBALSTS cilvēkiem ar īpašām vajadzībām"
- ❖ Biedrība "Vitamīns K[kustība]", Rauna
- ❖ Biedrība Futbola klubs "Smiltene", Smiltene
- ❖ Biedrības "BMX klubs Silvas Ziķeri", Launkalnes pag., Silva
- ❖ Biedrība "Vītolēni", Gaujienas pag.
- ❖ Biedrība "Basketbola klubs Smiltene"
- ❖ Biedrība "Vilkmuiža 2011", Bilskas pag.
- ❖ Biedrība "Apes jauniešu klubs "Slīdes", Ape
- ❖ Biedrība "Māšas Veronikas", Palsmanes pag.²²

²² <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/media/26898/download?attachment>

Sociālā aizsardzība un veselība

Sociālo darbu, palīdzību un aprūpi novadā nodrošina pašvaldības iestāde Sociālais dienests, 3 sociālās aprūpes iestādes, 1 Bērnu un ģimenes atbalsta centrs, grupu dzīvokļi "Kārkli" pilngadīgām personām ar GRT un 2023. gada nogalē ekspluatācijā nodots Smiltenes daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs "Īve". Smiltenes novadā 2023. gadā pavisam tika sniegti pašvaldību sociālie pabalsti 2760 palīdzības saņēmējiem, kas ir par 63.50% vairāk nekā 2021. gadā. Ienākumu testēto pašvaldības sociālās palīdzības pabalstu saņēmēju raksturojums pēc ienākumu līmeņa uz vienu ģimenes locekli mēnesī. Smiltenes novadā ienākumu testētie pašvaldības sociālās palīdzības pabalsti 2023. gadā bija 2536. Lielāko daļu veidoja pamata pabalsti, pabalsts atsevišķu izdevumu apmaksai un mājokļa pabalsts.

Smiltenes novadā 2023. gadā izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem bija 1 063 273 EUR, kas ir 1.9 reizes vairāk nekā 2021. gadā. Būtiski pieauguši arī pašvaldības sociālās dienesta uzturēšanas izdevumi. Samazinājums 2023. gadā par 2.3% novērojams vien pašvaldības nodrošināto sociālo pakalpojumu sniedzēju institūciju uzturēšanas izdevumi salīdzinot ar 2022. gadu (15.att.).

15.att. Smiltenes novada izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem 2021.-2023.g.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus²³

Veselība

Smiltenes novadā ir **13 ģimenes ārstu un speciālistu prakses vietas**, no kurām **6 atrodas Smiltenes pilsētas teritorijā**. Novadā darbojas **7 Smiltenes novada pašvaldības izveidoti feldšerpunkti** teritorijās, kur nokļūšana pie ģimenes ārsta ir apgrūtināta satiksmes vai citu apstākļu dēļ. Novadā pieejamas 8 zobārstniecības iestādes, no kurām 7 atrodas Smiltenes pilsētā, 11 aptiekas²⁴. Tāpat Smiltenes pilsētā atrodas SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca". Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca iedzīvotājiem nodrošina pakalpojumu klāstu: ambulatorā nodaļa, diagnostika, fizikālā terapija un rehabilitācijai, steidzamā medicīniskā palīdzība, sociālā aprūpe un veselības aprūpe mājās²⁵.

²³ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__VES__PP__PPS/PPS060/chart/chartViewColumn/

²⁴ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/veseliba>

²⁵ <https://www.smiltenesslimnica.lv/>

Pieejamība

Ceļi

Attālums no Latvijas galvaspilsētas Rīgas līdz Smiltenes novada administratīvajam centram – 132 km. Smiltenes novada pašvaldības pārziņā kopā ielas un ceļi ir 629.31 km garumā, no tiem 118.75 km ir ielas, 510.56 km ceļi. Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš – A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Veclaicene) un 10 valsts reģionālie autoceļi: P18 Valmiera–Smiltene, P19 Ape –Igaunijas robeža, P23 Valka–Vireši, P24 Smiltene–Valka, P25 Smiltene–Strenči, P27 Smiltene– Gulbene, P28 Priekuļi–Rauna, P29 Rauna–Drusti–Jaunpiebalga, P39 Ape–Alūksne, P44 Ilzene–Līzes pasts (16.att.).

Pēc pieejamās Autotransporta direkcija pieturvietu reģistra informācijas Smiltenes novadā ir reģistrētas **276 sabiedriskā transporta pieturvietas**, t.i., pieturvietas tiek norādītas abās ceļa malās (labā un kreisā).

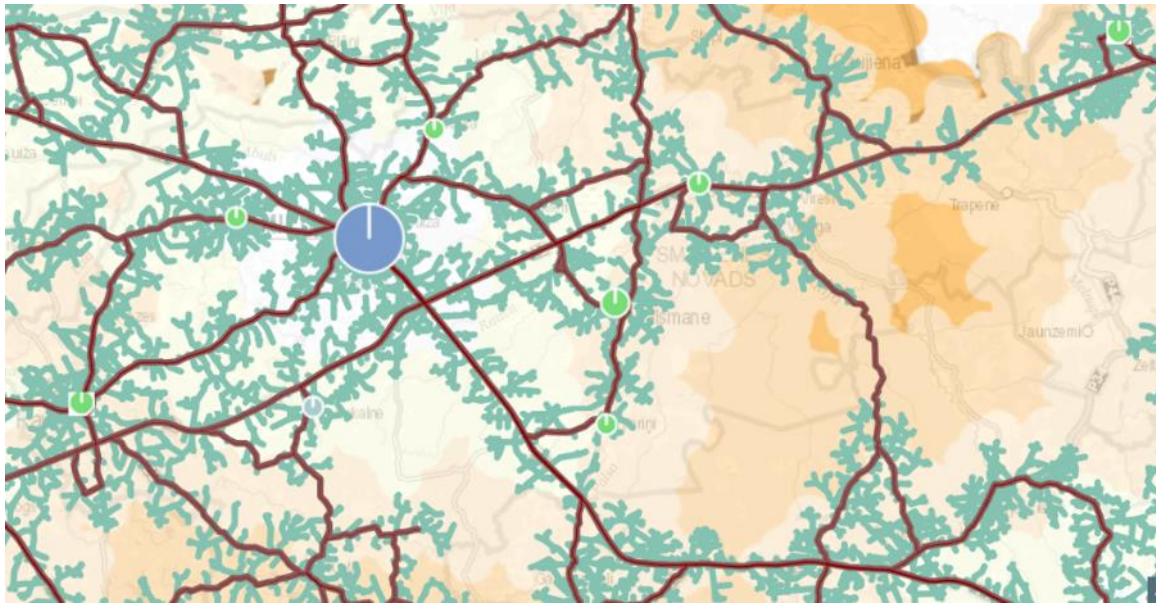

16.att. Valsts ceļu tīkls Smiltenes novadā.

Avots: izmantojot LVC informāciju²⁶

Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) izstrādātā Latvijas skolu tīkla ģeotelpiskā kartē pieejamā informācija diemžēl neietver aktuālo novadu un skolu informāciju. Ceļu tīkls (ieskaitot kājnieku) 3 km attālumā ap sabiedriskā autotransporta pieturām. Dati autobusa pieturu izvietojumam sagatavoti atbilstoši Autotransporta direkcijas sniegtajai informācijai par starppilsētu autobusu maršrutu pieturām. Karšu izdevniecības Jāņa sēta dati un aprēķini ceļu tīklam (17.att.).

²⁶ https://lvceli.lv/#_celu_tikls

17.att. Smiltenes novada skolu tīkla ģeotelpiskā kartē ar autobusa pieturu 3 km sasniedzamība.

Avots: Skolu karte²⁷

Naudas izņemšanas iespējas, pakomāti

Smiltenes novadā pieejami naudas izņemšanai **8 bankomāti**, no kuriem 6 atrodas Smiltenes pilsētas teritorijā (trīs SEB banka, divi Swedbank, Luminor, Citadele) un pa vienam Swedbank bankomātam Gaujienā un Apē.

Smiltenes novadā ir **4 Latvijas pasta nodaļas** -Smiltēnē, Raunā, Palsmanē un Apē. Raunā smiltēnē un Gaujienā ir izvietoti Latvijas pasta pakomāti²⁸. Novada teritorijā pieejami 4 Omniva pakomāti (3 Smiltēnē, 1 Raunā)²⁹, 5 dpd paku skapji (3 Smiltēnē, 1 Raunā, 1 Apē)³⁰, 4 Venipak pakomāti (3 Smiltēnē, 1 Raunā)³¹.

Interneta un mobilo sakaru pieejamība

Kopumā 4G un 5G tīkls ir pieejams jau visos Latvijas novados. Mobilo sakaru operatori pamazām atslēdz trešās paaudzes sakaru tīkla tehnoloģijas jeb 3G. Viena bāzes stacija aptver teritoriju vismaz 4 km rādiusā (18.att.).

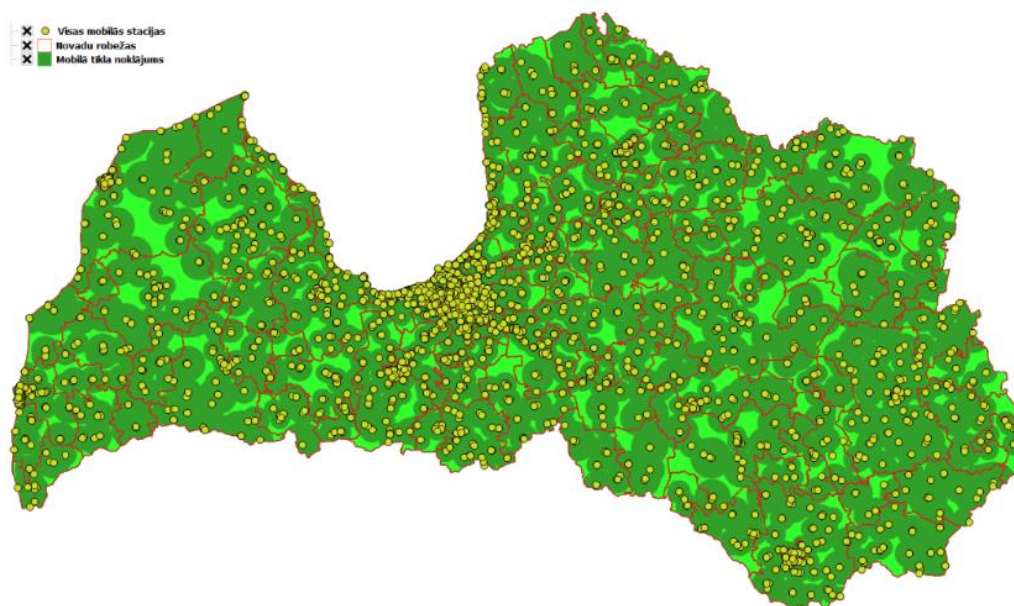
²⁷ <https://izm.kartes.lv/>

²⁸ https://pasts.lv/lv/kategorija/pasta_nodalas/

²⁹ <https://www.omniva.lv/privats/adreses>

³⁰ <https://www.dpdgroup.com/lv/mydpd/parcel-shops>

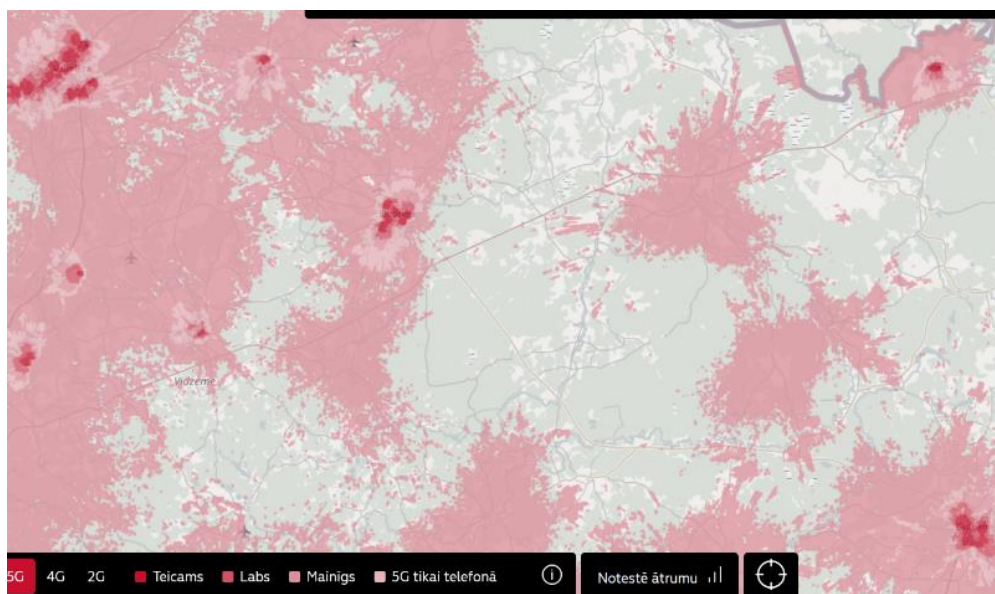
³¹ <https://venipak.com/lv/pakomati/>

18.att. LMT, Tele2 un Bite bāzes staciju kopējais mobilā tīkla pārklājums 2020.g.

Avots: Satiksmes ministrija³²

Šobrīd jebkuram mobilā telefona lietotājam ir pieejama arī interneta piekļuve, varam uzskatīt, ka šī karte parāda mobilā interneta pieejamību valstī.

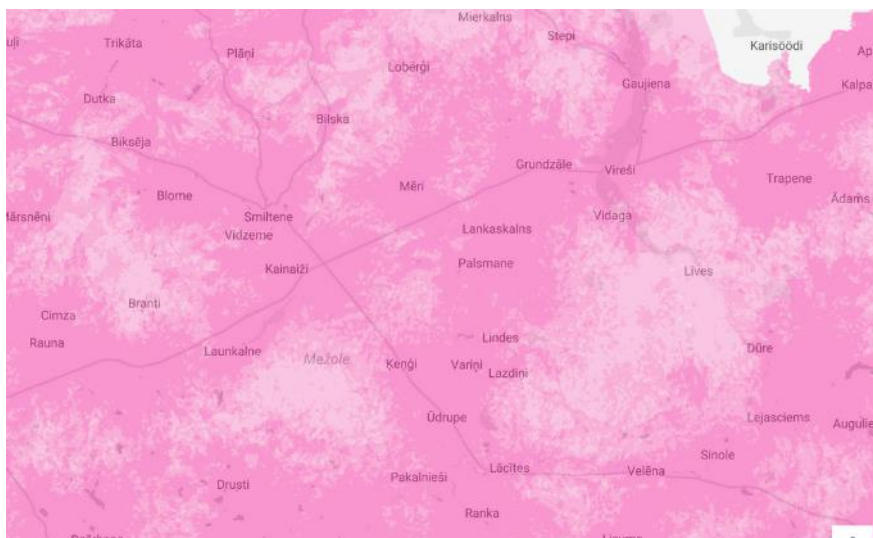

19.att. SIA Latvijas Mobilais Telefons tīkla pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Smiltenes novadā.

Avots: LMT³³

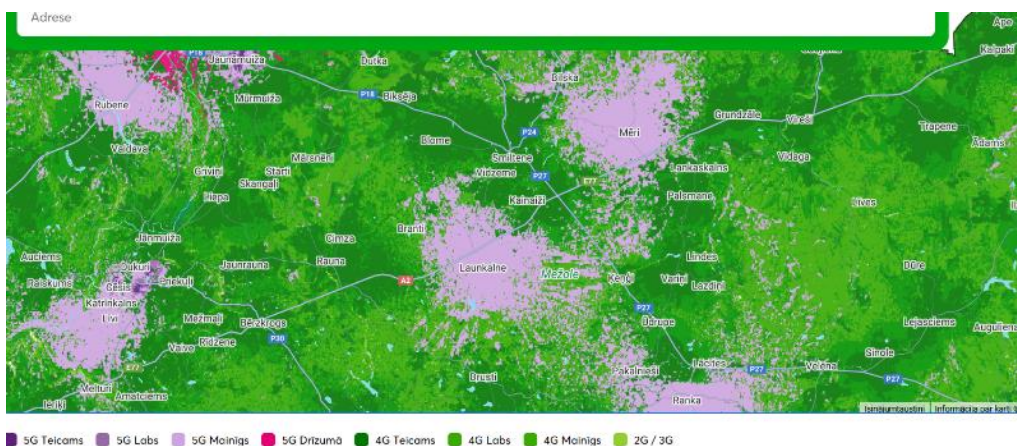
³² https://www.sam.gov.lv/sites/sam/files/content/p%C4%93t%C4%ABjumi/sm_2020_05_gala-zinojums_26102020_final.pdf

³³ <https://karte.lmt.lv/>

20.att. Tele2 tīkla pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Smiltene novadā

Avots: Tele2³⁴

21.att. SIA Bite Latvija tīkla pārklājuma un pakalpojumu pieejamība Smiltene novadā

Avots: Bite³⁵

Launkalnes pagasts

Smiltene novada Launkalnes pagasta platība – 221.3 km². 2024. gada sākumā pagastā dzīvoja 1107 iedzīvotāju. Smiltene novadā Launkalnes pagasts ir bagātākais ar meža zemi – 16128 ha pagasta teritorijas, kas ir 72.6%, bet lauksaimniecībā izmantojamā zeme – 3770.9 ha. Launkalnē šobrīd atrodas **Brantu un Launkalnes pagasta apvienības pārvalde**, pagasta pārvaldē pieejami: sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumi, nekustamo īpašumu nodaļas pakalpojumi, bāriņtiesa.

Smiltene novada domes 2024. gada oktobra sēdē pieņēma lēmumu par pašvaldības iestāžu - Gaujienas pagasta pārvaldes un Trapenes pagasta pārvaldes, Brantu un Launkalnes pagasta apvienības pārvaldes un Drustu pagasta pārvaldes, Grundzāles pagasta pārvaldes un Virešu pagasta pārvaldes, Palsmanes pagasta pārvaldes un Variņu pagasta pārvaldes reorganizācijas sākšanu. Pašvaldībai

³⁴ <https://www.tele2.lv/karte/>

³⁵ <https://www.bite.lv/lv/neapturamais-5g>

reorganizācijas process jāpabeidz līdz šā gada 31.decembrim. Uz reorganizējamo iestāžu bāzes paredzēts izveidot četras pašvaldības iestādes - Gaujienas un Trapenes pagastu apvienības pārvaldi, **Smiltenes novada Launkalnes apvienības pārvaldi**, Smiltenes novada Grundzāles un Virešu pagastu apvienības pārvaldi, Smiltenes novada Palsmanes un Variņu pagastu apvienības pārvaldi. Jaunizveidotās iestādes, pārņemot reorganizējamo iestāžu funkcijas un uzdevumus, savu darbību sāks 2025.gada 1.janvārī.³⁶

Launkalnes **Tautas nams, bibliotēka**. Launkalnes tautas namā (22.att.) darbojās amatieru kolektīvs - sieviešu vokālais ansamblis "Anemones".

22.att. Launkalnes pagasta apvienības pārvalde, Launkalnes tautas nams un bibliotēka, Ezera 2A, Launkalne, Launkalnes pagastā.

Avots: Smiltenes novads³⁷

Izglītības iegūšanas iespējas nodrošina Raunas pamatskolas programmu realizācijas vieta Launkalnē, kurā pieejama **pirmsskolas un sākumskolas izglītība**. 2023./2024. mācību gadā pirmsskolas un pamatskolas izglītības programmas apguva 67 izglītojamie (23.att.).

23.att. Raunas pamatskolas programmu realizācijas vieta Launkalnē Līvu iela 5, Launkalne, Launkalnes pagasts, Smiltenes novads.

Avots: Smiltenes novads³⁸

Launkalnes pagastā **nav pieejama ģimenes ārstu prakse**. Tuvākā ārstu prakse pieejama: Drusti 13 km (grants seguma ceļš), Smiltēnē -15 km vai Rauna-19 km.

Launkalnes pagastā iedzīvotājiem **nav pieejami** bankomāti, pasta nodaļa un pakomāti.

³⁶ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/jaunums/smiltenes-novada-lidzsinejo-12-pagastu-un-apvienibu-parvalzu-vieta-no-2025-gada-bus-astonas>

³⁷ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/filiale/launkalnes-tautas-nams>

³⁸ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/filiale/raunas-pamatskolas-programmu-realizacijas-vieta-launkalne>

Mazumtirdzniecības pārtikas veikals Launkalnē nav pieejams. Tuvākais pārtikas veikals atrodas 15 km attālumā Smiltenes pievārtē – Silvā (24.att.).

24.att. Pārtikas preču veikals "mini top!" Silva 16, Silva, Launkalnes pagasts, Smiltene.

Avots: google maps³⁹

Ievērojama ekonomiskā nozīme ir mežsaimniecībai, mežizstrādei, kokapstrādei, kā arī lauksaimniecībai – graudkopībai, lopkopībai.

Lielākie uzņēmumi Launkalnes pagastā ir:

Somijas Stora Enso Oyj meitas uzņēmuma **AS „Stora Enso Latvia”**. Launkalnes kokzāģētavā strādā vidēji 210 darbinieki. Aptuveni 20% no darbiniekiem uzņēmumā ir sievietes. Iespēju robežās uzņēmums atbalsta Smiltenes novada sporta aktivitātes, palīdzot popularizēt un attīstīt aktīvu dzīvesveidu, izveidojis ciešu sadarbību ar izglītības iestādēm, nodrošina audzēkņiem apmācību. 2023. gadā saņemts LDDK atzinība par nozīmīgu ieguldījumu profesionālās izglītības pilnveidē un izcilu sadarbību ar profesionālās izglītības iestādēm, īstenojot mācību prakses. Uzņēmums iesaistās sabiedrisko objektu celtniecībā, piešķirot zāgmateriālus dažādu sabiedrisko ēku būvniecībai (25.att.).

25.att. Launkalnes kokzāģētava AS „Stora Enso Latvia”.

Avots: AS „Stora Enso Latvia”⁴⁰

³⁹

https://www.google.com/maps/place/mini+top!/@57.4098217,25.9396253,14.92z/data=!4m10!1m2!2m1!1sLaunkalne,+veikals!3m6!1s0x46ebcf57ab5e9467:0x4d40dd5302787cc4!8m2!3d57.4090659!4d25.9398763!15sChJMYXVua2FsbmUsIHZlaWthbHNhYyIRbGF1bmthbG5lIHZlaWthbHOSAQ1ncm9jZXI5X3N0b3JlmgEjQ2haRFNVaE5NRzluUzBWSIEwRm5TVVF4Ym1NeWRrZEJFUxgAQA!16s%2Fg%2F11j378gw6d?hl=lv&entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDkwOC4wKXMDSoASAFQAw%3D%3D

⁴⁰ <https://www.storaenso.com/lv-lv/about-stora-enso/stora-enso-locations/launkalne-sawmill>

Igaunijas AS Graanul Invest meitasuzņēmums **SIA “Graanul invest”** (kokapstrāde / mežizstrāde) (26.att.).

26.att. SIA “Graanul invest” ražotne.

Avots: Google maps⁴¹

SIA „Vudlande”, uzņēmuma darbības pamatprofils un galvenais virziens ir kaltētu, ēvelētu zāģmateriālu ražošana. Darbības jomas- mežizstrāde, transporta pakalpojumi, antiseptizēšana, koksnes termiskā apstrāde (27.att.).

27.att. SIA „Vudlande” ražotne.

Avots: SIA “Vudlande”⁴²

SIA „Smiltene Impex” koksnes izstrādājumu ražotājs, 2023. gadā bija darba devējs 80 darbiniekiem (28.att.).

28.att. SIA „Smiltene Impex” uzņēmums.

Avots: Dienas bizness⁴³

⁴¹

[https://www.google.com/maps/@57.3443649,25.8558779,3a,75y,159.65h,94.9t/data=!3m7!1e1!3m5!1sdwSXCsJvF0ND150VpdmBKg!2e0!6shhttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-](https://www.google.com/maps/@57.3443649,25.8558779,3a,75y,159.65h,94.9t/data=!3m7!1e1!3m5!1sdwSXCsJvF0ND150VpdmBKg!2e0!6shhttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-4.900937399860467%26panoid%3DdwSXCsjvF0ND150VpdmBKg%26yaw%3D159.65137925332192!7i16384!8i8192?hl=lv&coh=205410&entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDkwOC4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D)

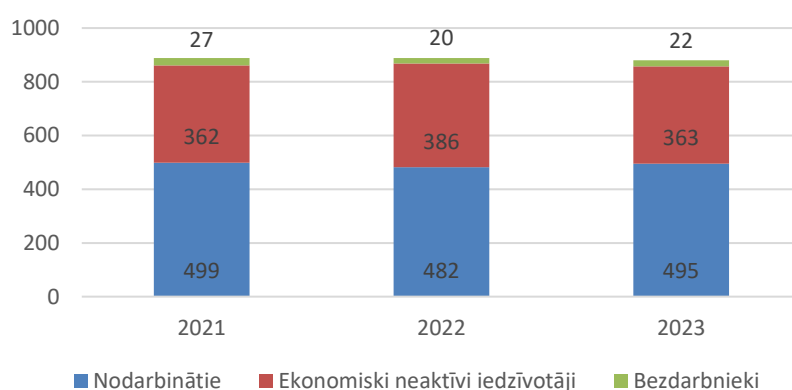
[4.900937399860467%26panoid%3DdwSXCsjvF0ND150VpdmBKg%26yaw%3D159.65137925332192!7i16384!8i8192?hl=lv&coh=205410&entry=tту&g_ep=EgoyMDI0MDkwOC4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D](https://www.vudlande.lv/public/)

⁴² <http://www.vudlande.lv/public/>

⁴³ <https://www.db.lv/zinas/smiltene-impex-pacel-konkuretspejas-latinu-433508>

- AS "PATA Strenči" (kokapstrāde / mežizstrāde),
- SIA "AL Mežs" (kokapstrāde / mežizstrāde),
- Siriha GP, SIA (ceļu būve / būvniecība),
- Evento, SIA (ceļu būve / būvniecība),
- Pan-Trans, SIA (transporta pakalpojumi),
- Juris Trikums, IK (transporta pakalpojumi).

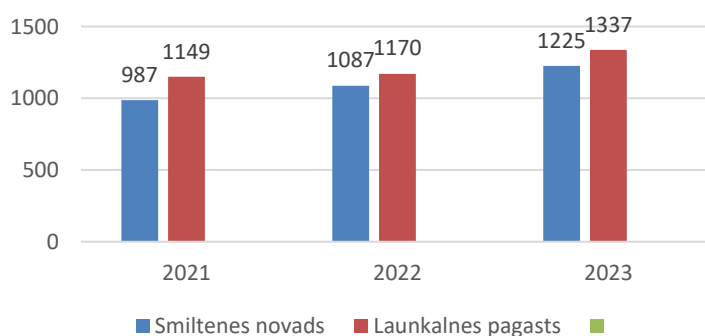
2023. gadā Launkalnes pagasta pavisam bija 880 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, no kuriem 496 bija nodarbinātie, 363 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 22 bezdarbnieki (29.att.).

29.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Launkalnes pagasta.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴⁴

Mēneša vidējā darba bruto samaksas Launkalnes pagasta pēdējos trīs gados bija augstāka nekā vidēji Smiltenes novadā. 2024. gadā mēneša vidējā darba bruto samaksas Launkalnes pagastā bija par 9.14% augstāka nekā vidēji Smiltenes novadā (30.att.).

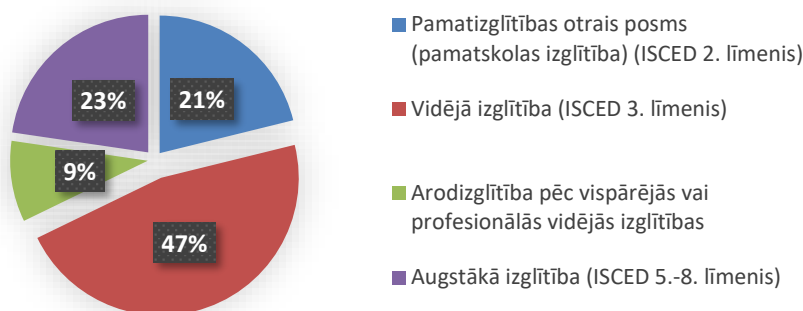
30.att. Mēneša vidējā darba bruto samaksas izmaiņas Launkalnes pagasta 2021.-2023. gados.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴⁵

⁴⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

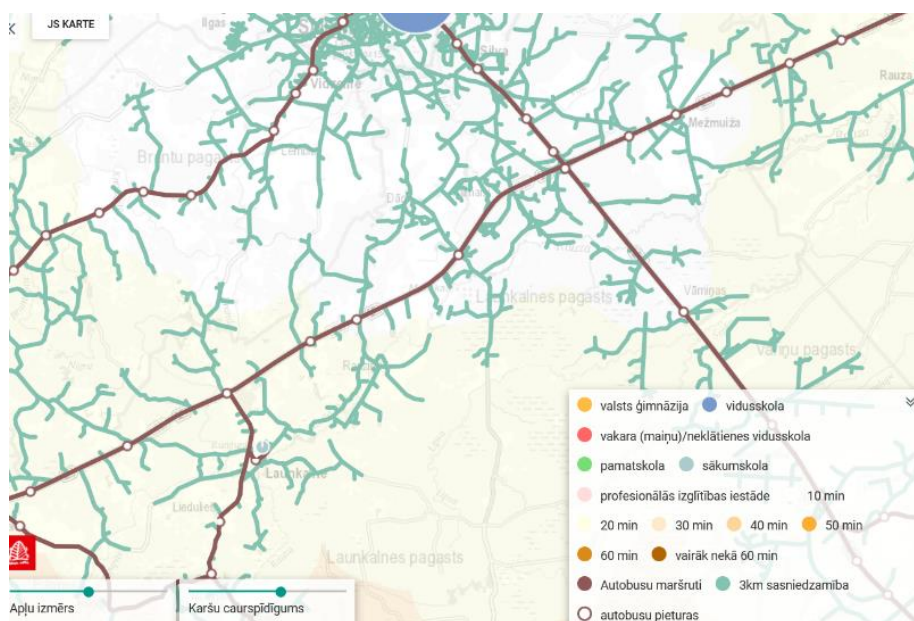
⁴⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

Launkalnes pagastā 2023. gada sākumā pavisam bija 880 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 47% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 23% ar augstāko izglītību un 21% ar pamatizglītību (31.att.).

31.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām gada sākumā Launkalnes pagastā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁴⁶

32.att. Launkalnes pagasta ceļu tīkla ģeotelpiskā kartē ar autobusa pieturu 3 km sasniegjamība

Avots: Skolu karte⁴⁷

⁴⁶ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZ__IZI/IZT041/table/tableViewLayout1/

⁴⁷ <https://izm.kartes.lv/>

Drustu pagasts

Drustu pagasta platība ir 156.7 km² un 2024. gada sākumā tajā bija 722 iedzīvotājs. Drustu mozaīkveida ainavu telpas raksturu nosaka vidēji lieli pauguri un lauksaimniecības zemju mija ar mežu puduriem un ezeriem. Drustu pagasta centrs un **pagasta pārvalde** atrodas Drustos. Pagasta pārvaldē pieejami: sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumi, nekustamo īpašumu nodaļas pakalpojumi, bāriņtiesa (33.att.).

33.att. Drustu pagasta pārvalde.

Avots: Smiltenes novads⁴⁸

Drustu pagastā atrodas **Tautas nams**, iedzīvotājiem iespējams piedalīties Līnijdeju grupā "Jestrie soļi" un sieviešu vokālā ansablī "Dienvidvējš". **bibliotēka** un Drustu Novadpētniecības muzejs (34.att.).

34.att. Drustu Tautas nams, bibliotēka, Palsas 11, Drusti, Drustu pagasts, Smiltenes novads

Avots: Smiltenes novads³¹

Izglītības iegūšanas iespējas ir tikai citās Smiltenes novada teritorijās.

Drustu pagastā iedzīvotājiem **ir pieejama** Zariņa Zaiga - ģimenes ārsta un arodveselības un arodslimību ārsta prakse⁴⁹ (35.att.).

⁴⁸ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/filiale/drustu-pagasta-parvalde>

⁴⁹ <https://www.smiltenesnovads.lv/lv/gimenes-arstu-un-specialistu-prakses>

35.att. Drustu ģimenes ārsta prakse, Palsas iela 16, Drusti, Drustu pagasts, Smiltenes novads.

Avots: Google map⁵⁰

Drustu pagasta, Drustu ciemā ir pieejami **divi mazumtirdzniecības veikali** ('DRUSTI' veikals, VEIKALS "Trīs Runči...")(36.att.).

36.att. Mazumtirdzniecības veikali Drustu ciematā.

Avots: Google map⁵¹

Drustu pagastā iedzīvotājiem **nav pieejami** bankomāti, pasta nodaļa un pakomāti.

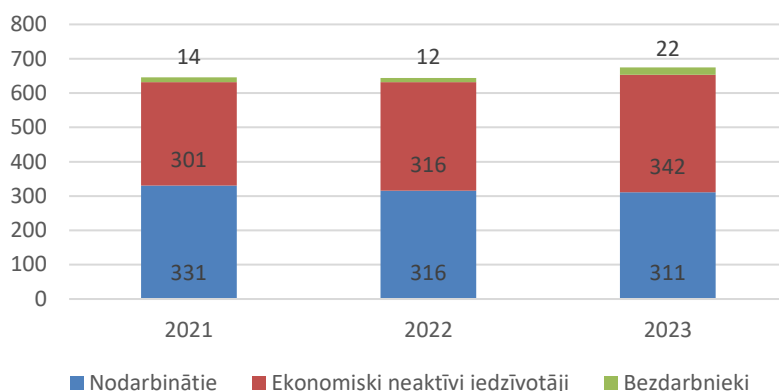
2023. gadā Drustu pagasta pavisam bija 675 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā, no kuriem 311 bija nodarbinātie, 342 ekonomiski neaktīvi iedzīvotāji un 22 bezdarbnieki (37.att.).

⁵⁰

https://www.google.com/maps/@57.2326957,25.8535578,3a,75y,176.98h,88.76t/data=!3m7!1e1!3m5!1soXoFjIP5OxrYdmUvqJpxUg!2e0!6shhttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D1.243309738772865%26panoid%3DoXoFjIP5OxrYdmUvqJpxUg%26yaw%3D176.9807145395305!7i16384!8i8192?hl=lv&coh=205410&entry=ttu&g_ep=EgoyMDI0MDkwOC4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D

⁵¹

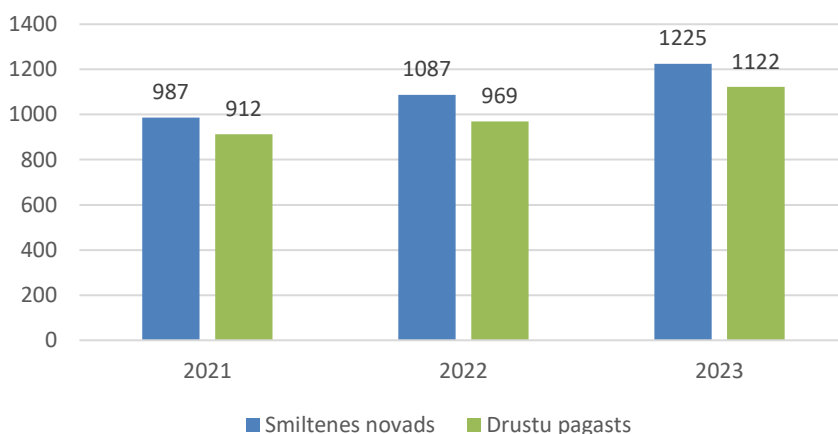
https://www.google.com/maps/place/Veikals+%22Tr%C4%ABs+Ru%C5%86%C4%8Di...%22/@57.2311458,25.855565,3a,75y,41.22h,88.72t/data=!3m7!1e1!3m5!1sCfcG7A0VeoBmtEQAyhYKTW!2e0!6shhttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D1.2840301233879217%26panoid%3DCfcG7A0VeoBmtEQAyhYKTW%26yaw%3D41.222664056955985!7i16384!8i8192!4m7!3m6!1s0x46ebd6a445984567:0xb4286543cf8a1e!8m2!3d57.2314176!4d25.8546072!10e5!16s%2Fg%2F11c1ncrtlw?hl=lv&coh=205410&entry=ttu&g_ep=EgoyMDI0MDkwOC4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D

37.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc ekonomiskās aktivitātes statusa Drustu pagasta.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁵²

Mēneša vidējā darba bruto samaksas Drustu pagasta pēdējos trīs gados bija zemāka nekā vidēji Smiltenes novadā. 2024. gadā mēneša vidējā darba bruto samaksas Drustu pagastā bija par 8.4% zemāka nekā vidēji Smiltenes novadā (38.att.).

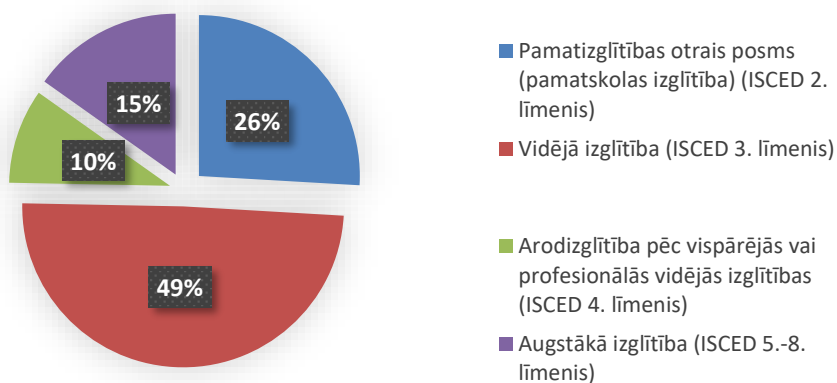
38.att. Mēneša vidējā darba bruto samaksas izmaiņas Drustu pagastā 2021.-2023. gados.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁵³

Drustu pagastā 2023. gada sākumā pavisam bija 675 iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā. Pēc izglītības līmeņa grupām 49% veidoja iedzīvotāji ar vidējo izglītību, 15% ar augstāko izglītību un 26% ar pamatzglītību (39.att.).

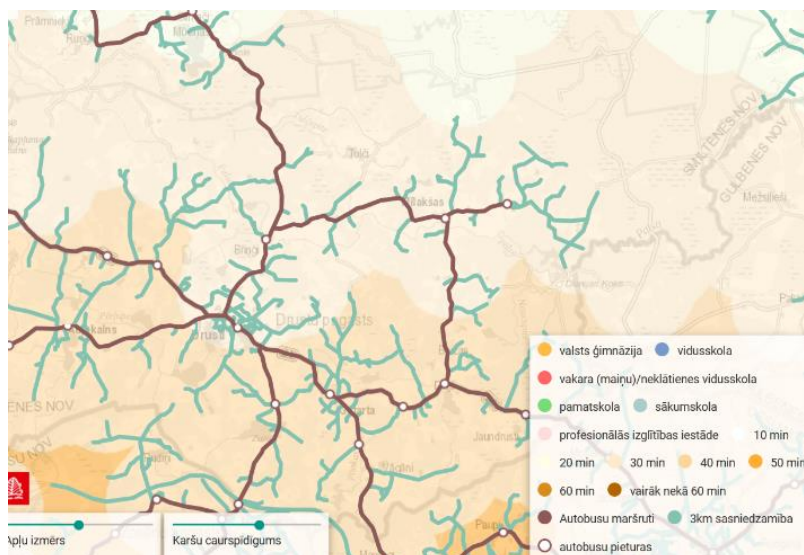
⁵² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__NBB__NBA/EKA021/table/tableViewLayout1/

⁵³ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__EMP__DS__DSV/RIG110/table/tableViewLayout1/

39.att. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām gada sākumā Drustu pagastā.

Avots: autoru veidots, izmantojot CSP datus⁵⁴

40.att. Drustu pagasta ceļu tīkla ģeotopiskā kartē ar autobusa maršrutu, pieturu 3 km sasniedzamība.

Avots: Skolu karte⁵⁵

⁵⁴ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__IZG__IZI__IZI/IZT041/table/tableViewLayout1/

⁵⁵ <https://izm.kartes.lv/>

15.pielikums. Projekta pilotteritoriju sociālekonomiskie rādītāji un to dinamika

15.1. tabula. Iedzīvotāju skaita izmaiņu (01.03.2011. --> 01.01.2024.) iemesli, % Latvijā, reģionos un pilotteritorijās

	Iedzīvotāju vidējais vecums		Dzīvo tajā pašā teritorijā	Pārcēlies uz citu teritoriju Latvijā	Pārcēlies no citas teritorijas Latvijā	Pārcēlies uz ārzemēm	Ieradies no ārzemēm	Dzimis	Miris
	2011	2024							
Latvija	41	43	75	...	...	8	4	13	18
Zemgales statistiskais reģions	40	42	66	9	8	7	3	14	18
..Jelgavas novads	39	42	60	17	18	6	3	14	17
..Elejas pagasts	40	43	54	19	19	7	2	14	19
..Sesavas pagasts	40	42	59	19	14	3	2	13	19
Latgales statistiskais reģions	42	45	65	6	3	8	3	11	21
..Preiļu novads	42	45	62	11	6	5	2	11	21
..Riebiņu pagasts	43	45	56	15	16	6	2	10	24
..Silajāņu pagasts	45	49	50	14	13	4	1	5	31
Vidzemes statistiskais reģions	41	43	66	9	9	7	2	13	18
..Smiltenes novads	40	43	63	14	11	6	2	14	18
..Drustu pagasts	43	47	52	19	21	4	3	10	25
..Launkalnes pagasts	39	42	53	23	24	6	3	12	17

15.2. tabula. Iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes raksturlielumi 2023.gadā un dinamika Latvijā, reģionos un pilotteritorijās

	Iedzīvotāji 15-74g. vecumā		Ekonomiski aktīvi iedzīvotāji, īpatsvars	Bezdarbnieki vecumā 15-74		Nodarbināto skaits	Darbvieta skaits	Aizpildītās darba vietas	Pievienotā vērtība EUR/izlaide		Pievienotā vērtība EUR uz nodarbināto	Mēneša vidējā bruto alga EUR pēc dzīvesvietas	
	2023	izmaiņas 2023/2021		2023	izmaiņas 2023/2021				2017	2022		2023	izmaiņas 2023/2021
Latvija	1,582,531	-0.50%	58%	60,960	83%	854,920	1,036,925	18%	39%	41%	24,338	1444	245%
Zemgales statistiskais reģions	188,383	-1%	57%	7,489	-10%	99,476	117,886	16%	38%	38%	23,409	1303	243%
..Jelgavas novads	26,666	1%	56%	938	-8%	14,299	16,869	15%	39%	39%	23,044	1358	248%
..Elejas pagasts	1,577	-2%	49%	52	-21%	800	930	14%	39%	39%	17,482	1137	240%
..Sesavas pagasts	1,170	-5%	55%	51	-16%	593	678	13%	37%	35%	18,605	1136	242%
Latgales statistiskais reģions	211,841	-3%	55%	14662	-17%	98,853	116,450	15%	40%	40%	14,905	1106	236%
..Preiļu novads	13,929	-4%	51%	839	-12%	6,459	7,750	17%	36%	35%	14,344	1149	254%
..Riebiņu pagasts	965	-4%	49%	55	2%	424	506	16%	34%	32%	15,837	1087	277%
..Silajāņu pagasts	278	-11%	44%	22	-39%	95	110	14%	40%	43%	11,055	850	266%

	Iedzīvotāji 15-74g. vecumā		Ekonomiski aktīvi iedzīvotāji, īpatsvars	Bezdarbnieki vecumā 15-74		Nodarbināto skaits	Darbvietu skaits	Aizpildītās darba vietas	Pievienotā vērtība EUR/izlaide		Pievienotā vērtība EUR uz nodarbināto	Mēneša vidējā bruto alga EUR pēc dzīvesvietas	
	2023	izmaiņas 2023/2021	2023	2023	izmaiņas 2023/2021	2022	2022	2022	2017	2022	2022	2023	izmaiņas 2023/2021
Vidzemes statistiskais reģions	232,532	-1%	58%	8415	-12%	123,171	146,915	16%	38%	38%	21,646	1312	252%
.Smiltenes novads	15,021	-1%	55%	453	-15%	7,948	9,338	15%	34%	32%	23,322	1225	253%
..Drustu pagasts	675	4%	46%	22	57%	280	332	16%	37%	31%	16,815	1122	269%
..Launkalnes pagasts	880	-1%	56%	22	-19%	494	565	13%	28%	25%	34,443	1337	246%

15.3. tabula. Profesiju struktūra darba vietās Latvijā, reģionos un pilotteritorijās 2023.gadā

	TOTAL Pavisam	OC1 Vadītāji	OC2 Vecākie speciālisti	OC3 Speciālisti	OC4 Kalpotāji	OC5 Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	OC6 Kvalificēti ls, mež/-bas un ziv/-bas darbinieki	OC7 Kvalificēti strādnieki un amatnieki	OC8 Iekārtu operatori un montieri	OC9 Vienkāršās profesijas	OC0 NBS profesijas
Latvija	866,445	11%	19%	14%	6%	15%	3%	10%	9%	13%	1%
Zemgales statistiskais reģions	100,574	10%	15%	12%	5%	16%	4%	11%	11%	15%	1%
.Jelgavas novads	14,842	10%	15%	12%	5%	15%	4%	12%	11%	15%	1%
..Elejas pagasts	772	7%	11%	13%	6%	18%	3%	12%	13%	16%	1%
..Sesavas pagasts	643	8%	7%	11%	4%	14%	10%	9%	15%	20%	1%
Latgales statistiskais reģions	102,227	9%	14%	14%	5%	16%	6%	10%	12%	13%	1%
.Preiļu novads	7129	11%	14%	15%	4%	13%	12%	8%	11%	12%	1%
..Riebiņu pagasts	469	9%	12%	12%	5%	14%	11%	9%	15%	12%	0%
..Silajāņu pagasts	122	7%	7%	11%	5%	7%	25%	9%	13%	15%	1%
Vidzemes statistiskais reģions	126118	11%	16%	13%	5%	15%	4%	11%	10%	14%	1%
.Smiltenes novads	8315	11%	13%	11%	4%	13%	6%	11%	14%	15%	1%
..Drustu pagasts	311	16%	14%	8%	2%	14%	10%	10%	14%	11%	1%
..Launkalnes pagasts	495	10%	11%	12%	5%	12%	5%	13%	17%	15%	0%